

Fylkesmannen i Buskerud

Årsrapport 2017

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Fylkesmannens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	5
Sted, dato og fylkesmannens signatur	5
2 Introduksjon til embetets hovedtall	6
2.1 Embetet og samfunnsoppdraget	6
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	6
3 Årets aktiviteter og resultater	10
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	10
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	10
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	10
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	10
Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	10
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	10
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	10
3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet	11
3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	12
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	13
3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	13
3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptappingsplan for rusfeltet 2016-2020	16
3.1.1.7 Styrket folkehelsearbeid	17
3.1.1.8 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester	18
3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring	19
3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	19
3.1.1.11 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø	19
3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene	20
3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket	21
3.1.1.14 Bærekraftig landbruk	22
3.1.1.15 Andre oppdrag	23
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	23
3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	23
3.1.2.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket	23
3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	24
3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	24
3.1.2.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningsituasjonen	24
3.1.2.6 Andre oppdrag	25
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	25
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling	25
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	27
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige	27

tjenester	30
3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende	31
3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	32
3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene	32
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	32
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	32
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	32
3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet	32
3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet	32
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	32
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	33
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	33
3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	33
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	33
3.2.9 Landbruksdepartementet	33
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	33
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	57
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	57
4 Styring og kontroll i embetet	58
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging	58
4.1.1 Embetets risikostyring	58
4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak	58
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet	58
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	58
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	58
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	58
5 Vurdering av framtidsutsikter	59
5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	59
5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	59
6 Årsregnskap	60

1 Fylkesmannens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

En samlet vurdering av 2017 tilsier at Fylkesmannen i Buskerud kan vise til tilfredsstillende resultater innenfor alle deler av virksomheten. Konklusjonen er at Fylkesmannen fremstår som en tydelig representant for staten innenfor rammen av sitt mandat.

Resultatene bygger på utstrakt kontakt med kommunene i fylket og samordning av statlige føringer, i godt samspill med øvrige regionale statlige instanser. Hensynet til rettsikkerheten har vært grunnleggende i utførelsen og utviklingen av tjenestene til individer, næringsdrivende og interessenter knyttet til myndighetsområdene.

Ressursdisponering og -tilgang

Både løpende oppgaveløsning og ivaretagelsen av nye eller utvidede oppgaver fordrer en sterk prioritering av tilgjengelige ressurser. Oppdragsgivernes praksis for beregning av kostnader forbundet med oppdragene og forventningene til utførelsen varierer.

Turnover og rekruttering

Fylkesmannen i Buskerud har i 2017 opplevd større turnover enn det som anses vanlig i embetet. Fylkesmannen i Buskerud inngår i det nye fylkesmannsambetet som skal dekke Akershus, Buskerud, Oslo og Østfold fra 1. januar 2019. Denne situasjonen tilsier at vakanser i stor utstrekning er dekket ved midlertidig stillinger, også lederposisjoner. Rekrutteringssituasjonen er gjennomgående god, men sett under ett fører utskiftninger og midlertidighet til utfordringer når det gjelder kompetanse, kapasitet og kostnader.

Utvikling av nytt embete

Rammene og organiseringen av sammenslutningen av fylkesmannsembetene i Oslo/Akershus, Østfold og Buskerud er i betydelig grad bestemt Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det nye embetets grenser ble fastsatt i Kongelig resolusjon av 10. mars 2017. Hovedsetets lokalisering, premisser for tre kontorsteder og oppnevningen av ny fylkesmann ble gjort kjent i juni 2017. Lokal omstillingsgruppe (LOG) har ivarettatt sin tildelte oppgave med økende intensitet fra september 2017. Kontakt og samarbeid på tvers av embetsgrenser, felles tiltak i forbindelse med nytt embete og den innsatsen endringene krever setter nødvendigvis sitt preg også på fylkesmannsambetets daglige virke.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Prioriteringer

Overordnet virksomhetsplan for 2017 prioriterer tre områder: utsatte barn og unge, klima og omstilling og utvikling av organisasjonen. Alle områdene er viet stor oppmerksomhet gjennom 2017 både i embetets avdelinger og i strategisk og utvidet ledergruppe – også tverrsektorielt.

Utsatte barn og unge

Barns rettigheter, tjenestenes tilgjengelighet for målgruppen og samspillet mellom de instansene som har ansvar, oppgaver og myndighet knyttet til barn i aldersgruppen 0–24 år er prioritert og står gjennomgående på dagsordenen – spesielt i barnehage-, utdannings- og barnevernavdelingen og helse-, sosial- og vergemålsavdelingen. Embetsledelsen har lagt vekt på at oppdragene fra de fem direktoratene som omfattes av 0–24-samarbeidet samordnes i

- dialog med kommunene
- valg av virkemidler
- prioritering av ressurser
- saksbehandling
- oppfølging i ledersammenheng

Endringene i opplæringsloven (kapittel 9A) har tilført embetets satsning på utsatte barn og unge en forsterket dimensjon. Det nye regelverket, med tilhørende virkemidler og tilbud om skoleing, har vært en sentral del av dialogen med skoleeier og skolene. Antall henvendelser og behovet for informasjon og veiledning har økt betraktelig siden regelendringen fra august 2017.

Klima

Veiledning spesielt med sikte på reduksjon av klimautslipp rettet mot kommuner og enkelte sentrale aktører ble prioritert i 2017. I samarbeid med andre statlige instanser har også årsakene til og konsekvensene av klimaendringene fått stor plass i ulike samlinger med kommunene.

Mange av kommunene i Buskerud er svært utsatt for virkninger av klimaendringer og naturgitte hendelser. Risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplanlegging, øvelser og tilsyn har gjennom året gitt et godt grunnlag for å kommunisere disse utfordringene. Klimasatsningen gir ytterligere effekt i kommunedialogen, gjennom plansituasjoner og saksbehandling på plan- og bygningslovens virkeområde.

Omstilling og utvikling av organisasjonen

Fylkesmannen i Buskerud har vært gjennom omstilling innenfor og på tvers av flere fagområder de senere årene og høster nå fruktene av det, ikke minst i forholdet til embetets målgrupper.

I Kongelig resolusjon av 10. mars 2017 ble det fattet beslutning om at fylkesmannsembetene i Oslo/Akershus, Østfold og Buskerud skal samles til ett nytt embete fra 1. januar 2019. Senere er det fastsatt hvordan dette skal skje, og ny fylkesmann er oppnevnt, jmf. kapittel 1.1 i årsrapporten. I tillegg til å bygge et nytt embete skal de tre embetene sikre kontinuitet i egen virksomhet og møte og oppfylle forventninger til og endringer i oppdragene.

Fylkesmannen i Buskerud har søkt å håndtere omstillingskravene i tråd med intensjonene som kommer til uttrykk fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dette er gjort gjennom målrettet arbeid i strategisk og utvidet ledergruppe, samlinger for alle medarbeidere, allmøter, ved bidrag fra alle avdelinger og embetets deltakelse i sentral og lokal omstillingsgruppe.

Andre temaer av vital betydning for virksomheten i 2017

Gjennom året har flere omfattende temaer og saker av stor betydning satt sitt preg på virksomheten og stilt krav til innretning av arbeidet og ressursdisponeringen. Her nevnes et par.

Kommuneøkonomi

To av fylkets kommuner, Hole og Nedre Eiker, inngår i kategorien ROBEK-kommuner. Begge er fulgt tett opp gjennom året og har deltatt i KS' utviklingsnettverk som ble avsluttet i løpet av første halvår 2017. Kommunene uttrykker at de verdsetter dette bidraget og at det gir gode resultater. Etter ønske fra Nedre Eiker er kommunen fulgt tett opp gjennom hele året.

Langsiktig styring er vektlagt for alle fylkets kommuner og det er gitt signaler om at merskatteveksten i 2016 og 2017 bør benyttes til å sikre buffere for å håndtere fremtidige økonomiske utfordringer.

Transportrelatert arealplanlegging og -utvikling

Fylkesmannen i Buskerud har de siste sju årene inngått som partner i Buskerudbyen-samarbeidet. Samarbeidet har hatt til hensikt å oppnå en helhetlig planlegging knyttet til areal, transport og miljø der blant annet statlige belønningsmidler for storbyene inngår for å oppnå resultater i utviklingen av infrastruktur og kollektive transportmidler. Buskerudbyen omfatter strekningen fra Kongsberg til Lier. På tampen av året gjorde regjeringen det klart at Buskerudbyen skal inngå som ett av ni byområder i byvekstavtalene. Fylkesmannen er i denne situasjonen tildelt en forhandlerrolle sammen med henholdsvis Jernbanedirektoratet og Vegdirektoratet med sikte på en betydelig vektlegging av arealdimensjonen i satsningen.

To av avdelingene er – i tillegg til embetsledelsen – spesielt engasjert i de planprosessene som følger i kjølvannet av fremføringen av E16 og Ringeriksbanen i fylket. Arbeidet på Fylkesmannens hånd er ressurskrevende, fordrer til dels kort responstid og deltakelse i fora på flere nivåer.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Dialogen mellom Fylkesmannen i Buskerud og kommunene er tradisjonelt god. Resultatet er en etterspørsel som tidvis er ressurskrevende, men som har vist seg å gi god avkastning og bidra til at tilliten til embetet opprettholdes og styrkes.

Omstilling og midlertidighet både på saksbehandler- og ledernivå har i 2017 ført til redusert kapasitet og et behov for streng prioritering av ressurser.

Embetet tilføres nye oppgaver og det foretas endringer i de eksisterende. I overgangen til et nytt embete tilsier erfaringene fra 2017 (og foregående år) at så vel grunnfinansieringen som oppdragsbasert finansiering må gjennomgås for å oppnå en forsvarlig måloppnåelse.

Sted, dato og fylkesmannens signatur

Drammen, 28. februar 2018

Helen Bjørnøy (Sign.)

Fylkesmann

2 Introduksjon til embetets hovedtall

2.1 Embetet og samfunnsoppdraget

Fylkesmannen er statens representant i fylket, og er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Embetet utførte i 2017 faglige oppdrag for 11 departementer og en rekke direktorater og tilsyn, i tillegg til oppgaver for Kongehuset. Embetet har fire viktige roller som beskriver samfunnsoppdraget:

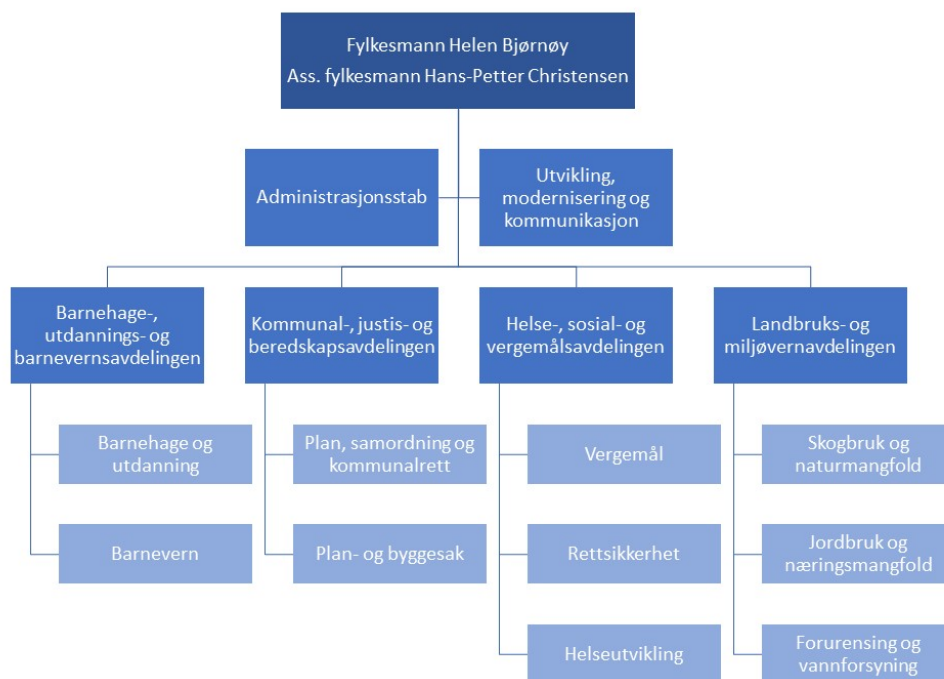
- Som [iverksetter av nasjonal politikk i fylket](#). Fylkesmannen er regional sektormyndighet for flere departementer på en rekke viktige politikkområder.
- Som [samordningsmyndighet](#). Fylkesmannen skal blant annet samordne statlige virksomheter og deres arbeid mot kommunene.
- Som [rettsikkerhetsmyndighet](#). Fylkesmannen skal sørge for rettsikkerheten for den enkelte innbygger, virksomheter og organisasjoner. Vi er klageinstans for kommunale vedtak og tilsynsmyndighet på sentrale velferdsområder som forvaltes av kommunene.
- Som [informasjons- og kunnskapsformidler](#). Fylkesmannen skal holde sentrale myndigheter orientert om viktige spørsmål i fylket og om hvordan nasjonal politikk virker i vårt område. Vi skal formidle relevant informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organer.

Vi samarbeider med omkringliggende embeter på flere fagområder, blant annet gjennom ulike regionale nettverk og samarbeidsmøter fra Agder i sør til Hedmark og Oppland i nord. I 2017 hadde vi utstrakt samarbeid med kommuner, fylkeskommuner og andre statlige virksomheter blant annet gjennom deltakelse i styringsgrupper, rådgiversamlinger, nettverksamlinger, konferanser og kommunedialog.

I tillegg kan vi nevne oppfølging av statlig reguleringsplan ved etablering av ny E16/Ringeriksbane og arbeidet med Buskerudbyen og den nye byvekstavtalen.

Vi gjennomførte også i 2017 vår årlige ordfører- og rådmannskonferanse for samtlige kommuner i fylket. Vi har også faste kontaktpunkter med flere ulike myndigheter, og deltar i flere nettverk og partnerskap der også andre aktører enn de kommunale og fylkeskommunale er involvert.

2.2 Organisasjon og ledelse

Fylkesmannen i Buskerud ledes av fylkesmann Helen Bjørnøy og assisterende fylkesmann Hans-Petter Christensen. Embetet holder til i Statens hus i Drammen.

Embetet er bygget opp av to stabsenheter og fire fagavdelinger i tillegg til ledelsen. Strategisk ledergruppe består av ledelsen, avdelingsdirektørene og kommunikasjonsrådgiver. Den faglige oppfølgingen i avdelingene er delegert til ti fagsjefer, som sammen med strategisk ledergruppe utgjør embetets ledergruppe. Fagsjefene har både personal- og saksbehandleransvar for sine faggrupper.

Embetet hadde 31.12.2017 104,4 årsverk fordelt på 135 ansatte, jmf tabellene "Årsverk" og "HR".

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Administrativ kostnadsdekning

Betegnelse på rapporteringskrav	Tall i 1000 kr.
Administrativ kostnadsdekning	7 866

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (kr)	525.0
Budsjettavvik (%)	0.6 %

Tall i hele tusen kroner.

Driftsutgifter og lønn

Driftsutgifter	91 657.0
Lønn 052501	80 200.0
Lønnsandel av driftsutgifter	87.5 %

Husleie

Husleie (tall i 1000 kr)	12 373
Husleie (% av driftsutgifter)	14 %

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	60 073	39 535	20 538

Korrigert 17. april 2018.

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
052501	92 290
052521	3 990
Post 01 (unntatt 052501)	18 724
Post 20-29 (unntatt 052521)	59 403
Post 30-39	829
Post 40-49	0
Post 60-69	131 795
Post 70-79	16 670
Post 80-89	930

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Totalt antall årsverk pr. 31.12.	104.4
Totalt antall årsverk for kvinner pr. 31.12.	72.8
Totalt antall årsverk for menn pr. 31.12.	31.6
Totalt antall årsverk for faste stillinger pr. 31.12.	81.5
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger pr. 31.12.	11.8
Sum andel administrasjon	15.1 %
Økonomi	2.6
Lønn	1.0
IKT	3.0
Personal	2.6
Arkiv	4.6
Resepsjon/sentralbord	2.0
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Turnover i prosent	17.5 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	137.0
Totalt antall ansatte som sluttet (ekskudert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	24.0
Totalt antall ansatte som sluttet	33.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	9.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	24.0

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	1 864.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	5.6 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	173.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	1.8 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	1 691.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	7.2 %
Antall legemeldte sykedager for menn	108.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	1.1 %
Avtalte arbeidsdager for menn	9 569.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	1 410.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	6.0 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	23 558.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	281.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	2.9 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	65.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	0.3 %

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	98.0	72.1 %	38.0	27.9 %	548 268.0	607 263.0	90.3 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	6.0	66.7 %	3.0	33.3 %	889 266.0	979 700.0	90.8 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	4.0	36.4 %	7.0	63.6 %	725 600.0	712 857.0	101.8 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	43.0	74.1 %	15.0	25.9 %	560 526.0	552 553.0	101.4 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	31.0	72.1 %	12.0	27.9 %	492 044.0	538 033.0	91.5 %
Kategori 5: Kontorstillinger	13.0	92.9 %	1.0	7.1 %	459 646.0	402 205.0	114.3 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger		0.0 %		0.0 %			0.0 %
Kategori 7: Læringer	1.0	100.0 %	0.0	0.0 %	160 900.0	0.0	Infinity %

HR

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Sum antall ansatte	136.0
Antall kvinner	98.0
Antall menn	38.0
Sum antall deltidsansatte	20.0
Antall deltid kvinner	17.0
Antall deltid menn	3.0
Sum antall deltidsansatte grunnet omsorg jf.AML §10-2, fjerde ledd og HTA § 20	0.0
Antall deltid kvinner, omsorg	0.0
Antall deltid menn, omsorg	0.0
Sum antall midlertidige ansatte	19.0
Antall kvinner, midlertidig	16.0
Antall menn, midlertidig	3.0
Sum antall ansatte med personalansvar	16.0
Antall kvinner, personalansvar	8.0
Antall menn, personalansvar	8.0
Sum antall ansatte	136.0
Antall ansatte under 20 år	0.0
Antall ansatte 20 - 29 år	13.0
Antall ansatte 30 - 39 år	30.0
Antall ansatte 40 - 49 år	32.0
Antall ansatte 50 - 59 år	39.0
Antall ansatte over 60 år	22.0

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Fylkesmannen informerer om nasjonale strategier og satsinger gjennom ulike kanaler:

- Vi gjennomfører en rekke kurs og konferanser for ansatte i kommunene innenfor forskjellige fagområder.
- Gjennom kommunedialogen har vi direkte kontakt med kommunene om ulike temaer og fagområder.
- På enkelte sektorområder kombinerer vi informasjonssamlinger og dialogmøter med kommunene.
- I 2017 har vi i tillegg gjennomført dialogmøter med de kommunene i Buskerud som har vedtatt sammenslåing.

Det er god oppslutning om våre arrangementer. Vi legger også ut informasjon på vår [hjemmeside](#) og på [Facebook](#), og sender brev eller e-post hvis det er nødvendig eller hensiktsmessig. Under hovedmål 2 har vi redegjort nærmere for møtearenaer vi har etablert i regionene innenfor og på tvers av fagfeltene.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Fylkesmannen har etablert møtearenaer for gjensidig informasjon om nasjonale og lokale satsinger, regelverk og tilsyn. Arenaene er etablert både for enkelte fagområder og tverrfaglig samarbeid. Embetet har også opprettet flere partnerskap i samarbeid med sentrale aktører, blant andre fylkeskommunen, kommunene, KS, høgskolsektoren og andre statlige virksomheter. Vi har faste samlinger og nettverk med andre fylkesmannsembeter.

Vi har også en intern, tverrfaglig arbeidsgruppe som jobber for å samordne de statlige tilsynene ut mot kommunene og har en struktur for dette arbeidet som redegjort nærmere for i eget rapporteringskrav.

Embetets interne organisering gjennom ledergruppen og fagsjefer er etter vår vurdering med på å styrke samordningen internt i embetet. Opprettelsen av landbruks- og miljøvernavdelingen i 2016 har også vært en stor suksess. Sammenslåingen av fagområdene har bidratt til bedre samarbeid og saksbehandling internt og bedre samordning og forståelse blant våre samarbeidspartnere og i kommunene.

Hovedmål 3 - Rettsikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

Embetets organisering med fagsjefer som har godkjenningsansvar for sine sektorområder og tverrfaglig lagarbeid i saksbehandlingen er med på å samkjøre juridiske vurderinger. Vi legger stor vekt på kvalitet i saksbehandlingen og er opptatt av at økt arbeidsmengde ikke går utover kvaliteten.

Vi har på flere områder prioritert saksbehandling for å få kontroll med restanser i saksbehandlingen. Vi mener at rettsikkerheten i rettighetsaker på helseområdet og klagesaker på landbruksområdet nå er bedre ivaretatt. I 2017 medførte økt turnover utfordringer på flere områder, blant annet har saksbehandlingstiden på klagesaker økt noe.

Opplæring og veiledning er viktig for fagutvikling i tjenestene i kommunene. I 2017 har vi blant annet holdt opplæring om saksbehandling og forsvarlighetsvurderinger på helse- og omsorgsområdet. For å ivareta rettsikkerhet har vi deltatt i faglige fora på tvers av embetene. Vi opplever at terskelen for å ta kontakt med andre embeter er lav. Dette tjener en enhetlig tilnærming og lik saksbehandling.

Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Embetet melder fra til sentrale myndigheter på ledersamlinger, fagsamlinger, rapporteringer og via høringer. Vi kontakter også på eget initiativ aktuelle myndigheter, for eksempel i forbindelse med fortolkningen av regelverk. Vi ga klar melding til overordnede myndigheter om effekten den økonomiske nedskjæringen ville få for personer som er under vergemål. Vi opplever at samarbeidet med våre overordnede myndigheter er tett og godt.

På barnevernområdet har vi opplevd at det i flere tilfeller har vært et spenningsforhold mellom barnets behov og samfunnets behov og utfordringer med regelverket knyttet til dette.

Arbeidet med økologisk kompensasjon i forbindelse med planleggingen av utbyggingen av E16/Ringeriksbanen og dens påvirkning på spesielt sårbare verneområder har fortsatt i 2017. Vi bidrar inn i flere arbeidsgrupper med vår kompetanse innenfor områder som naturmangfold, vann og jordressurser.

På alle sektorområdene har vi faste møtepunkter og arenaer for å kunne plukke opp signaler som kan bringes videre til våre oppdragstakere.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vår organisering der alt planarbeid etter plan- og bygningsloven er forankret i en avdeling gir god oversikt over pågående kommunale planarbeid og følges opp med tett samarbeid innenfor berørte fagområder som landbruk, miljø, samfunnsikkerhet og folkehelse.

Gjennom tidlig dialog og oppfølging i planprosesser så får vi bidratt til å ivareta og følge opp nasjonale mål og strategier innenfor arealforvaltningen. Her trekkes planforum frem som en viktig arena for å kunne bidra tidlig i planprosesser.

Kommunene er i stor grad flinke til å følge opp dette i dere planarbeid. En større utfordring er å kunne bidra tidlig nok i private utbyggingsplaner. Likeså er utfordringen å kunne formidle disse hensynene tidlig nok i de større samferdselsprosjektene i fylket.

I 2017 arrangerte vi flere seminarer hvor administrasjon og politikere i kommunene var invitert. Vi opplever at disse seminarne prioriteres og verdsettes av kommunene. Dette er også en viktig arena for å formidle fag og statlige føringer.

Planprosesser – formidling av nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.

Fylkesmannen har gitt uttalelse til alle plansaker, både ved varsel om oppstart og til planforslaget. Vi legger vekt på tidlig og tydelig dialog med kommunene og oppfordrer til aktiv bruk av Regionalt planforum i planprosessen. Nasjonale og viktige regionale hensyn formidles innenfor alle Fylkesmannens ansvarsområder. I

2017 har vi uttalt oss til 24 kommuneplaner/kommunedelplaner og 219 reguleringsplaner.

Andel relevante kommunale (fra kapittel 3.1.1.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.

Fylkesmannen legger vekt på tidlig medvirkning i planprosessene. Vi oppfordrer kommunene til aktiv bruk av planforum.

Gjennom forsøket med samordning av statlige innsigelser har vi også benyttet andre møtearenaer for å legge til rette for tidlig dialog.

Mekling i planer med (fra kapittel 3.1.1.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %.

Fylkesmannen har gjennomført mekling i en kommuneplan. Det ble oppnådd enighet.

Mekling i planprosesser med uløste innsigelser

Resultatmål	Differanse	Resultat
100 %	0 %	100 %

Landbrukets arealressurser er (fra kapittel 3.1.1.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Landbrukets arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.

Fylkesmannen har uttalt seg til alle kommunale planforslag for å ivareta landbruksinteressene i samsvar med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og nasjonal jordvernstrategi.

Reduksjon i omdisponering (fra kapittel 3.1.1.1.1.6 i TB)

Rapportere på

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord sammenlignet med 2015.

Kommunens rapportering av omdisponering av dyrka og dyrkbar mark (KOSTRA-rapporteringen) viser at det i 2015 ble omdisponert 173 dekar dyrka mark til andre formål. I 2016 var tilsvarende tall 218 dekar, dvs. en økning på nesten 50 dekar.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

Resultat. Så mye mindre ble omdisponert i 2016	Antall da dyrka jord som ble omdisponert i 2015	Antall da dyrka jord som ble omdisponert i 2016
- 45.0	173.0	218.0

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn (fra kapittel 3.1.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer. Det gjelder både ved varsel om oppstart av planarbeid og planforslag på høring. Fylkesmannens uttalelser til dispensasjonssøknader vil også vise til statlige planretningslinjer som en overordnede føringer kommunen må legge vekt på der det er relevant.

Alle planer etter plan- (fra kapittel 3.1.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnsikkerhet, herunder klimaendringer.

Alle planer er vurdert med hensyn til klimaendringer. Det gis innspill ved varsel om oppstart og planprogram. Ved uttalelse til planforslag viser vi til nasjonale føringer, NVEs og DSBs veiledere og Miljødirektoratets nettside m.m. ROS-analysen er i økende grad en integrert del av kommunens planarbeid. Videre påpeker vi der det er relevant at funn i ROS-analysen må løftes opp i helhetlig analyse. En utfordring vi ser ved enkelte ROS-analyser er manglende begrunnelse og etterprøvbarehet.

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

På barnehage- og utdanningsområdet har vi våren 2017 valgt en strategi der vi kombinerer samlinger med informasjon på sektorområdene med dialogmøter med kommunene. Dialogmøtene har vært holdt både på kommunalsjefs- og rektornivå. Denne tilnærmingen har vært særlig viktig i 2017 for å gjøre skoleeierne i stand til å håndtere opplæringsloven kap 9 A og se regelverket i sammenheng med andre statlige virkemidler som regional videreutdanning, desentralisert

kompetanseordning og særlige satsninger mot læringsmiljø som noen eksempler. På samme måte har vi hatt fokus på implementeringsarbeidet i barnehagene for den nye rammeplanen. Vi viser her til kommentar fra hovedmål 1.

Vi opplever å ha vært målrettet i at vår veiledning skal være rettet mot den enkelte kommune i behov av støtte.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Barnehage

I Buskerud har 13 av 21 kommuner svart på spørsmål vedrørende Fylkesmannens arbeid. Det er litt over 62 % som har besvart undersøkelsen. Fylkesmannen har gjort noen henvendelser ut i kommunene med bakgrunn i at flere av barnehagemyndighetene som embetet har kontakt med i det daglige, forteller at de ikke har besvart undersøkelsen. De har heller ikke visst om undersøkelsen. Dette kan ha betydning for hvor representativt bildet av Fylkesmannen er.

Det står i rapporten "Spørsmål til barnehage-Norge 2017" at det bl.a. er signifikant flere private eiere som enten har fått informasjon fra eller deltatt på samlinger og kurs i regi av organisasjoner og andre aktører. Dette er interessant fordi vi som Fylkesmann får tilbakemelding fra barnehagemyndighetene at det ikke er like lett å få alle private aktører til å delta på tiltak som barnehagemyndighetene initierer og som alle eierne har anledning til å gi innspill på. Samtidig har vi sett en tendens til at familiebarnehager (alle er private i Buskerud) deltar i liten utstrekning i de tiltakene som igangsettes i egen kommune. Disse barnehagene er små og deltakelse på dagtid vanskelig. I kommunene er det opprettet forum for å utarbeide utviklingstiltak, slik at både private og kommunale eiere får anledning til å påvirke og komme med innspill til behov i egne barnehager.

Utover dette arrangerer embetet jevnlig samlinger for barnehagemyndighetene med tema som ny rammeplan, revidert kompetansestrategi, regelverk og lignende. Tilbakemelding fra barnehagemyndighetene er at de ønsker at disse samlingene skal fortsette og at de får økt kompetanse og innholdet på samlingene er med på å bidra til myndighetenes utøvelse av eget arbeid i kommunene.

Barnehagemyndighetens tilfredshet med embetets støtte og veiledning er for 2017 over landsgjennomsnittet og det er en økning fra 2016.

Fylkesmannen mener derfor at måloppnåelse er nådd på barnehageområdet i og med at Buskerud er over gjennomsnittet for landet og at det er forbedring fra 2016.

Skole

I Buskerud har 6 av 9 kommuner svart på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 66,7. På grunnskolenivå har Buskerud en svarprosent på 60,9, og på videregående nivå en svarprosent på 83,3. Det er nedgang i svarprosent i Buskerud som ellers i landet, og vi ser at Buskerud ligger under deltakelsen for majoriteten av skoler i landet. De videregående skolene har hatt deltakelse godt over landsgjennomsnittet.

I Spørsmål til Skole-Norge våren 2017 ligger Buskerud på 0,2 over landsgjennomsnitt for 2017, med en økning på 0,1 fra 2016, på spørsmål om skoleeierens samlede vurdering av virkemidlene hos Oppvekst- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen i Buskerud. Vi vurderer måloppnåelse.

Det finnes ikke spesifikk tall i rapporten (vår 2017) som sier noe om Fylkesmannen i Buskeruds bidrag innenfor støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak. Disse tallene er en del av statistikken over om "Fylkesmannen er en viktig medspiller for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i grunnopplæringen". Her rapporterer skoleeierne (5) et gjennomsnitt på 3,6 som er på landsgjennomsnittet. Dette er en nedgang på 0,2 i forhold til landsgjennomsnittet fra 2016.

Fylkesmannen har i år som årene før hatt en aktiv rolle i fylket ved bla å arrangere 4 skoleringsamlinger med tema nytt kapittel 9 A i opplæringsloven, kommunedialoger med tema forvaltningsrett, bidratt til rekruttering og oppfølging av kommuner som deltar i ulike nasjonale satsninger, hatt flere samlinger og møter vedrørende desentral kompetanseutvikling, spredningssamlinger i etterkant av tilsyn, gjennomført kompetansutviklingssamlinger for voksenopplæringen og PPT, og hatt mange veiledningssamtaler i forbindelse med alle disse aktivitetene ute i kommunene.

Fylkesmannen i Buskerud har også i 2017 deltatt i nettverket for ledere i voksenopplæringen. Nettverket består av alle kommuner i Buskerud som gir opplæring etter opplæringsloven kap 4A og/eller introduksjonslovens § 17. Arbeidet i nettverket oppleves som nyttig både for lederne og for fylkesmannen og er bl.a. grunnlaget for etterutdanningstilbudet til lærerne ved voksenopplæringsenhetene.

Barnehageeiers og barnehagemyndighets tilfredshet med støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak

Differanse resultatmål	Resultatmål	Grunnlagstall
0.3	3.7	4.0

Skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak

Resultatmål	Differanse resultatmål	Grunnlagstall
3.8 %	- 0.2 %	3.6 %

FMBU ligger på nasjonalt gjennomsnitt.

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har i 2017 bistått kommunene i arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap gjennom å

- veilede etter henvendelse, i DSB-CIM, ROS, utforming av beredskapsplaner med mer
- arrangere kommunekonferanse
- gjennomføre øvelser med kommunale kriseledelser
- bistå og være observatører på øvelser arrangert av kommunene
- gjennomføre tilsyn
- gjennomføre varslingsøvelse

Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene. (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene.

Tilsyn gjennomført i 5 av 21 kommuner.

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt med ¼ av kommunene

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Totalt antall kommuner i embete	Antall gjennomført tilsyn
25.00 %	- 1.19	23.81 %	21.00	5.00

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ (fra kapittel 3.1.1.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.

Planlegging og gjennomføring opptrappingsøvelser i enkeltkommuner (kun disse går fram av tabellen). Gjennomført varslingsøvelse for samtlige kommuners kriseorganisasjon med vekt på bruk av krisestøtteverktøyet DSB-CIM. Vi har deltatt på øvelse for kommunene Nedre Eiker og kommunene i Hallingdalsregionen (6 stk). Videre har vi deltatt med planlegging og gjennomføring av øvelse Bjørn 2017, Ringerike kommune og regionale etater deltok i både table-top versjon og fullskala.

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.

Fylkesmannen skal fylle ut antall øvelser gjennomført med kriseorganisasjonen i kommunene. Avvik fra resultatmålet skal kort begrunnes i kommentarfeltet.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kommuner i embetet	Antall kommuner det er gjennomført øvelser med
25.00 %	- 5.95	19.05 %	21.00	4.00

En kommune (Hole) ba om utsettelse til 2018, planlagt i april.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Vi deltar på opplæringen for alle nyansatte i NAV (Ny i NAV). Vi gir en introduksjon om sosialtjenesteloven og de ulike bestemmelsene, slik at alle nyansatte får lik informasjonen om regelverket, og dette bidrar til måloppnåelsen.

Fylkesmannen tok våren initiativ til et nettverk med faglige diskusjoner knyttet til sosialtjenesteloven, men det var lite respons og påmeldinger og vi konkluderte derfor at det ikke behov for et slikt nettverk. Vi er kjent med at noen kommuner går sammen og holder sine egne nettverksamlinger. Dette kan være noen av årsakene til at felles sosialfaglige nettverk for fylket ikke er like aktuelt.

Vi har hatt opplæring om aktivitetssplikten, og alle kommunene deltok på denne opplæringen. Vi utvidet opplæringen til også å dekke saksbehandling/forvaltningsloven utfra en vurdering av tema i henvendelser og klagesaker vi får til behandling.

Vi har mange henvendelser på telefon og/eller e post fra veiledere i NAV og vi gir råd og veiledning til de som ber om det.

Vi får også forespørsler (bestillinger) om å reise ut til lokalkontorene og holde lokal opplæring, på samme måte som NAV fylket reiser ut og holder opplæring på statlige oppgaver. Dette gjelder i hovedsak opplæring av enkeltpersoner som er nyansatt på de lokale NAV-kontoret. Vi har i tre år hatt en kommunal kompetanseveileder, men dette tiltaket har vi ikke kunnet videreføre etter juni 2017. Kompetanseheving, herunder opplæring av nyansatte er et kommunalt ansvar og Fylkesmannen i Buskerud har ikke hatt ressurser eller mulighet til å imøtekomme forespørsler om å ha lokal opplæring på hvert enkelt kontor.

Mange NAV kontor har god kunnskap om sosialtjenesteloven, men vi ser også at noen kontor har hatt utskifning av ansatte og at de har behov for økt kunnskap om sosialtjenesteloven.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

Grunnkurs økonomisk rådgivning er gjennomført. Alle NAV-kontorer fikk tilbud om opplæring om aktivitetssplikten. Fylkesmannen har deltatt på flere ledersamlinger hos NAV.

Kurs og opplæring på helse- og sosialområdet som er relevant for NAV blir det informert om i NAV sin interne tirsdagsmail.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	100	100

3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten inkludert svangerskaps- og barselomsorgen

Vi viser til Questback-undersøkelsen (QB) som 15 av 21 kommuner har besvart og Fylkesmannens kjennskap til kommunen.

Det fremgår av QB at 14 kommuner tilbyr jordmortjeneste til gravide, men vår erfaring tilsier at QB ikke er representativ og angir et for lavt antall kommuner. En

kommune har ikke jordmor p.t. og flere små kommuner rapporterer om vanskeligheter med å rekruttering av helsesøstre og jordmødre. Flere kommuner deler derfor jordmor med nabokommunen og/eller kjøper jordmortjenester fra spesialisthelsetjenesten (Vestre Viken HF). Tilgjengeligheten til jordmor i kommunen varierer mye og av fagsamling for kommunejordmødre fremgår at 10 av 21 kommuner ikke har ressurser til å gjennomføre hjemmebesøk etter fødsler. 7 av 21 kommuner rapporterer at de har økt sin jordmorressurs siste to år både i form av permanente stillingsendringer og midlertidig som følge av tilskuddsmidler. Fylkesmannen ser ingen åpenbar sammenheng mellom kommunenes innbyggerantall og størrelsen på jordmorressurser. Eksempelvis oppgir to kommuner med 20 200 og 12 600 innbyggere å ha jordmorressurser i henholdsvis 60 % og 200 %.

I QB angir kommunene at tilbudene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten er planforankret. Likevel mangler flere enn halvparten av kommunene samarbeidsavtaler mellom helsestasjoner, jordmortjenesten og fastlegene.

Fylkesmannen vektlegger kapasitet og kvalitet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette har vært tema i dialogmøter med ledere for tjenestene, for helsepersonell igjennom fagdager og konferanser, i møter med kommuneoverlegene, relatert til 0-24 oppdraget og i samarbeid med fylkeskommunen.

Forebyggende helsetjenester - frisklivssentraler

Frisklivsarbeidet i Buskerud er presset på ressurser, men likevel i godt driv. Tilskuddsmidler har gjort det mulig for flere frisklivssentraler å etablere tilbud til barn, unge og eldre i 2017. Det er vekst i antallet sentraler som tilbyr ulike typer kurs. Frisklivssentralene i mindre kommuner har gjennomgående lite ressurser, og samarbeider på tvers av kommunegrensene. Små stillinger og lange avstander gir økt press og slitasje på frisklivspersonellet i småkommunene. Kommunene ser i økende grad frisklivs-, forebyggende- og rehabiliterende tjenester i sammenheng, slik at det etableres større fagmiljøer med flere tilbud og større robusthet. Fylkesmannen legger vekt på samordning og samarbeid på tvers av tjenester i sitt pådriver-, råd- og veiledningsarbeid samt i tilskuddsforvaltning.

Minst 70 % av kommunene (fra kapittel 3.1.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minst 70 % av kommunene har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner [1].

[1] Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode.

Helsedirektoratet har utarbeidet en questbackundersøkelse som ble sendt alle kommuner i Buskerud høsten 2017. 19 kommuner har besvart kartleggingen.

Når det gjelder kartlegging av kommunens planverk for helse- og omsorg, er spørsmålene noe ulikt formulert. Av 19 kommuner har 17 kommuner svart at de har plan for helse- og omsorgstjenestene.

På spørsmål om kommunen har en politisk vedtatt plan for å møte fremtidens helse- og omsorgsutfordringer herunder kapasitet- og kompetanseutvikling besvarer 10 kommuner at de har dette.

På spørsmål om kommunen har en plan for kompetanseutvikling og bemanning i helse- og omsorgssektoren for å møte demografiske endringer svarer 12 kommuner ja.

Andel av kommunene som har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer

Resultatmål	Differanse	Resultat
70	11	81

Flere kommuner enn i (fra kapittel 3.1.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Flere kommuner enn i 2015 gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens [1].

[1] Antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud og antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud fremkommer av Helsedirektoratets oversikt over tildelt tilskudd. Oversikten oversendes fylkesmennene 3 ganger i året. I tillegg fremkommer antall kommuner som har dagaktivitetstilbud til personer med demens i Kostra-skjema 4 pkt. 4. Totalt antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud fremkommer av nasjonale kartlegginger av kommunenes tilrettede tjenestetilbud for personer med demens. Siste kartlegging var i 2014, og neste er i 2018.

Det er i denne rapporteringen tatt utgangspunkt i den nasjonale kartleggingen som ble utført i 2014. Det var da 16 kommuner i fylket som hadde et dagaktivitetstilbud til demente. I 2016 hadde antall kommuner steget til 18.

Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Resultat	Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud i 2015	Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud i 2016
2	16	18

Flere personer med dem (fra kapittel 3.1.3.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Flere personer med demens får dagaktivitetstilbud sammenliknet med 2015 [1].

[1] Se referanse under fotnote 3.

Det har vært en markant økning fra 2015 til 2016 i antall personer med demens som mottar dagaktivitetstilbud i Buskerud fylke. I Helsedirektoratets rapporter fremkommer det også at antallet personer som mottar aktivitetstilbud har steget inn i 2017.

Antall hjemmeboende personer med demens som får dagaktivitetstilbud

Resultat	Antall personer som får dagaktivitetstilbud i 2015	Antall personer som får dagaktivitetstilbud i 2016
156	286	442

Personell i helse- og (fra kapittel 3.1.3.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

Samtlige kommuner i Buskerud har søkt og mottatt tilskudd på kompetansetiltak. 839 personer i Buskerud har fått innvilget tilskudd til formalkompetanse i 2017.

- For avtalte årsverk i brukerrettede tjenester: helsefagarbeidere (herunder omsorgsarbeidere og hjelpepleiere), er det en økning fra 2015-2016 på 62 årsverk.
- For avtalte årsverk i brukerrettede tjenester: sykepleiere, er det en økning fra 2015-2016 på 61,3 årsverk.
- Det har vært en nedgang på 2 årsverk vernepleiere i Buskerud i perioden 2015-2016.
- Legeårsverk i kommunale helse- og omsorgstjenester er økt med 23,4 årsverk fra 2015 til 2016. Legeårsverk i institusjoner for eldre og funksjonshemmede har økt med 3,6 årsverk fra 2015 til 2016.
- Andel fagutdannede er i 2016 på 73 % og er uendret fra 2015. Landsgjennomsnittet var i 2016 på 74 %.
- Andel fagutdannede med høyskoleutdanning er 30 % i 2016 mot 29 % i 2015. Dette er under landsgjennomsnittet som i 2016 var på 34 %.

Kommuner i Buskerud har gitt tilbakemeldinger om at det er store utfordringer i å rekruttere personell med fagkompetanse. Spesielt gjelder dette sykepleiere, men også vernepleiere og helsefagarbeidere til tjenester for personer med utviklingshemming. Det er meldt om behov for et desentralisert studieopplegg i fylket. Fylkesmannen i Buskerud har tatt initiativ til et samarbeid med Høgskolen i Sørøst-Norge og USHT Buskerud for å vurdere mulighet for å tilrettelegge for en desentralisert sykepleierutdanning.

Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse

Resultat	Antall personell i 2015	Antall personell i 2016
249	4 813	5 062

Tall hentet fra Statistikkbanken: Årsverk i brukerrettede tjenester m/fagutdanning fra videregående skole eller høyskole/universitet, Buskerud.

Flere kommuner har ansatt psykolog sammenliknet med 2015 . (fra kapittel 3.1.3.1.1.5 i TB)

Rapportere på

Flere kommuner har ansatt psykolog sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8 for 2015 og brukes til oppfølging av kommunene i 2017. IS 24/8 for 2016 brukes for å måle måloppnåelsen ved utgangen av året.

15 av 21 kommuner er innvilget lønnsmidler til psykologstilling under tilskuddsordningen "Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene". Samlet tildeling til kommunene i Buskerud var kr 12 410 000 og utbetaling ble kr 9 500 000, fordi flere kommuner overførte midler fra 2016. To av kommunene har søkt for første gang. Ni av de innvilgende søknadene er om nyopprettede stillinger. Kommunene har til sammen fått innvilget 51 stillinger, i hovedsak fulle stillinger. Psykologer i flere kommuner, tidligere avlønnet over ordningen, lønnes nå over kommunenes eget budsjett. Andre har ansatt psykolog uten at de har benyttet tilskuddsmidler. Kommunene har i stor grad ansatt psykolog for å arbeide med helsefremmende og forebyggende arbeid, der barn og unge og deres familier er målgruppe. Videre er lavterskel behandlings- og oppfølgingstilbud, utredning og diagnostisering også prioritert. Psykologene er også i stor grad ansatt for å jobbe med system og samfunnsrettet arbeid og til veiledning og fagstøtte til annet personell i kommunens tjenester.

Antall kommuner som har ansatt psykolog

Resultat	Antall kommuner i 2015	Antall kommuner i 2016
1	12	13

Tallene er basert på innvilgede søknader under tilskuddsordningen, ikke fra IS 24/8

Økt andel av pasienter (fra kapittel 3.1.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra IPLOS/SSB. Andelen beregnes ved å dele antall personer som får hab/rehab i kommunen på totalt antall personer med registrert behov for hab/rehab i kommunen.

Tallene er usikre og gir ikke riktig inntrykk ut ifra den kommunekjennskapen vi besitter. Derfor vil det etter Fylkesmannens mening heller ikke være mulig å få en registrering som gjenspeiler validiteten i tjeneste av habilitering og rehabilitering. Men Fylkesmannen har på et generelt grunnlag kunnskap nok til å mene at det fremdeles er mange brukere som ikke mottar et tilstrekkelig sømløst og godt nok tilbud i samsvar med de behov de har, spesielt sett i lys av tidligere utskrivelse fra spesialisthelsetjenesten.

Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene

Resultat	Andel pasienter i 2015	Andel pasienter i 2016
0 %		

Fylkesmannen har fått opplyst fra Helsedirektoratet at den statistikken som etterspørres, ikke finnes. Tabellen er derfor ikke utfylt.

Flere kvalifiserte årsverk (fra kapittel 3.1.3.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Flere kvalifiserte årsverk enn i 2015 arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene [1].

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

Tall er ikke tilgjengelig på dette området og har heller ikke blitt etterspurt i Helsedirektoratets Questback 2017.

Flere kvalifiserte årsverk arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene

Resultat	Antall kvalifiserte årsverk i 2015	Antall kvalifiserte årsverk i 2016
0		

Fylkesmannen har fått opplyst fra Helsedirektoratet at den statistikken som etterspørres, ikke finnes. Tabellen er derfor ikke utfylt.

Minst ett innsatsområde (fra kapittel 3.1.3.1.2.3 i TB)

Rapportere på

Minst ett innsatsområde er iverksatt i minst en relevant avdeling i 75 % av kommuner [1].

[1] Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode. Resultatet av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

Helsedirektoratets Questback-undersøkelse 2017, gir ikke svar på innsatsområdene på avdelingsnivå i den enkelte kommune på dette området. Det vi kan lese ut av undersøkelsen, er at 36,8% av kommunene har en plan for habilitering og rehabilitering. 57,1 % av disse er besluttet på politisk nivå og 42,9 på administrativt nivå. Av de som fremdeles ikke har plan, svarer 50 % at den er under utarbeidelse. Sammenholdt med vår kommunekjennskap foregår det likevel mye aktivitet i de fleste kommunene på dette feltet, men tilbakemeldinger er at forankring på ledelsesnivå savnes. En stor andel av kommunene svarer selv ut i undersøkelsen, at de mener å ha et godt tilbud, tverrfaglig samarbeid, god kapasitet og kompetanse på de ulike områdene i tjenesten for habilitering og rehabilitering.

Innsatsområde iverksatt

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
75 %	- 75 %	

Helsedirektoratets Questback-undersøkelse 2017, gir ikke svar på innsatsområdene på avdelingsnivå i den enkelte kommune på dette området.

3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020

En av aktivitetene på området er forvaltningen av tilskuddsordningene Tilbud til voksne med langvarige og sammensatte behov for tjenester og barn og unge med sammensatte hjelpebehov, Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene og Kommunalt rusarbeid. Sammen med kompetansesentrene har vi gjennomført kurs i Motiverende Intervju (MI), Introduksjonskurs i kognitiv adferdsterapi og Kurs i rusmiddelavhengighet og somatiske helse. Vi har også avholdt vår to-dagers konferanse Forum for rus og psykisk helse i Buskerud i samarbeid med kommunene, helseforetak, kompetansesenter og Kirkens bymisjon. Vi formidler nyheter, kurstilbud, tilskudd, tilsyn, dialogmøter og nettverkssamlinger på våre hjemmesider. Vi har gjennomført landsomfattende tilsyn med tjenester til personer med samtidig rus- og psykisk lidelser i kommuner og ved DPS. Vi ser i vår saksbehandling at målgruppen er representert. De er også representert i statistikk over telefonhenvendelser som kommer innenfor kategorien råd og veiledning. Vi har grunn til å anta at mange ikke kjenner sine rettigheter og/eller ikke klager på tjenester de mener ikke er forsvarlige. Summen av aktivitet nevnt over viser at kommunene i hovedsak er kjent med opptrappingsplanen, har ansatte med rett kompetanse og legger til rette for tjenestetilbud til målgruppen. Rus- og psykisk helsearbeid er i stor/økende grad etablert i/sammen med øvrige helse- og omsorgstjenester. Samtidig fremkommer det utfordringer i forhold til å komme "tidlig inn", tilrettelegge tjenestene på en helhetlig, individuelt tilpasset og koordinert forsvarlig måte. Flere kommuner nevner også utfordringer når det gjelder egnede boliger og hensiktsmessig aktivitetstilbud og/eller arbeid når det gjelder denne målgruppen.

Minst 70 % av kommunene (fra kapittel 3.1.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Minst 70 % av kommunene sikrer brukermødvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

I dialogen med kommunene får vi informasjon om at brukermødvirkning er noe som prioriteres i utforming av tjenesteutviklingen. Dette fremkommer også i forvaltningen av tilskudd og i gjennomføring av systemrevisjoner.

Brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helse

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
70 %	19 %	89 %

90 % av kommunene har kartlagt (fra kapittel 3.1.3.2.1.2 i TB)

Rapportere på

90 % av kommunene har kartlagt rusmiddelsituasjonen i kommunen ved brukerplan eller annen kartlegging [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

13 av 21 kommuner i Buskerud har til nå gjennomført Brukerplan-kartlegging. 8 kommuner kartla rusmiddelsituasjonen i 2016 - 2017. De 8 kommunene som ikke har kartlagt, har fått informasjon om verktøyet og tilbud om kurs i samarbeid med KORUS Sør.

Kartlagt rusmiddelsituasjonen

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
90 %	- 25 %	65 %

70 % av kommunene har (fra kapittel 3.1.3.2.1.3 i TB)

Rapportere på

70 % av kommunene har sektorovergripende system for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8

9 kommuner oppgir i IS 8/24 at de har sektorovergripende system for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk. 10 svarer at de ikke har dette. 2 kommuner svarer ikke på spørsmålet.

Sektorovergripende system for identifisering av personer

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
70 %	- 27 %	43 %

Flere kommuner har etablert (fra kapittel 3.1.3.2.1.4 i TB)

Rapportere på

Flere kommuner har etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk enn i 2016 [1].

[1] Tall hentes fra rapportering på tilskuddsordning "Langvarige sammensatte" (765.60) og "Kommunalt rusarbeid" (765.62) sett i sammenheng med IS 24/8.

Tall fra IS 24/8 viser at kommuner i Buskerud økte sine tilbud om aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk fra 33 i 2016 til 43 i 2017. Under rapportering på tilskuddsforvaltning (765.60 og 765.62) fremkommer det at flere kommuner søkte og fikk innvilget midler til aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk i 2017.

Etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam

Resultat	Antall kommuner i 2015	Antall kommuner i 2016
33	0	33

Kjenner ikke tallet fra 2015

3.1.1.7 Styrket folkehelsearbeid

Utfyllende opplysninger om kommunalt folkehelsearbeid: Folkehelse tas med som tema i Fylkesmannens uttalelser og råd og veiledningsarbeid overfor kommunene ifm varsel om oppstart av planer, og til planforslagene.

I den forbindelse ser vi at de fleste kommunene nå har fokus på folkehelse, og har oversikt, eller delvis oversikt, over forhold som påvirker helsen til innbyggerne i kommunen. Når det er sagt er det også vår oppfattelse at det fortrinnsvis er i planstrategier, planprogram og samfunnsdelen oversikten over folkehelsen i kommunen (herunder også folkehelseprofilen) blir benyttet (omtalt og diskutert). I vårt høringsarbeid må vi ofte påpeke viktigheten av at kommunene (i større grad) inkluderer lokale data fra virksomhetene i sitt oversiktsarbeid. Videre ser vi også at vurdering og drøfting av allerede iverksatte tiltak og pågående innsatser ofte mangler før nye mål og tiltak utformes. Det å benytte faktagrunnlaget for fastsetting av konkrete mål (i samfunnsdelen) for styring og prioritering av de ulike sektorenes/virksomhetenes videre arbeid og innsatser, spesielt knyttet til utjevning av sosial ulikhet i helse, er fortsatt en utfordring.

Hensynet til barn- og unges helse, trivsel og oppvekstforhold blir som oftest godt ivaretatt i planverket. Likevel vil vi påpeke at graden av reell medvirkning fra barn og unge, og andre sårbare grupper, ikke alltid er tilstrekkelig, og/eller at medvirkningen/opplegget for medvirkning skjer på et for sent stadium i planprosessen.

Oppsummert mener vi dermed at kontroll, kunnskapsformidling, råd og veiledning vdr ivaretagelse av alle folkehelsehensyn (innretning ift "tid og sted" i planarbeidet) bør fortsette å være en prioritert fagoppgave for Fylkesmannen.

Når det gjelder Fylkesmannens rolle mht implementering av folkehelseprogrammet; så ble ikke Buskerud fylkeskommune programfylke i 2017.

Minst 75 %. (fra kapittel 3.1.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Minst 75 % [1].

[1] Helsedirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om kartleggingsmetode. Resultater av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

Questback-undersøkelsen (QB) er benyttet for kartlegging av det systematiske og langsiktige folkehelsearbeidet, og den har gitt oss følgende informasjon:

19 av 21 kommuner i Buskerud har besvart undersøkelsen, hvorav 15 har besvart folkehelse spørsmålene. Av disse oppgir 14 av 15 kommuner å ha et oversiktsdokument, at tiltak er iverksatt i henholdt til dette oversiktsdokumentet og at politisk og administrativ ledelse er kjent med status for det systematiske folkehelsearbeidet.

11 av 15 kommuner har både brukt folkehelseoversikten som grunnlag for planstrategien og utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel, 3 av 15 kommuner har ikke fastsatt mål og strategier for folkehelsearbeidet.

Det fremgår i QB at den ikke i alle tilfeller er besvart av personer som besitter riktig kompetanse.

Se mer om status for folkehelsearbeidet i kommunene under punkt 3.1.3.3. - Styrket folkehelsearbeid.

Systematisk og langsiktig folkehelsearbeid

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
75 %	- 10 %	65 %

Minst 80 % . (fra kapittel 3.1.3.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Minst 80 % [1].

[1] Som fotnote over.

Questback-undersøkelsen er benyttet, og med puring svarte 19 av 21 kommuner. Av de 19 har fem kommuner unnlatt å svare (uvisst hvorfor) på dette spørsmålet, og flere andre folkehelse spørsmål i undersøkelsen. 48 % betyr dermed at 10 kommuner har svart bekreftende på at de legger vekt på utjevning av sosial ulikhet i helse i sine planer. Fire kommuner svarte nei på dette spørsmålet. Noen kommuner som vi vet (gjennom vårt høringsarbeid m.m.) har fokus på utjevning av sosiale ulikheter i sitt planarbeid er blant de kommunene som ikke har gitt svar her. Tallet kan altså være noe falskt negativt. Totalt sett er vi likevel et godt stykke unna målet om at alle kommuner har overordnede mål om å redusere sosiale ulikheter i helse i sine kommuneplaner. Temaet blir vektlagt, ettersett og omtalt i vår behandling av planer til høring, og ellers som en viktig del av øvrig pådriverarbeid innen folkehelse og folkehelsearbeid. Oppsummert ser vi at vi må fortsette å ha fokus på utjevning av sosiale ulikheter i alle sammenhenger der Fylkesmannen møter kommunenes politiske og administrative ledelse.

Vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
80 %	- 32 %	48 %

3.1.1.8 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Det er gjennomført skjøtsel og tilrettelegging i verneområdene for å forsøke å nå dette målet. Restaurering av myr for å redusere klimagassutslipp, øke flomdempingeffekten og bedre den økologiske tilstanden. Det er tettet 8215 meter med grøft i Finnemarka naturreservat. Det er igangsatt et restaureringsprosjekt av våtmark i Nordre Tyrifjorden våtmarksystem. Fylkesmannen har bidratt aktivt inn i arbeidet med økologisk kompensasjon for Ringeriksbanen/ny E16. Det er meldt oppstart av verneplanen for kompensasjonsarealer.

Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner. (fra kapittel 3.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner.

Med utgangspunkt i regionalt overvåkingsprogram skjer overvåking i Buskerud etter følgende opplegg:

Problemkartlegging

Etter søknad tildeler Fylkesmannen midler til Vannområdene for innhenting av vannkvalitets- og biologiske data i utvalgte vannforekomster. De vannforekomstene som velges ut har miljøtilstand moderat eller lavere. Tilstanden er ofte skjønsmessig vurdert siden kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt. Ved bedre datagrunnlag som legges inn i Vannmiljø, vil miljøtilstanden bli oppdatert. Innlegging av dataene blir fortløpende lagt inn i Vannmiljø.

Tiltaksovervåking

Hovedvassdragene: Numedalslågen, Hallingdalselva, Drammenselva, Randselva/Storelva, Åroselva, inngår i resipientovervåking på faste stasjoner i regi av kommunene. Dette omfatter også rensanleggene > 2000 p.e hvor Fylkesmannen er myndighet.

I regi av Fylkesmannen overvåkes ca. 490 vatn som fortsatt kalkes eller hvor kalkingen er stilt i bero. Generelt er vannkvaliteten akseptabel i over 90 % av vatna med pH > 5.5 og ANC > 50. For tidligere kalkingslokaliteter hvor vannkvaliteten (ANC) er god over 3-5 år, vil det bli vurdert om miljøtilstanden skal endres til god.

Overvåking av edelkreps i Steinsfjorden (bestandsstatus, beskatning) er videreført. Langtidsserie 1979-2017. Gir bestandsstatus og beskatningsrater for edelkreps om

er en rødliste art.

Overvåking av laksunger med hensyn på tetthet, samt frekvensen av Gyrodactylus salaris er gjennomført i Drammenselva og Lierelva.

Økt bruk av påleggsmyndigheten (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2016.

Påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner basert på fiskefaglige undersøkelser, ble utsettingspålegg av ørret fastsatt for Halne/Hein (Nore-konsesjonen, Statkraft) og Varaldsetvatnet (E-CO Energi) i 2017.

I samarbeid med Fylkesmannen har Numedal- Laugen Brukseierforening (NLB) og E-CO Energi pågående program for biotopiltak og fiske-undersøkelser i Numedalslågen og Hallingdalsvassdraget på frivillig basis og i samarbeid med Fylkesmannen og rettighetshaverne.

Det er gitt uttalelser til syv saker knytta til vassdragsreguleringer, med fokus på effekt på vannmiljø og biologisk mangfold.

Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag (fra kapittel 3.1.4.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag for tiltak i alle vedtatte vannforvaltningsplaner. Iverksatt tiltak i henhold til forvaltningsplan på eget ansvarsområde eller har en begrunnelse dersom tiltak ikke iverksettes.

Fylkesmannen har ut fra vedtatte vannforvaltningsplaner igangsatt eller videreført en rekke tiltak på eget ansvarsområde. Vi har gjennomført tiltak knyttet til kalking og overvåking i vassdrag. Det gjelder bl.a. vannforekomster påvirket av sur nedbør, bestandsstatus og biotop/fisketiltak knyttet til regulerte vassdrag.

Videre har vi gitt pålegg om kunnskapsinnhenting gjennom resipientovervåking etter vannforskriften ved alle større avløpsanlegg, en rekke deponier og flere virksomheter der Fylkesmannen er myndighet. Hjemmel for påleggene er i hovedsak forurensningsloven § 51 og for enkelte også § 18.

Landbrukstiltakene etter vannforvaltningsplanene er stimulert og delfinansiert gjennom kommunenes spesielle miljøtiltak i jordbruket og regionale miljøtilskudd for jordbruket i Buskerud. Av RMP-tilskudd på totalt 22,5 millioner kroner er 64 % brukt på forurensningstiltak. Hjemmelsgrunnlaget er forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket, hjemlet i jordlovens § 3 og forskrift om regionale miljøtilskudd for jordbruket i Buskerud, hjemlet i jordlovens § 18.

3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Vi har fulgt opp handlingsplan for Rød skogfrue og dragehode både med overvåking og skjøtsel. Det ble registrert to nye forekomster av prioritert art rød skogfrue i Buskerud. Funnene skal kvalitetssikres og ev. økologisk funksjonsområde avgrenses i 2018. Vi har utarbeidet skjøtelsesplaner og gjennomført skjøtsel av rundt 20 slåttemarkar.

Alle tiltak for truede arter (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Alle tiltak er i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Vi viser til rapport på oppdrag om antall gjennomførte verneplanprosesser, nr. 3.1.4.3 i tildelingsbrevet.

Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016. (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016.

Verneplanprosessene går over flere år, og arbeidet gjenspeiles ikke nødvendigvis av antall gjennomførte verneplanprosesser det enkelte år. Fylkesmannen i Buskerud har hatt økt fokus og ressursbruk på skogvern i 2017. Antall områder i Buskerud som ble vernet i statsråd i 2017 er seks (to nye naturreservat, fire utvidelser). I tillegg ble store nye arealer kartlagt med tanke på mulig vern både på Statskog sin grunn og privat grunn.

3.1.1.11 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Fylkesmannen i Buskerud har bidratt sammen med Miljødirektoratet i kildeproving av PFOS i Tyrifjorden. Tilsyn hos overflatebehandler avdekket utslipp som etter det er redusert.

Informasjon fra Direktoratet for mineralforvaltning er satt i system og det sendes ut påminnelser til de som har fått konsesjon. Alle meldeskjemaer om pukk- og steinindustri blir håndtert i henhold til tidsfrist. Vi har også hatt et ekstra fokus på utslipp av nitrogen fra pukkverk og fra sprengsteinsmasser.

Det er varslet pålegg om at resipientovervåking for avløpsreanlegg og enkelte deponier skal innholdet overvåking også av prioriteter miljøgifter.

Ren Drammensfjord-prosjektet er avsluttet og i 2017 har vi hatt god dialog med Drammen og Lier kommune om videreføring av prosjektet i tråd med Miljødirektoratets forventninger. Kommunene vil nå videreføre dette, og i 2017 lage en handlingsplan for videre overvåking og opprydding i hotspots som fremkommer i sluttrapporten. Fylkesmannen vil veilede kommunene i det videre arbeidet slik at vi sikrer at naturlig tildekking av forurensede sedimenter fortsetter som en god metodikk i Drammensfjorden.

Fylkesmannen har i 2017 økt tilsynsaktiviteten og i 2018 vil vi ha 2 stillinger på embetet dekket av gebyrinntekter.

Det pågår for tiden en rekke store samferdselsprosjekter i fylket, og alle disse prosjektene krever ressurser fra oss i tidlig fase for å veilede om regelverket og at vi sikrer oss at tiltakene blir gjennomført i tråd med regelverket og etter tillatelse etter forurensningsloven der det er behov for det. Regulering av håndtering av sprengsteinmasser for utfylling har økt fokus.

Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri, forbrenningsanlegg og fiskeforedling driver i tråd med kravene i forurensningsforskriften.

Buskerud har kun ett nedlagt skipsverft. Opprydding der blir sett i sammenheng med oppstart av nytt Ren Drammensfjordprosjekt. Dette er i 2017 jobbet med å overføre dette prosjektet kommunene. Fylkesmannen vil følge opp skipsverftet når dette kommer i gang i 2018.

Fylkesmannen har bedt Miljødirektoratet om bistand til å følge opp Hallingdal Renovasjon som håndterer og forbrenner farlig avfall. Saken er ikke avgjort.

Prioriterte skipsverft

Navn på prioriterte skipsverft	Undersøkelser	Behov for tiltak	Tiltaksplan land	Tiltak land	Tiltaksplan sjø	Tiltak sjø
Drammen Yard		Land, Sjø				

Det er tidligere ryddet på land men vi er usikre på om dette er godt nok. Opprydding i sjø vil følge plan i Ren Drammensfjord prosjektet

3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene

Det er store forskjeller mellom kommunene i Buskerud. Fra sterke kraftkommuner til lavinntektskommuner med store sosiale utfordringer. Buskerud har 282 000 innbyggere fordelt på 15 000 kvadratkilometer. 249 000 av fylkets innbyggere bor i 10 kommuner i nedre del av Buskerud fordelt på 4 500 kvadratkilometer. De resterende 11 kommunene har alle under 5 000 innbyggere hver. Nore og Uvdal har et areal på 2 500 kvadratkilometer og 2 500 innbyggere.

11 av kommunene ligger under landsgjennomsnittet i utgiftskorrigerede frie inntekter for 2016. Ringerike og Nedre Eiker ligger på 95 % av landsgjennomsnittet.

Skatteinngangen viser ulikheter i kommunene. For 2017 viser skatteinngangen for kommunene i Buskerud et spenn fra kraftkommunen Hol på 129 % til lavinntektskommunen Nedre Eiker på 82,9 % 13 av kommunene i Buskerud har skatteinntekter under landsgjennomsnittet. 4 av kommunene ligger under 90 %.

Merskatteveksten i 2016 bidro til et gjennomgående godt resultat for kommunene. Vi legger vekt på at merskattevekst er ekstraordinære inntekter som ikke forventes å påvirke det langsiktige inntektsnivået for kommunesektoren. Vi vektlegger overfor kommunene at disse ekstraordinære inntektene bør bidra til at de kommunene som er i ROBEK dekker inn sine underskudd og at kommunene generelt bør bygge opp fond slik at de kan takle svingninger som vil komme. Jfr. signaler fremover bl.a. gitt fra KMD om man må regne med lavere inntektsvekst i årene som kommer, samtidig som demografikostnadene vil øke.

Både Hole kommune og Nedre Eiker kommune er registrert i ROBEK. Etter planen vil Hole kommune dekke inn resterende del av underskuddet når regnskapet for 2017 legges frem. For Nedre Eiker kommunes del er planen å være ute av ROBEK før 1. januar 2020 når de danner ny kommune med Svelvik og Drammen. Både Nedre Eiker og Hole får tilrettelagt oppfølging fra Fylkesmannen.

Fylkesmannen følger spesielt opp de av kommunene som har få midler tilgjengelig på disposisjonsfond og samtidig lavt netto driftsresultat. Vil spesielt nevne Kongsberg. Denne kommunen var over flere år i ROBEK og har etter denne perioden hatt utfordringer med å bygge opp reserver pga. svake netto driftsresultat. Det er driftsbalansen som er avgjørende for om en kommune kan påta seg gjeldsforpliktelse. For de kommunene som er i ROBEK, er det investeringer som må utsettes så lenge kommunen ikke kan vise balanse i driften. I tillegg følger vi også opp kommuner som bruker minimumsavdrag for å begrense kommunens utgifter. Bruk av minimumsavdrag letter gjeldsbelastningen på kort sikt, men øker risikoen på lengre sikt. Flere av kommunene i Buskerud benytter minimumsavdrag, samtidig som gjeldsforpliktelsene øker. Derfor følges dette opp.

Fylkesmannen skal i 2017 og 2018 gjennomføre kommunedialog med alle kommunene i Buskerud før overgangen til nytt embete fra 1. januar 2019. I 2017 ble det gjennomført kommunedialog med Røyken, Hurum, Drammen og Nedre Eiker, samt Øvre Eiker. Fylkesmannen ønsket i første omgang et møte med de kommunene som skal slå seg sammen og deretter de kommunene som ligger i randsonen til de nye store kommunene og som vil merke utfordringer knyttet til sammenslåingene. Vi har gjennom disse samtalen fokus på kommunereformen, interkommunale samarbeid og kommuneøkonomi, samt utfordringer knyttet til kommunenes ulike fagområder. Det er en omfattende oppgave for de kommunene som skal slå seg sammen med gjennomgang av alle ulike samarbeid. Det er flere utredninger som gjennomføres. Fylkesmannen holdes oppdatert om utviklingen i dette arbeidet.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2017 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2016.

Nedre Eiker kommune er registrert i ROBEK på grunnlag av udekket underskudd fra 2008.

Hole kommune ble registrert i ROBEK i 2016.

Antall kommuner i ROBEK

Kommuner per desember 2016	Kommuner per desember 2017	Avvik
2	2	0

Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016.

Fylkesmannen har siden KOSTRA ble innført, gitt kommunene omfattende opplæring og veiledning i bruk av KOSTRA-data. Vi foretar hvert år en gjennomgang av foreløpige KOSTRA-data og ber kommunene rette opp der vi ser at det er vesentlige feil. Vi følger opp innrapporteringen og purrer opp de kommunene som er sent ute med innrapporteringen.

KMD har i stor grad fokusert på eiendomsforvaltning. Vi har også fulgt opp dette området og hatt en tett dialog med flere av kommunene for å rette opp i feilrapporteringene. Imidlertid viser det seg at de feilene som KMD påpeker, ikke er feil sett fra kommunenes side. Vi vil spesielt gjøre oppmerksom på følgende som kommunene tilbakeviser er feil i innrapporteringen:

Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal forvaltning

Tall for Røyken er korrekt - skal være 19 kroner per kvadratmeter i 2016. Kommunens svømmehall ble tatt i bruk i desember 2016 og påvirker dette tallet. I tillegg bekrefter Røyken kommune at REAS har levert skjema 34.

Utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning

Flå kommune bekrefter at tallene for 2015 og 2016 er korrekte, selv om de ligger under det intervallet som KMD setter som norm.

Rollag kommune bekrefter også det samme at tallet for 2016 er korrekt selv om det ligger under normtallet.

Dette betyr at 4 av avvikene tilbakevises av kommunene.

Fylkesmannen vil fortsette arbeidet med å følge opp innrapporteringen fra kommunene. Imidlertid vektlegger vi aktiv bruk av KOSTRA-data i styringsdialogen med kommunene og er pådriver for at kommunene aktivt skal bruke KOSTRA-data i sine styringsdokumenter. Vi vil fremheve at kommunene i Buskerud er flinke til å bruke KOSTRA-statistikk i den økonomiske planleggingen.

Kvalitet i KOSTRA-data

Feil per juni 2016	Feil per juni 2017	Avvik
6	10	4

3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket

I samarbeid med Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag, Buskerud fylkeskommune og Innovasjon Norge Buskerud Vestfold Telemark startet Fylkesmannen i Buskerud i 2013 et arbeid for økt matproduksjon i fylket. Disse partene utgjør det regionale partnerskapet for landbruksbasert næringsutvikling i Buskerud sammen med skogeierorganisasjonen.

Buskerud har valgt å sette fokus på kombinasjonsjordbruket og gjennom det få til økt matproduksjon blant annet ut fra at Buskerud er det fylket som har høyest andel gårdsbruk med tilleggsinntekter basert på gårdens ressurser, og forutsetningen for å lykkes med økt omfang av kombinasjonsjordbruk/kombinerte produksjoner burde være gode i alle deler av fylket.

Det overordnede målet med prosjektet er å oppnå økt matproduksjon i fylket gjennom å satse mer på kombinerte produksjoner, der gårdens ressursgrunnlag så vel som bygdas ressurser kan utnyttes bedre og flere kan få et levebrød ut av gården. I 2017 er virkemiddelbruken gjennom Innovasjon Norge vridd fra produksjoner med anstrengt markedssituasjon (særlig sau/lam i Buskerud) til produksjoner der markedet etterspør mer norsk vare som frukt, bær og grønnsaker. Dette har ført til nedgang i antall søknader inne sau, fra 19 saker i 2016 til 3 saker i 2017. Innen frukt og bær har antallet saker økt fra 8 saker i 2016 til 17 saker i 2017.

Innen "Lokalmat" har det vært 6 saker i 2017 mot 7 saker i 2016. Bevilget tilskudd i 2017 er 4,1 millioner kroner, litt lavere enn i 2016.

Fylkesmannen arbeider målrettet med å øke aktiviteten i primærskogbruket i fylket. Blant annet er «Strategi for økt aktivitet i Buskerud skogbruket 2014 -17» førende for vårt arbeid. Dette arbeidet er bredt forankret i skognæringen og bidrar positivt til økt fokus på å utnytte de skogressursene Buskerudskogbruket står for.

Fylkesmannen i Buskerud har spesiell oppmerksomhet knyttet til tiltak som bedrer infrastrukturen for skognæringen. Dette med bakgrunn i bortfall av mye foredlingsindustri i fylket i 2012-13, som har ført til at mye av tømmeret må transporteres lenger enn tidligere, noe som gir laver verdiskaping i regionen.

Fylkesmannen bidrar med UT-midler til NLR Østafjells for å arbeide med "Bioenergiprogrammet". Det er ansatt egen bioenergirådgiver. I 2017 er det fra Innovasjon Norge innvilget 10 saker fra verdiskapingsprogrammet for bioenergi. Dette er en nedgang fra 17 saker i 2016. Samtidig er størrelsen på sakene vesentlig øket da det ble bevilget 5,9 millioner kroner til dette i 2017, mot 5,4 millioner kroner i 2016.

I tillegg finansiere Fylkesmannen deler av en "trepådriver" for å arbeide med Trebasert innovasjonsprogram. Dette arbeidet foregår gjennom firmatet Trebruk 014AS. Fylkesmannen har en observatørrolle i styret. Vi registrerer en positiv utvikling i bruk av tre i ulike type bygg. Spesielt ved økt bruk av massivtre.

Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.

Arbeidet med Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonale føringer.

I Regionalt næringsprogram er det overordnede målet 1% årlig vekst i matproduksjonen, for at Buskerud minimum skal bidra med sin andel for å nå det nasjonale målet. Arbeidet med økt matproduksjon i hele Buskerud fra fjord til fjell er gjennomført i samsvar med næringsprogrammet gjennom et bredt fellesarbeid i det regionale partnerskapet. De to siste årene er "Tiltaksplan for økt matproduksjon i kombinasjonsjordbruk" gjennomført med fem satsingsområder: Produksjonsmiljø, beite- og gjerdespørsmål, vekstskifte, landbruksutdanning samt lokalmat og matnettverk. Arbeidet har gitt god mobilisering, bredt samarbeid og stor aktivitet ute i næringen. Kommunene har tatt sitt ansvar som 1.linjetjeneste på alvor. Det har vært meget god forankring og et målrettet samarbeid om fellessaker i det regionale partnerskapet. Tilgjengelige virkemidler er prioritert ihht satsingsområdene. Dette har gitt gode resultater. Norsk Landbruksrådgiving (Østafjells og Viken) og Buskerud Landbruksksselskap har vært viktige samarbeidspartnere. I 2017 ble beite- og gjerdespørsmål valgt som spesielt fokusområde av de fem satsingsområdene for økt matproduksjon. Aktivitetene har vært rettet både mot fjellbygdene, de midtre skogsbygder og flatbygdene i fylket.

Fylkesmannen har oppnådd resultater gjennom samarbeidet med fylkeskommunen og Innovasjon Norge om lokalmatsatsing og matnettverk og støttet større prosjekter via UT-midler. Videre har vi deltatt i samarbeidet regionalt om oppfølging av IGW Osloregionen og vært med i IGW Fjell. IGW er en viktig arena for lokalmatprodusenter og reiselivsoperatører i fylket. Fylkesmannen har utarbeidet en kart-applikasjon med oversikt over lokalmatprodusenter i Buskerud.

Fylkesmannen har gjennomført helse- og omsorgskonferanse og rus- og psykiatrikonferanse der det ble gitt informasjon om Inn på tunet. På IPT-standen hadde

Fylkesmannen utarbeidet diverse informasjonsmaterieell, og standen ble betjent av Inn på tunet-tilbyder med reell kompetanse og erfaring fra tiltak. I tråd med tildelingsbrevet er Inn på tunet på den måten synliggjort som aktuelt tiltak innenfor arbeidet på helse-, omsorgs-, arbeids- og sosialområdet. Fylkesmannen har jevnlig kontakt med tilbyderne og bidratt til en mentorordning for eksisterende og nye IPT-bedrifter. Vi fulgte opp LMD's anmodning om en regional tilbyderkonferanse, som ble gjennomført med meget stor oppslutning.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst.

Landbruksdirektoratets foryngelseskontroll formidles til kommunene og følges opp gjennom året. I 2017 har kommunene i Buskerud sluttført kontroll for 92 % av de 235 skogeierne som ble valgt ut for foryngelseskontroll. Kommunene har innrapportert planer for slutføring av de siste 8 % som ikke er sluttført i 2017.

For perioden 2014-2016 er 93 % av skogeierne som ble valgt ut for foryngelseskontroll sluttført. Kommunene har innrapportert planer for slutføring av de siste 7 % som ikke er sluttført i perioden 2014-2016.

Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging. (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging.

Hovedplan for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Buskerud ble revidert i første halvår 2017 og publisert i august 2017. Hovedplanen følges opp og det er stor aktivitet på skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Buskerud.

Prosjekter i slutfase/levering: Kongsberg og Drammen (411 000 daa). Leveranse januar-februar 2018.

Prosjekter under arbeid: Ringerike, Krødsherad og Hole (960 000 daa). Leveranse 2019

Planlagte prosjekter: Sigdal og Flesberg (814 000 daa). I kontraktsforhandlinger. Leveranse i 2019-2020.

Prosjekt i oppstartfase: Modum, Lier, Røyken og Hurum (713 000 daa). Leveranse i 2020-21.

3.1.1.14 Bærekraftig landbruk

Økologisk - og bærekraftig landbruk er fulgt opp i henhold til Regionalt bygdeutviklingsprogram, nasjonal politikk og nasjonale føringer. Økologisk foregangsfylke prosjekt "Levende Matjord" har fått nasjonal anerkjennelse og bidrar til stor aktivitet og kunnskapsformidling både innenfor økologisk og konvensjonelt landbruk og også langt utover det vanlige jordbruksmiljøet. Lindum AS som er et av Norges ledende avfallsbehandlingsbedrifter og en viktig deltaker i prosjektet, uttaler at prosjektet har vært den viktigste faktoren for å føre bedriften inn i "Det Grønne Skiftet". Prosjektet har også ført til innføring av ulike tilskuddsordninger innenfor Regionalt Miljøprogram.

Gjennom Regionalt bygdeutviklingsprogram er det innvilget 611 000 kroner fordelt på 5 prosjekter til ulike økologiske og bærekraftige prosjekter. Urbant landbruk er i sterk vekst og viktig i forhold til kunnskapsformidling om en bærekraftig matproduksjon og for å knytte sterkere bånd mellom by og land. Særlig barnehager har vist stor interesse og det er nå minst 20 barnehager som har små dyringsarealer som drives sammen av personellet og barna. Dette er et resultat av et langsiktig arbeid hos Fylkesmannen. Det har blitt arrangert 5 dager med kurs for barnehageansatte med opptil 70 deltakere.

Andelslandbruk har også vist en sterk økning i fylket og har blitt fulgt tett opp av Fylkesmannen gjennom dyrkerkurs og markdager. Fylkesmannen har registrert 8 andelslandbruk i 2017 og det har vært arrangert 2 markdager og 3 kursdager for andelslandbrukene.

Økt planting med tilskudd (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.

Det ble plantet 113 000 planter og utbetalt 438 000 kr i tilskudd til tettere planting i Buskerud i 2017 (inkluderer nyplanting og suppleringsplanting). Dette er nær en firedobling i både antall planter og utbetalt tilskudd i forhold til 2016 (23 000 planter og 95 000 kr utbetalt i tilskudd). Fylkesmannen i Buskerud mener det er et potensiale for å øke omfanget av tettere planting i fylket.

Det ble gjødslet 11 700 dekar og utbetalt med 1 755 000 kr i tilskudd til gjødsling som klimatiltak i Buskerud i 2018. Dette er nær en tredobling av gjødslet areal i forhold til 2016 (4 100 daa). Det praktiske arbeidet med å få gjennomført gjødsling som klimatiltak utføres av tømmerkjøperne i fylket. Fylkesmannens oppfatning er at dette arbeidet gjennomføres på en god og effektiv måte. Det er trolig et potensiale for å øke omfanget av gjødsling i skog som klimatiltak i fylket.

Tiltak i regionalt miljøprogram (fra kapittel 3.1.6.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

Fylkesmannens regionale miljøprogram (RMP) ble gjennomgått våren 2017 og videreført med kun mindre justeringer. Antall søknader har holdt seg stabilt fra 2016, men på enkelte ordninger ble omsøkt antall dyr eller dekar høyere enn forventet. Det var derfor nødvendig å justere ned satsene på enkelte ordninger.

Mindre gjengroing og å opprettholde beitebruken er utfordrende. Flere ordninger innenfor RMP forsøker å stimulere til økt beiting og slått av tungdrevne arealer (fjellområder og brattlendt areal). Det biologiske mangfoldet er også viktig å opprettholde.

Forurensning og avrenning fra jordbruksarealer til flere vassdrag er en utfordring, i hovedsak under marin grense. RMP har flere ordninger som tar sikte på å motvirke forurensning og avrenning. Oppslutningen om ordningene vurderes som god, men det er stadig til vurdering hva som kan gjøres for å øke interessen. Værforholdene i

vårseongen før søknadsomgangen og påfølgende høst virker inn på hvor mange som søker på tilskuddene og hvor store arealer det søkes om.

Buskerud har en egen ordning som har til hensikt å øke innholdet av organisk materiale i jorda. Økt organisk materiale i jorda vil motvirke avrenning, samtidig som det gir bedre jordstruktur og bedrer grunnlaget for økt matproduksjon. Buskerud har også en egen ordning for tildeling av gjødsel basert på plantenes behov på ulike steder på skiftet. Slik spredningsteknologi gjør at gjødsel tildeles i varierende mengde med plantenes behov. Dette gir mindre fare for tap av næringsstoffer og gir grunnlag for bedre og jammere vekst. Slike ordninger mener vi er svært viktige å videreføre da de har gode resultater både på vassdrag og matproduksjon.

3.1.1.15 Andre oppdrag

Kommunesammenslåinger

Nedre Eiker kommunestyre vedtok 13. desember 2016 å danne ny kommune med Drammen og Svelvik fra 1. januar 2020. Felles kommunestyremøte for Drammen, Nedre Eiker og Svelvik ble avholdt onsdag 16. august 2017. Navnet på den nye kommunen ble Drammen. Etter anmodning fra kommunene, har fylkesmannen deltatt på møter i fellesnemnda for nye Drammen.

Vi vil vektlegge samarbeidet mellom nye Drammen og nye Asker som positivt. Fellesnemndene har avholdt felles møter for å diskutere ulike former for samarbeid. Hensynet til de omkringliggende kommunene som har et tett interkommunalt samarbeid med de kommunene som slår seg sammen, har også blitt drøftet.

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført dialogmøter med de kommunene i Buskerud som har vedtatt sammenslåing: Røyken og Hurum og Drammen og Nedre Eiker. Intensjonen med disse møtene har vært å følge opp sammenslåingsprosessen og å orientere om de ulike samarbeidene med de omkringliggende kommunene.

Anskaffelser

Med bakgrunn i Riksrevisjonens funn på anskaffelsesområdet i 2015, ble strategi, retningslinjer og rutiner på anskaffelsesområdet gjennomgått og forbedret. I 2017 la vi vekt på oppfølging og informasjon på området for å sikre etterfølgelse av endringer i regelverket fra 1. januar 2017.

I 2017 besluttet vi å ta i bruk DFØs konkurransegjennomføringsverktøy og kontrakts- og avtaleoppfølgingsverktøy for å tilfredsstille anskaffelsesregelverkets krav om elektronisk kommunikasjon.

Omstillings- og prosesskompetanse

For å møte pågående og kommende omstillingsprosesser har embetsledelsen og ledergruppen i 2017 deltatt på flere arrangementer for å styrke omstillings- og prosesskompetansen.

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Fylkesmannen har jevnlig møter med Husbanken, og har gjensidig utveksling av informasjon og kunnskap om status for det boligsosiale arbeidet i fylket. Vi orienterer hverandre om tilskudd og aktiviteter. Ved utvelgelsen av programkommuner gav vi våre innspill til Husbanken.

Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale arbeidet i etablerte fora og læringsarenaer, og ha gjennomført minimum to kompetansehevende tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid.

I samarbeid med Husbanken har Fylkesmannen i Buskerud og Vestfold arrangert fagdag om boligsosialt arbeid for kommunene i de to fylkene. Det var ca. 80 deltakere, med representanter fra både førstelinjen og ledernivå i kommunene. Tema for samlingen var to av de nasjonale hovedmålene som handler om at alle skal ha et godt sted å bo og at alle med behov for tjenester skal få hjelp til å mestre boforholdet.

Fylkesmannens bidrag til at det boligsosiale arbeidet i kommunene er kunnskapsbasert

Resultatmål	Differanse	Grunlagstall 1
2	- 1	1

3.1.2.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap i fylket

Embetet har i 2017 arrangert varslingsøvelse for alle kommunene i fylket og Fylkesberedskapsrådet (FBR). Gjennomført to møter i FBR (1 med øvelse), deltar i LRS, kommunale beredskapsråd, siv/mil møter. Medlemmer i FBR inviteres til deltakelse på øvelsesplanlegging og samlinger med kommunene.

Embetet har mottatt, kvittert for og videreformidla alle innkommende beredskapsvarsel i 2017. Videre sender vi både rutinemessig og på forespørsel statusrapporter til DSB (og Hdir) i forbindelse med større hendelser. Embetet har revidert beredskapsplanen.

Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser (fra kapittel 3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser av regional betydning, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter hendelsen.

Ingen hendelser i 2017 har medført behov for samordnet evaluering.

Fylkesmannen skal evaluere eller (fra kapittel 3.2.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal evaluere eller delta i evalueringen av alle regionale øvelser hvor fylkesmannen har deltatt og fylkesmannens embetsøvelser, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter øvelsen.

Øvelse egen kriseorganisasjon mars 2017. Øvelse i Fylkesberedskapsrådet på samling i mars 2017. Øvelse Bjørn 2017, evaluering under arbeid.

3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Vi opplever at fokus på læring og forbedring er holdt høyt fra flere av våre oppdragsdirektorat og -departement. Likeledes viktigheten av barns medvirkning i tilsyn.

På barnehage-, utdanning og barnevernområdet, er funn fra våre tilsyn med sektor og læringspunkter, fast på agendaen på samlinger med myndighetene. I 2017 har viktigheten av å høre barn for måloppnåelsen vært understreket overfor kommunene eksternt, men også internt på embetet.

Embetet har i flere år hatt en gruppe på tvers av avdelinger som har fokus på intern og ekstern samordning av tilsyn og forbedring/læring. I tillegg til at de statlige tilsynsmyndighetene er med, opplever vi det som svært nyttig å ha Kommunerevisjonen med. Gjennom styrkingen av det kommunale selvstyret i kommuneloven og endringer i tilsynsbestemmelsene der, er det et økt fokus på samhandling med myndighetene og deres internkontroll og interne revisjoner - før staten går inn med tilsyn. Vi opplever at vår faste samhandlingsarena bidrar til å holde dette fokuset høyt. Samordning av tilsyn er likevel krevende. Her ville det etter vår vurdering lettet arbeidet dersom det forelå et felles digitalt verktøy for samordning tilsyn - der både stat og kommunerevisjon kunne lagt inn planlagte tilsyn. Nå publiseres planer, varsler og tilsynsrapporter på de ulike aktørenes nettsteder. Samordning av tilsyn vil være et område vi vil se nærmere på hvordan vi vil tilnærme oss og hente ut synergier, når vi nå slår oss sammen til et større embete.

På tilsyn med utviklingshemmede har vi erfaring med at bruker og pårørende er informanter i tilsyn. I årets landsomfattende tilsyn med tjenester til mennesker med samtidige rus og psykiske lidelser, har vi også på det feltet erfart at samtaler med brukere av tjenestene gir verdifull og nyttig informasjon i tilsynet.

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Barnevern

Tilsyn holdes åpne til fylkesmannen har fått kunnskap om at praksis er endret. Alle tilsyn hvor det var avtalt frist for lukking i 2017 ble avsluttet i 2017.

Helse og sosial

I alle tilsyn hvor vi finner avvik følges dette opp og man fastsetter en frist for å lukke avviket. Tilsyn holdes åpne frem til man har tilstrekkelig kunnskap om at praksis er endret.

Noen tilsyn krever oppfølging over tid, og noen over til dels lang tid, vi holder tilsynene åpne frem til vi har sikret at praksis er i tråd med lov og forskrift.

3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Klima-arbeidet har vært tydeligere fokusert i 2017 ved at det igjen har vært gjennomgående tema på kommunesamlingen vinteren 2017 som samlet godt over 100 deltakere fra kommunen i Buskerud. Klimaeffekter av flere tiltak i Regionale miljøluskudd har vært tydeligere kommunisert overfor kommunene og overfor landbruksforetakene. Modum kommune har gjennomført prosjektet "Kretsløpsjordbruk og lokalmatssystemer" der blant annet potensialet for karbonbinding i dyrkajord ble utredet. Grønt fagsenter Buskerud, på tidl. Buskerud landbruksskole bidrar fra 2017 til å utvikle Buskerud-landbruket i den samme bærekraftige retning. Sammen med Fylkesmannen i Troms startet vi høsten 2017 opp et felles klimaprojekt - "Klimatilpasning i landbruket", som involverer 3 kommuner fra hvert av de to fylkene fra 2018.

Vi deltar i nettverk for Lier, Drammen og Hurum kommune som er i oppstart for klimatiltak i landbruket, og vi sitter i referansegruppe som ledes av Miljødirektoratet for lokalt klimaarbeid og klimatilpasning.

Hatt dialog med alle kommuner i fylket (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.

Fylkesmannen har klima- og energi som tema ved uttalelse relevante arealplaner. Videre følger vi opp tema ved revidering av overordna planer.

FM har hatt dialog med alle (fra kapittel 3.2.1.4.2.1 i TB)

Rapportere på

FM har hatt dialog med alle kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, samt fulgt opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Fylkesmannen påser at klimaendring er tema som inngår i planprosessene og gir innspill ved varsel om oppstart og til planforslag. Videre har vi formidlet de nasjonale føringene ved oppstart og revidering av overordna planverk og i relevante detaljplaner.

3.1.2.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen

Fylkesmannen i Buskerud har i 2017 gjennomført samlinger for lærere i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, deltatt i ledernetverk i voksenopplæringen. Det er også gjennomført samling for voksenopplæringen og flyktningstjenesten i Buskerud i samarbeid med IMDi.

En kommune har fått tilskudd fra Helsedirektoratets ordning (barn og unge med sammensatte behov) til tiltak for å bedre barnefamilier og flyktingers bosituasjon.

Andel flyktninger bosatt innen (fra kapittel 3.2.1.5.1.1 i TB)

Rapportere på

Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.

Den praktiske og konkrete bosettingen hører inn under ansvarsområdet til IMDI. Vi viser til deres rapportering.

Andel enslige mindreårige bosatt (fra kapittel 3.2.1.5.1.2 i TB)**Rapportere på**

Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

Se pkt. 3.2.1.5.1.1 om rapportering fra IMDI.

3.1.2.6 Andre oppdrag

I 2017 har ytterligere implementering av barnekonvensjonen, både internt og eksternt, stått i høysete. Vi vurderer at tiltak vi har gjort for å gjøre barnekonvensjonen kjent, legge vekt på barnets rett til å bli hørt, og kompetanseheving på barnets beste vurderinger i saksbehandlingen, har båret frukter internt og eksternt. Vi publiserer nyheter og informasjon knyttet til barn og unge på en felles side på vår hjemmeside. Vi har bla hatt intern kursing og workshops i embete, samt med myndighetene på barnehage, utdanning, barnevernområdet og NAV. Dette arbeidet fortsetter i 2018.

Tilskuddsforvaltning

Det ble gjennomført tilskuddskontroll med Tilskudd til tiltak for å bedre språkførståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. Kontrollen var rette mot Modum kommune. Vi gjennomførte stikkprøve for å kontrollere at tilskuddet ble brukt etter forutsetningene.

Resultatet av kontrollen var at vi vurderte at Modums rutiner for tildeling av tilskuddet var i samsvar med kravene i rundskriv F-01/2011, pkt. 4.

Svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever

Tilskuddet skal brukes til å dekke kostnader kommunen har ved gjennomføringen av svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever. Tilskuddet gis for å stimulere kommunene til å gjøre en ekstra innsats rettet mot nyankomne minoritetsspråklige elevers svømmeferdigheter, men ordningen kan også omfatte andre elever som ikke kan svømme eller ikke har deltatt i ordinær svømmeundervisning.

Fylkesmannen i Buskerud hadde i 2017 400 000 kroner til disposisjon. Tilsammen tilskudd til 228 elever i seks kommuner.

Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier

NAV Ringerike er tildelt midler i denne ordningen. Fylkesmannen er kjent med tiltaket, men har ikke hatt forespørsler knyttet til dette tilskuddet.

NAV-veileder i VGS

Fylkesmannen har deltatt i styringsgruppemøter og har understøttet pilotene. Prosjektet har vært tema i dialogmøter mellom NAV fylket og Fylkesmannen. Det har vært gitt informasjon på NAV leder samling. Se for øvrig eget punkt om rapportering på dette prosjektet.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivarettatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene**3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling**

Klagebehandling og tilsyn er oppgaver som planlegges, gjennomføres og evalueres i samarbeid med blant annet jurister og pedagoger. Vi mener tverrfaglighet er en nøkkel til kvalitet. Det samme gjelder samtaler med barn. Erfaringene er at vi treffer godt med temaer for tilsyn, med funn og ikke minst måten vi gir oppfølging til kommunene på. Der vi ikke har funnet avvik, er tilbakemeldingene positive ved at embetet setter viktige temaer på dagsordenen. Ikke minst virker det bevisstgjørende og bidrar til å forsterke god praksis.

Det er lav terskel for å be om veiledning hos Fylkesmannen. En del av denne skjer over telefon, og vi er opptatt av å gi rask og kvalifisert veiledning. Annen veiledning foregår i møter, på konferanser og i tilknytning til tilsyn. Det går mye veiledningsressurser til 9A i opplæringsloven, og vi har grunn til å tro at det bidrar til å skolere og mobilisere innsatsen for bedre skolemiljø.

Fylkesmannen har som tidligere år gjennomført seminar om plan- og bygningsloven for kommunene. Vi tar utgangspunkt i klagesaker som har vært til behandling i embetet for å belyse problemstillingene. Det gis informasjon både til kommuner og enkeltpersoner innenfor alle våre fagområder. Vi har utstrakt samarbeid med andre embeter og deltatt i nettverk.

På landbruks - og miljøområdet gjennomføres kontroller gjennom året etter fastlagte kontrollplaner. På forurensningsområdet finner vi dessverre mange avvik som krever særskilt og tettere oppfølging. Klageavgjørelser innenfor landbruks - og miljøområdet blir formidlet når kommunene møtes på våre kommunesamlinger.

Minimum 2 tilsyn per år. (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Minimum 2 tilsyn per år.

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn på introduksjonslovens område mot Lier kommune og Røyken kommune. Begge tilsynene ble gjennomført som skriftlige tilsyn.

Det enkelte embetets omfang (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Det enkelte embetets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2016, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.

Tilsyn med skoleeier og barnehagemyndigheten er opprettholdt omtrent på omtrent på samme nivå som i 2016 og i overensstemmelse med retningslinjer og aktivitetskrav fra Utdanningsdirektoratet. Grunnet ressursituasjonen med uforutsette sykemeldinger sommer og høst 2017, måtte embetet skyve på enkelte tilsyn.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Når det gjelder barnehagemyndighetens tilfredshet med Fylkesmannen i Buskeruds arbeid med tilsyn viser spørreundersøkelsen for 2017 at de er godt fornøyd, med en score på 3,92. Sammenlignet med fjorårets undersøkelse er dette en økning på 0,12 poeng.

På spesifikke spørsmål (våren 2017) om hvor tilfreds skoleeierne, på landsbasis, er med de ulike funksjonene hos Fylkesmannens Oppvekst- og utdanningsavdeling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i skoletilbudet til barn og unge, er hovedinntrykket at skoleeierne stort sett er tilfreds.

Når det gjelder virkemiddelet *tilsyn* svarer 62 prosent av skoleeierne, på landsbasis, at de «i stor grad» eller «i svært stor grad» er tilfreds.

Sammenligner man med fjorårets undersøkelse ser en at andelen som krysser av for disse to alternativene, på landsbasis, er omtrent 10 prosent lavere for funksjonen tilsyn.

I Spørsmål til Skole-Norge våren 2017 ligger Buskerud på 0,2 over landsgjennomsnitt for 2017, med en økning på 0,1 fra 2016, på spørsmål om skoleeiernes samlede vurdering av virkemidlene hos Fylkesmannen i Buskerud. Vi vurderer måloppnåelse.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Når det gjelder barnehagemyndighetens tilfredshet med Fylkesmannen i Buskeruds klagesaksbehandling, viser spørreundersøkelsen for 2017 at de er godt fornøyd, med en score på 3,76. Sammenlignet med fjorårets undersøkelse er dette en økning på 0,46 poeng. Landssnittet for 2017 er på 3,40. Det er 13 kommuner som har svart i 2017 mot 10 kommuner i 2016.

På spesifikke spørsmål (våren 2017) om hvor tilfreds skoleeierne, på landsbasis, er med de ulike funksjonene hos Fylkesmannens Oppvekst- og utdanningsavdeling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i skoletilbudet til barn og unge, er hovedinntrykket at skoleeierne stort sett er tilfreds.

Når det gjelder klagesaksbehandling, svarer 50 prosent av skoleeierne, på landsbasis, at de «i stor grad» eller «i svært stor grad» er tilfreds. Sammenligner man med fjorårets undersøkelse, ser en at andelen som krysser av for disse to alternativene, på landsbasis, er omtrent 10 prosent lavere for klagesaksbehandling.

I Spørsmål til Skole-Norge våren 2017 ligger Buskerud på 0,2 over landsgjennomsnitt for 2017, med en økning på 0,1 fra 2016, på spørsmål om skoleeiernes samlede vurdering av virkemidlene hos Fylkesmannen i Buskerud. Vi vurderer måloppnåelse.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Når det gjelder barnehagemyndighetens tilfredshet med Fylkesmannen i Buskeruds veiledning om regelverket, viser spørreundersøkelsen for 2017 at de er godt fornøyd, med en score på 4,30. Sammenlignet med fjorårets undersøkelse er dette en økning på 0,2 poeng. Landssnittet for 2017 er på 3,79. Det er 13 kommuner som har svart i 2017 mot 10 kommuner i 2016.

På spesifikke spørsmål (våren 2017) om hvor tilfreds skoleeierne, på landsbasis, er med de ulike funksjonene hos Fylkesmannens Oppvekst- og utdanningsavdeling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i skoletilbudet til barn og unge, er hovedinntrykket at skoleeierne stort sett er tilfreds.

Når det gjelder fylkesmannens veiledning om regelverket, svarer 72 prosent av skoleeierne, på landsbasis, at de «i stor grad» eller «i svært stor grad» er tilfreds. Dette er et ganske likt resultat som ble gitt på landsbasis i 2016, da var det 74 prosent som var tilfreds i «i stor grad» eller «i svært stor grad».

I Spørsmål til Skole-Norge våren 2017 ligger Buskerud på 0,2 over landsgjennomsnitt for 2017, med en økning på 0,1 fra 2016, på spørsmål om skoleeiernes samlede vurdering av virkemidlene hos Fylkesmannen i Buskerud. Vi vurderer måloppnåelse.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.6.1 i TB)**Rapportere på**

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Vi har ikke nådd målet om at alle byggesakene skal være avgjort innen 12 uker (84 dager). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 103 dager. 66 saker ble behandlet innenfor fristen. 95 saker ble behandlet ut over fristen 84 dager. Gjennomsnittlig overskridelse over 84 dager har vært 49 dager. Hovedårsaken til at vi ikke har greid kravet er at vi har hatt mange og lange vakansperioder da flere saksbehandlere sluttet i 2017

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 59 %	41 %	161	66

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.6.2 i TB)**Rapportere på**

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Det var én sak det ble gitt utsatt iverksetting i 2017. Denne ble behandlet i løpet av 6-ukers fristen

BOBY - Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	0 %	100 %	1	1

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.7.1 i TB)**Rapportere på**

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker

Hovedårsaken til at vi ikke har greid kravet er mange og lange vakanseperioder da flere saksbehandlere sluttet ti 2017.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 60 %	40 %	25	10

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.8.1 i TB)**Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Fylkesmannen i Buskerud behandlet en ekspropriasjonssak i 2017. Den ble behandlet innenfor fristen.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	1	1

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.8.2 i TB)**Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Vi behandlet ingen ekspropriasjonssaker som klageinstans i 2017

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 100 %		0	0

Vi har ikke behandlet noen klagesaker på ekspropriasjon i 2017.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen i Buskerud har utarbeidet en risikobasert kontrollplan for 2017 for tilskuddsordningene innenfor jord- og skogbruk. Til grunn for planen ligger en risikovurdering, foretatt i februar/mars 2017, av alle aktuelle tilskuddsordninger. Forvaltningskontrollen i 2017 omfattet

- tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)
- regionale miljøtilskudd (RMP)
- produksjonstilskudd (PT)
- tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)
- planlegging og godkjenning av landbruksveier
- rutiner for oppdatering av AR5

Vi har også vurdert om kommunene har forbedret sine rutiner på de områdene der det var avvik eller ble gitt merknader ved forrige kontroll. Uavhengig av ordninger var også delegasjon, rutinebeskrivelser, habilitet, tilgjengelige ressurser i kommunens landbruksforvaltning og saksbehandlernes kompetanse gjenstand for oppmerksomhet.

I 2017 ble 6 av 21 kommuner i Buskerud kontrollert, dvs. 29 %. Fylkesmannen har dermed oppfylt kravet om at minimum 20 % av kommunene skal kontrolleres. Det kan i tillegg nevnes at Fylkesmannen rutinemessig kontrollerer kommunenes vedtak på flere tilskuddsområder gjennom de sakene som sendes Fylkesmannen for effektivering av utbetaling.

Gjennomført kontroll av foretak (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.

Foretakskontrollene innenfor jordbruk har i 2017 omfattet husdyrkonsesjon, veterinære reiser, tidligpensjon og seterdrift (RMP). De tre først nevnte kontrollene er foretatt ved dokumentkontroll. Fylkesmannen har innhentet aktuell dokumentasjon fra foretakene og gjennomgått den. Resultatene framgår av tabellene nedenfor.

Kontroll av *husdyrkonsesjon* er foretatt i tråd med retningslinjene fra Landbruksdirektoratet. Det er gjennomført kontroll av 4 foretak. Det er ikke avdekket avvik og følgelig ikke ilagt noen standardisert erstatning.

Kontrollen av tilskudd til *veterinære reiser* skjer ved utplukk av minimum 5% av søknadene ved hver søknadsomgang. Kontrollen foretas ellers jf. retningslinjene fra Landbruksdirektoratet. Utover dette sjekker Fylkesmannen rutinemessig tilskuddsberegningene i alle søknadene og retter eventuelle feil for utbetaling.

Kontrollen av *tidligpensjon for jordbrukere* er basert på lister fra Landbruksdirektoratet. Fokus i kontrollen var om tidligpensjonsmottakerne også mottar andre inntekter som de ikke har lov til å motta samtidig med tidligpensjon. Vi vurderte at det kun var én tობrukerpensjon det var behov for å kontrollere nærmere. Kontrollen avdekket ingen avvik.

Kontrollen av *seterdrift (RMP)* var planlagt som stedlige kontroller. Det var planlagt kontroll av 4 setre. Under de forberedende undersøkelsene kom det til ei seter til som kunne være aktuell for stedlig kontroll. Etter nærmere vurdering av innhentede opplysninger, kom Fylkesmannen til at stedlig kontroll ikke var aktuelt fordi foretaket ikke søkte tilskudd i år, eller at risikoen for feil var betydelig mindre enn antatt på forhånd. Kontrollene av seterdrift ble derfor avsluttet uten stedlige kontroller.

Kontroll av foretak og oppfølging av avvik

Foretak	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
A og B	Veterinære reiser, 4. kvartal 2016 - høye tilskuddsbeløp	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
C og D	Veterinære reiser, 1. kvartal 2017 - tilfeldig utplukk	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
E og F	Veterinære reiser, 2. kvartal 2017 - nye veterinærer	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
G og H	Veterinære reiser, 3. kvartal 2017 - tilfeldig utplukk	1 avvik	Feilen er rettet og avviket er lukket
I	Tidligpensjon - TPO-mottakernes inntekter i 2015 er kontrollert	Ingen	Ikke behov for videre oppfølging
J	Seterdrift - foretaket er tidligere innvilget dispensasjon fra kravet om melkevot.	Det viste seg at foretaket ikke hadde seterdrift i 2017 og heller ikke søkte om tilskudd til det.	Ikke behov for videre oppfølging
K	Seterdrift - ett foretak har tidligere mottatt tilskudd for drift av 3 setre.	Kommunen har nylig gjennomført kontroll av setrene og har ikke registrert avvik.	Fylkesmannen fant ikke grunn til å kontrollere foretaket ytterligere.
L, M og N	Seterdrift - 3 foretak som er innvilget dispensasjon fra kravet om melkevot.	Basert på informasjon på setrenes nettsider, kobling til "Budeienettverket" og øvrig kunnskap om setrene, fant Fylkesmannen at nærmere kontroll ikke var nødvendig	Ikke behov for videre oppfølging

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs RS 2016-17?	Ja
Tal kontrolltiltak av foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	4
Tal kontrolltiltak av foretak som er fulgt opp etter kontroller i 2016	0
Tal kontrolltiltak av foretak som skal følges opp vedr produksjonsgrensen i 2018	0
Tal kontrolltiltak av foretak det er gjennomført stedlig kontroll hos i 2017	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er kontrollert pga mistanke om driftsfelleskap	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er ilagt standardisert erstatning	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er ilagt standardisert erstatning pga driftsfelleskap	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er kontrollert, men vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	0
Beløp som er ilagt i standardisert erstatning	0

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.

Det er foretatt kontroll på alle planlagte områder. Det er registrert noen avvik jf. tabell nedenfor. I tillegg er det gitt fra 5-11 merknader. Merknadene fordeler seg utover alle kontrollerte ordninger med unntak av AR5.

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20% av kommunene

Kommune	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
Flesberg	Se årsrapport for 2016	Se årsrapport for 2015 og 2016	Kommunen har ikke gitt tilfredsstillende tilbakemelding mht tiltak som kan lukke avvikene. Fylkesmannen er i dialog med kommunen på de aktuelle forvaltningsområdene.
Kongsberg	SMIL - rydding av beite og hydrotekniske tiltak. RMP - slått og beite av biologisk verdifulle arealer, stubb i flomutsatte områder og kompost-ordningen. PT - innmarksbeite og beiteordninger. NMSK - dokumentasjon og kontrollomfang. Landbruksvei. Rutiner for oppdatering av AR5. Sjekk av om kommunen har forbedret sine rutiner i praksis på de områdene der det var avvik ved forrige kontroll.	Ingen avvik	Ingen
Nes	SMIL - rydding av beite. RMP - stubb i flomutsatte områder og beite av biologisk verdifulle arealer. PT - innmarksbeite og beiteordninger. NMSK - dokumentasjon og prosjekter. Landbruksvei. Rutiner for oppdatering av AR5. Sjekk av om kommunen har forbedret sine rutiner i praksis på de områdene der det var avvik ved forrige kontroll.	4 avvik: Avvik 1 (SMIL) - det er utbetalt tilskudd til et tiltak som ikke oppfyller vilkårene gitt i vedtaksbrevet. Avvik 2 (RMP) - kommunen har innvilget tilskudd både til slått av bratt areal og slått av biologisk verdifulle arealer på samme areal. Avvik 3 (NMSK) - det er funnet fire søknader hvor stedfesting av tiltaket ikke kunne dokumenteres. Avvik 4 (AV sykdom) - mangelfull dokumentasjon.	Avvik 1 - kommunen har fattet vedtak om delvis tilbakebetaling. Avvik 2 - kommunene har utarbeidet ei kontroll- og sjekklister for RMP for å forhindre at liknende feil skjer igjen. Avvik 3 - kommunen har utarbeidet en rutinebeskrivelse for å forhindre at slik feil skjer igjen. Avvik 4 - kommunen har innhentet og framlagt for FM den dokumentasjonen som manglet. Alle avvikene er lukket.
Gol	SMIL - rydding av beite. RMP - kompostordningen og slått og beite av biologisk verdifulle arealer. PT - innmarksbeite og beiteordninger. NMSK - dokumentasjon og prosjekter. Landbruksvei. Rutiner for oppdatering av AR5. Sjekk av om kommunen har forbedret sine rutiner i praksis på de områdene der det var avvik ved forrige kontroll.	1 avvik (Veg) - tiltak er gjennomført uten at søknadene er behandlet.	Kommunen har utarbeidet en rutinebeskrivelse for å forhindre at slik feil skjer igjen. Fylkesmannen har bedt kommunen om å slutføre saksbehandlingen av søknadene. Dette arbeidet er ikke slutført. Avviket er fortsatt åpent.
Røyken og Hurum	SMIL - rydding av beite. RMP - stubb i flomutsatt og vassdragsnære områder og skjøtsel av ravnedaler (andre grasdekte arealer). PT - innmarksbeite og beiteordninger. NMSK - dokumentasjon og kontrollomfang. Landbruksvei. Rutiner for oppdatering av AR5. Sjekk av om kommunen har forbedret sine rutiner i praksis på de områdene der det var avvik ved forrige kontroll.	1 avvik (NMSK) - kommunen kan ikke dokumentere at det søkes om tilskudd på tiltaket	Kommunen har bekreftet at den har endret sine rutiner. Avviket er lukket.
Krødsherad	SMIL - rydding av beite. RMP - slått og beite av biologisk verdifulle arealer og kompost-ordningen (spredning vår og høst). PT - innmarksbeite og beiteordninger. NMSK - dokumentasjon og prosjekter. Landbruksvei. Rutiner for oppdatering av AR5. Sjekk av om kommunen har forbedret sine rutiner i praksis på de områdene der det var avvik ved forrige kontroll.	3 avvik: Avvik 1 (NMSK) - kommunen kan ikke dokumentere at det søkes om tilskudd på tiltaket. Stedsangivelse for utført arbeid manglet på enkelte bilag. Avvik 2 (NMSK) - kommunen kan ikke dokumentere at det er gjennomført kontroll på minimum 10 % av tiltakene som er bevilget tilskudd. Avvik 3 (NMSK) - det blir ikke sendt ut tilsagnsbrev/kvittering for refusjonskrav skogfond i de tilfellene vor anmodningen om utbetaling kommer via ordinær postgang.	Kommunen har bekreftet at den har endret sine rutiner for å forhindre slike feil i framtida. Alle avvikene er lukket.

Forvaltningskontroller av kommunene

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	9	29 %	6	21

Andel avvik avdekket under (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på _____

Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.

Alle avvik er fulgt opp med kommunene.

Oppfølging av avvik avdekket under kontroll

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kontroller med registrerte avvik	Antall kontroller der registrerte avvik er fulgt opp
Oppfølging etter foretakskontroller	100 %	0	100 %	1	1
Oppfølging etter forvaltningskontroller	100 %	0	100 %	5	5

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Restansene på helseområdet har vært en utfordring for rettsikkerheten og befolkningens tillit til tjenestene. Man har derfor bevisst prioritert å jobbe ned disse restansene. Ved avslutningen av året lå man på resultatkravet for saksbehandling på rettighetsklager og noe høyere enn resultatkravet på tilsynssaker. Fordi man har slitt med restanser har antallet tilsyn blitt nedprioritert, og man har derved nedprioritert kontroll på systemnivå med om tjenestene er forsvarlige.

I 2017 ble det gjennomført opplæring for alle kommuner i saksbehandling på helse og omsorgsområdet. Opplæringen fokuserte på forsvarlige og nødvendige tjenester. Det var stor oppslutning fra hele fylket, og 20 av våre 21 kommuner deltok.

For sosialområdet har vi også prioritert kort saksbehandling på rettighetsaker for enkeltpersoner på bekostning av antallet systemrevisjoner.

Vi gir råd og veiledning til enkeltpersoner som henvender seg for å få orientering om sine rettigheter og vi besvarer henvendelser fra ansatte i tjenestene.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.

Vi har de siste årene jobbet systematisk med å redusere antall restanser og saksbehandlingstid på tilsynssaker på helse- og omsorgsområdet. I 2017 overholdt vi ikke resultatmålet, men utviklingen nå positiv og saksbehandlingstiden er på vei ned. På sosialområdet er man godt innenfor saksbehandlingskravene

Andel tilsynssaker behandlet innen 5 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %	89 %	89 %
Helse/omsorg	50 %	33 %	33 %

Avslutning av klagesaker: Minst (fra kapittel 3.3.1.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

På helseområdet er 56 % av klagesakene ferdige innen 3 måneder. Vi har i løpet av 2017 fått kontroll på restanser på helseområdet, men års snittet gjenspeiler restanseprosjektet og de utfordringene man har hatt. På sosialområdet er alle saker ferdig innen 3 måneder

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	100 %	100 %
Helse/omsorg	90 %	56 %	56 %

Andel vedtak om bruk av tvang (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)

Rapportere på

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

Arbeidet med å overprøve vedtak om tvang for utviklingshemmende er høyt prioritert. Vi har likevel ikke klart å skjerme dette feltet for de utfordringene med restanser vi har hatt på helseområdet. Det er få ansatte og et sårbart fagfeltet.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	75 %	75 %

Andel søknader om dispensasjon (fra kapittel 3.3.1.3.3.4 i TB)

Rapportere på

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

94 % av a- tiltak er gjennomgått innen en måned, For b/c tiltak er 79 % behandlet innen 3 måneder. Utfordringen knytter seg primært til kapasitet ved avdelingen. Overprøving av vedtak om tvang, og herunder også søknader om dispensasjon, er imidlertid høyt prioritert.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende (fra kapittel 3.3.1.3.4.2 i TB)

Rapportere på

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 17.

Fylkesmannen i Buskerud har ikke oppnådd resultatmålet for tilsyn med helse og omsorgstjenestene. Vi har prioritert å få ned restansene saker som gjelder enkelt

personers rettigheter / rettighetsklager og hendelsesbaserte tilsynssaker. Til tross for at vi har bygget ned restanser og dermed hatt svært mange saker til behandling har vi likevel gjennomført 9 tilsyn

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
17.0	- 8.0	9.0

Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten (fra kapittel 3.3.1.3.5.2 i TB)

Rapportere på

Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 4.

Fylkesmannen i Buskerud har oppnådd resultatmålet ved at vi har deltatt på felles tilsyn med Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
4.0	0.0	4.0

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn (fra kapittel 3.3.1.3.6.2 i TB)

Rapportere på

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 6.

Vi har prioritert å ha kort saksbehandlingstid og ingen restanser på rettighetsklager og har derfor nedprioritert tilsyn. Det var planlagt 4 tilsyn, men i løpet av året måtte det nedjusteres til 3 tilsyn. Vi har prioritert LOT tilsynet (sosiale tjenester og helse tjenestene) selv om har vært ressurskrevende. 2 av teamet inkludert tilsynsleder har kommet fra sosial.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
6.0	- 3.0	3.0

3.1.3.4 Økt rettsikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

2017 har vært et krevende år for våre ansatte på vergemålsområdet. Med lavere bevilling /reduert bemanning og i tillegg sykmeldinger har belastningen for de ansatte vært stor. Vi har likevel hatt fokus på kvalitet og å holde tritt med restansene for å ivareta rettsikkerheten for den enkelte. Vi har hatt en bevisst prioritering av saksbehandling og av regnskapskontroll, og vi vurderer at vi med vår innsats har klart å ivareta rettsikkerhet og rettslikhet for de vergetrengende

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager.

Vi har prioritert rask saksbehandling av opprettelser av vergemål, og Fylkesmannen i Buskerud er 4 % over målkravet.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
84 %	80 %	4 %

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager.

2017 var et vanskelig år i forhold til lavere bemanning og sykemeldinger på vergemålsfeltet. Vi klarte ikke resultatkravet på dette området, men i 77 % av sakene var vi innenfor fristen

Saksbehandlingstid - Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
77 %	80 %	- 3 %

Dette er det eneste kravet som ikke ble oppnådd i 2017, som var et vanskelig år i forhold til lavere bemanning og sykemeldinger på vergemålsfeltet.

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter (fra kapittel 3.3.2.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager.

Fylkesmannen i Buskerud godkjente 81 % av alle godtgjørings og utgiftsdekningssaker innen 42 dager, vi er således litt over det oppsatte resultatmålet

Saksbehandlingstid - Godtgjøring og utgifts-dekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
81 %	80 %	1 %

3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk**3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene**

Vi legger stor vekt på at de tiltakene vi iverksetter skal være treffsikre og bidra til bedre tjenester i kommunene. Vi søker også å ha blick for vår rolle i verdikjeden. Valg av tiltak baseres på risikovurderinger og vurderinger av virkemidler opp mot måloppnåelse. Dette er en viktig del både i planleggingen og gjennomføringen av vårt arbeid. Eksempler er vurderinger av hvorvidt "hardere" virkemidler som tilsyn gir best resultat for regelverksetterlevelsen eller om det finnes andre tiltak som er bedre egnet å oppnå ønsket kompetanseheving på.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.4.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Skole

I Buskerud har 6 av 9 kommuner svart på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 66,7. På grunnskolenivå har Buskerud en svarprosent på 60,9, og en svarprosent på 83,3 på videregående nivå. Det er nedgang i svarprosent i Buskerud som ellers i landet, og vi ser at Buskerud ligger under deltakelsen for majoriteten av skoler i landet. De videregående skolene har hatt deltakelse godt over landsgjennomsnittet.

Det finnes ikke spesifikke tall i rapporten (vår 2017) som sier noe om Fylkesmannen i Buskeruds bidrag innenfor støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak. Disse tallene er en del av statistikken over om "Fylkesmannen er en viktig medspiller for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i grunnopplæringen". Her rapporterer skoleeierne (5) et gjennomsnitt på 3,6 og på landsgjennomsnittet. Dette er en nedgang på 0,2 i forhold til landsgjennomsnittet fra 2016.

På spørsmålet om skoleeiers samlede vurdering av virkemidlene hos Fylkesmannen i Buskerud, oppnår vi en score på 3,7, som ligger 0,2 over gjennomsnittet, og 0,1 over tallene fra 2016.

Vi mener at embetet totalt sett har oppnådd måloppnåelse.

Barnehage

I Buskerud har 13 kommuner svart på undersøkelsen. Fylkesmannen i Buskerud har en variasjon mellom score på 2 og 5, hvor 5 er høyest score. Det går ikke fram av rapporten hvorfor enkelte myndigheter rangerer embetet på en score på 2. Det er derfor vanskelig å vurdere dette. Likevel mener vi at det er en positiv trend i og med at gjennomsnittet for 2016 utgjorde 3,7 poeng, mens det for 2017 var 3,92 poeng. Dette er en økning på 0,22.

Vi mener at embetet totalt sett derfor har oppnådd måloppnåelse.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Det er ikke gjennomført evalueringer på oppdrag for embetet i 2017.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks**3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver**

Ingen avvik.

3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Rettighetsklager og enkeltpersoners rettsikkerhet har vært prioritert, dette har gått ut over antallet tilsyn (systemrevisjoner) med NAV-kontorene. Årets landsomfattende tilsyn (LOT) har også vært arbeidskrevende for medarbeidere på sosialområdet (fordi de har hatt revisjonsledelsen). Faggruppen sosial er liten og dermed ressursmessig sårbar.

Det skulle vært gjennomført en nettverksamling om kvalifiseringsprogrammet, men dette måtte utsettes til våren 2018.

3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannen har prioritert å få kontroll med restanser på rettighetsklager og tilsynsaker. I løpet av året har man gradvis fått kontroll på restansene og ved utgangen av året var saksbehandlingstiden på rettighetsklager innenfor målkravene. På slutten av 2017 var saksbehandlingstiden kun 1 måned mer enn resultatkravet for tilsynssaker, og i løpet av 2018 er målet å tilfredsstille kravet også på dette området.

Antall tilsyn oppfyller ikke resultatkravene, fordi det måtte nedprioriteres i 2017. Årsaken til denne prioriteringen gjenspeiler utfordringene vi har hatt med restanser.

Vi prioriterte i 2017 opplæring i lov og forskrift på helse- og omsorgsloven fremfor tilsyn, fordi også dette har vært nedprioritert i flere år.

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Ingen avvik

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Ingen avvik

3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vi har ikke nådd målet om at alle byggesakene skal være avgjort innen 12 uker (84 dager). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 103 dager. Gjennomsnittlig overskridelse over 84 dager har vært 49 dager. 95 saker ble behandlet innen fristen på 84 dager. Hovedårsaken til at vi ikke har greid kravet er at vi har hatt mange og lange vakanseperioder da flere saksbehandlere sluttet i 2017.

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik

3.2.9 Landbruksdepartementet

Ingen avvik

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Blir personer i målgruppen... (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Blir personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program.

Det er stor variasjon i hvor mange personer som får kvalifiseringsprogram (KVP). Dette kan henge sammen med i hvilken grad kvalifiseringsprogram prioriteres på de lokale NAV-kontorene.

I Buskerud er det så stor variasjon mellom NAV-kontorene at det er grunn til å stille spørsmål ved om alle som har krav på KVP får tilbud om dette. For eksempel er det kommuner i fylket med tilnærmet likt antall innbyggere der noen kontorer har 4 KVP-deltakere mens andre har 26 deltakere. Vårt inntrykk er at NAV-kontorer som prioriterer KVP og har ansatte med særskilt ansvar for området tilbyr dette, mens der KVP ikke er prioritert får søkerne andre ytelser.

Flere av de helt små kontorene i fylket har over flere år hatt ingen personer i kvalifiseringsprogram. Det er rimelig å anta at kompetansen på kontorene svekkes med lite erfaring.

Embetet mottar likevel få henvendelser og klagesaker på området. Våren 2017 behandlet vi 7 klagesaker der KVP var tema, men alle vedtakene ble stadfestet.

Hvilke utfordringer opplever FM... (fra kapittel 7.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP.

Det er mange ulike satsningsområder som NAV må forholde seg til, og KVP er ikke like høyt prioritert hos alle i kommunenes ledelse. Noen kontorer prioriterer KVP, mens andre gjør det ikke. Arbeidsavklaringspenger (AAP) er en sterkere rettighet enn KVP, og nå som AA-regelverket er endret kan dette medføre at flere vurderes til å ha rett på KVP. Slik det er nå kan kombinasjonen av at KVP både er en engangsrettighet og skal være arbeidsrettet gjøre at NAV-kontorer kvier seg med å tilby KVP til brukere som kanskje ikke vil klare det.

Et annet dilemma er at NAV gir mer oppfølging på KVP enn for de som har AAP. Det er altså ikke behovet for oppfølging som styrer hva slags oppfølging brukerne får, men ytelsen.

Hva er de viktigste utfordringene for FM... (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

Rapportere på

Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP.

Den viktigste utfordringen er å klare å holde KVP oppe som et prioritert område nå som det er mange år siden innføringen og NAV har mange andre prioriterte områder som KVP konkurrerer om. KVP er fast tema på møter med NAV Buskerud, og sammen planlegger vi samling med NAV-ansatte som målgruppe. Samlingen skulle vært holdt i 2017, men blir gjennomført tidlig i 2018. Vi har i tre år samarbeidet med NAV Buskerud om en kompetanseveileder. På grunn av reduserte fagmidler og utfra en helhetlig kost/nytte-vurdering kunne vi ikke videreføre kompetanseveilederen fra sommeren 2016.

Vilkår for aktivitet for de under 30 år... (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)

Rapportere på

Vilkår for aktivitet for de under 30 år: Fylkesmannen skal følge med på og beskrive innføring av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

Vi har gjennomført opplæring i aktivitetsplikt for NAV-ansatte, med deltagelse fra hele fylket. Vi har også besøkt en kommune for å få praktisk informasjon. Her fikk vi kunnskap om deres tiltak og snakke uformelt med unge som var i aktiviteten. Videre har vi holdt kommunedialogmøter med ledelsen ved fire NAV-kontorer der aktivitetsplikten var tema.

Vårt inntrykk er at NAV-kontorene har organisert seg så de kan tilby aktivitet og tiltak til målgruppen. Ansatte i kommunene gir inntrykk av å være fornøyde.

Egen statistikk over klagesaker viser svært få klager på området, få saker generelt fra aktuell aldersgruppe og lite henvendelser.

Vi har ikke gjort en vurdering av om tiltakene i kommunene er individuelt vurdert.

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført ett tilsyn med krisesentertilbudet i Buskerud. Tilsynet rettet seg mot Kongsberg kommune som vertskommune. Tema for tilsynet var tilrettelegging for utsatte brukergrupper, med spesielt fokus på voldsutsatte menn med barn, og voldsutsatte med rusproblematikk og/eller psykiske lidelser. Tilsynet omfattet dokumentasjonsinnhenting, befarings på krisesenteret og tilsynsmøte med representanter fra krisesenteret og kommunen. Ved tilsynet ble det ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg til kommunen.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	21
Antall krisesentertilbud i fylket	4
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2015	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2015	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2016	4
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2016	17
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2017	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2017	0

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Ingen reduksjon i 2017

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudgivingslova i årsrapporten.

Fylkesmannen i Buskerud ga i 2017 625 separasjonsbevillinger og 556 skilsmissebevillinger. 27 søknader ble avslått eller avvist. Det ble behandlet 93 søknader om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og fritak fra å legitimere at det er skiftet med tidligere ektefelle.

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.

Det er ikke fattet vedtak etter barneloven i 2017.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embedets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embedets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.

Fylkesmannen i Buskerud gir veiledning til publikum om familierett og mekling på telefon, ved personlig fremmøte, per e-post og på våre nettsider.

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker... (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Vi har gitt ut opplysninger om biologiske foreldre i 4 saker

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Det er krav om tilsyn med familievernkontorene minimum hvert tredje år. I 2016 ble det gjennomført tilsyn med alle fire kontorene i Buskerud. Med tanke på omfanget av tilsynet embetet hadde i 2016, ble det ikke vurdert nødvendig å gjennomføre tilsyn med familievernkontor i Buskerud i 2017.

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2017	Antall gjennomførte tilsyn i 2016	Antall gjennomførte tilsyn i 2015
4	0	4	0

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.8 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

I 2017 arrangerte embetet 2017 seminar om universell utforming for kommunene i Buskerud. Seminaret ble arrangert i samarbeid med fylkeskommunen. Vi gir også innspill i forbindelse med arealplaner.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.2.9 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Fylkesmannen i Buskerud har over tid hatt fokus på likestilling og rekruttering av menn til barnehageyrket. Det er til sammen opprettet seks nettverk for menn i barnehage (Mib-nettverk) i fylket, bestående av til sammen 13 kommuner. Antall nettverk er redusert fra 2016, siden to av nettverkene har slått seg sammen. Nettverkene har gjennom flere år iverksatt ulike tiltak både på eget initiativ og i samarbeid med Fylkesmannen og andre for å rekruttere og beholde menn i yrket:

- lekeressurs
- likestillingskonferanser
- informasjon på ungdomsskoler og utdanningsmesser
- faglige og sosiale tiltak

Fylkesmannen og representanter fra nettverkene har i 2017 bidratt med innlegg på en nasjonal barnehagekonferanse i Trondheim om å rekruttere og beholde menn i barnehageyrket, med særlig vekt på hvordan vi som Fylkesmann jobber med lekeressurstiltaket.

Vi vil spesielt fremheve tiltaket "Lekeressurs i barnehagen" der ungdomsskolegutter arbeider i barnehager etter skoletid og/eller i ferier. Tiltaket gir oss en unik sjans til å informere og demonstrere barnehagen som arbeidsplass for unge i ungdomsskolen generelt og gutter spesielt. "Lekeressurs" kan på sikt bidra til økt likestilling mellom kjønn, økt rekruttering av menn og heve yrkets status. Fylkesmannen får svært positive tilbakemeldinger på tiltaket fra kommuner, barnehager, ansatte i barnehager og skoler, foreldre, elever og barn.

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak... (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak av den digitale veilederen og opplæringsprogrammet modul 1 for skoler i fylket som samarbeider med lokalt barnevern.

Embetet har informert både barnehage-, skole- og barnevernmyndighetene om veilederen på flere samlinger. På en av samlingene stilte Bufdir for å vise det digitale opplæringsprogrammet nærmere for begge målgrupper samlet. Vi opplever at veilederen er kjent.

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport... (fra kapittel 7.3.2.11 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstisusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstisusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for foreldre og barn §28.

Årsrapport 2017 for Fylkesmannens tilsyn med barneverninstisusjoner, omsorgssentre og senter for foreldre og barn i Buskerud, sendes til Statens Helsetilsyn og BLD. Frist for innsending av rapporten er satt til 20 februar.

Embetet har i løpet av året hatt et særlig fokus på psykiske helse hos ungdom som er plassert på institusjon. Vi har erfart at ungdommer og ansatte på institusjonene

ofte blir stående i svært tilspissede situasjoner hvor det kan være fare for at liv går tapt. Vi opplever at det i flere saker har oppstått et spenningsforhold mellom hjemmelsgrunnlaget i lovverket og det som beskrives som ungdommens- og samfunnets behov, og at dette har utfordret vår tilsynsrolle. Vi har også sett på barns psykiske helse i omsorgssentre. Vi har meldt til overordnede myndigheter at vi ser en sammenheng mellom dårligere psykisk helse og midlertidige vedtak for denne gruppen.

2017 har vært et krevende år på personalsiden med mange utskiftninger. Noe kan tilskrives naturlig avgang som pensjon men noe må tilskrives omstillingsprosessen vi er inne i. På barnevernområdet har vi også hatt sykemeldinger som gjorde at vi ikke kom helt i havn med de siste tilsyn TFCO i samme grad som tidligere år.

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale... (fra kapittel 7.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

Basert på Questback-undersøkelsen (QB) som 19 av 21 kommuner besvarte i slutten av 2017, fremkommer at det jobbes med de fleste av pasientsikkerhetskampanjens 9 innsatsområder. Flere oppgir at de har iverksatt mye forbedringsarbeid, men ikke som en systematisk del av pasientsikkerhetsprogrammet. 13 kommuner oppgir å ha egne prosjekter eller tiltak innrettet mot pasientsikkerhetskampanjens 9 innsatsområder. De fleste jobber med riktig legemiddelbruk i sykehjem (12 kommuner) og underernæring (13 kommuner). Om lag en tredjedel av kommunene rapporterte at de jobber med følgende innsatsområder:

- riktig legemiddelbruk i hjemmetjenester
- samstemming av legemiddellister
- tidlig oppdagelse av forverret tilstand
- fallforebygging
- forebygging av trykksår

Kun 3 kommuner jobber med forebygging av urinveisinfeksjoner på korttidsavdelinger i sykehjem og med ledelse av pasientsikkerhetsarbeid.

Resultatene fra QB samsvarer med vår kjennskap til kommunene. Spesielt har mange kommuner fokus på riktig legemiddelbruk og kartlegging og oppfølging av ernæringsstatus. Gjennom tilskuddsforvaltningen erfarer vi også at det er større oppmerksomhet på pasientsikkerhet. 2 kommuner i fylket og 10 sykehjem har jobbet systematisk med kvalitetsforbedringsarbeid som følge av sertifiseringsprosessen for å bli «Livsgledehjem».

Embetet arrangerte Helse- og omsorgskonferanse høsten 2017 for ledere og sentrale fagpersoner i fylket. Fylkesmannen har fokus på systematisk arbeid med pasientsikkerhet og spesielt ledelse av pasientsikkerhetsarbeid. Store deler av programmet var derfor viet kvalitets- og forbedringsarbeid. Andre sentrale temaer var frivilligstrategier og gjennomgang av den nye pårørendeveilederen. På samme konferanse presenterte Lier kommune sitt arbeid ved å ha blitt den ene av fem kommuner i landet som er med i satsingen «pasient- og brukersikker kommune».

Av QB fremkommer at 12 av 21 kommuner har en plan for kompetanseutvikling og bemanning i helse- og omsorgssektoren for å møte demografiske endringer. Kompetanse og rekruttering har vært tema på flere samlinger arrangert av Fylkesmannen tidligere. Likevel svarer bare 12 kommuner (57,1 %) at de har slike planer. Gjennom kompetanse- og innovasjonstilskuddet vil vi fra 2018 be om at kommunen vedlegger sin kompetanse- og rekrutteringsplan. På denne måten kan Fylkesmannen bedre fange opp hvilke kommuner som har behov for ytterligere veiledning i forbindelse med slikt planverk.

11 av 21 kommuner har planer for økt bruk av frivillige. Dette er også noe vi ser økt fokus på gjennom vår tilskuddsforvaltning. Fylkesmannen hadde i 2017 en erfaringsamling for kommunene hvor blant annet prosjekt om frivillighet ble presentert.

15 av 21 kommuner bruker data fra Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS) eller annen statistikk til planlegging, eventuelt også til målstyring, av omsorgstjenesten. Fylkesmannen har i sin virksomhet og økonomiinstruks i oppdrag å arrangere IPLOS- temadag i 2018. Det vil kunne være aktuelt å belyse IPLOS-data som målstyring spesielt på IPLOS-dagen i 2018.

Alle kommunene i fylket har aktiviteter knyttet til tjenestene for personer med demens. Dette gjelder for eksempel demensomsorgens ABC, pårørendeskoler og etablering av dagaktivitetstilbud. I tett samarbeid med Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) arrangeres det to ganger i året en nettverkssamling for demenskoordinatorer hvor 12-14 kommuner er representert. Fylkesmannen ser på dette som et viktig tiltak for å motivere til økt satsning på området, faglig påfyll og erfaringsutveksling for de som jobber innenfor demensomsorgen. Dette fora blir også benyttet til å informere om bl.a. statlige føringer og tilskuddsordninger. I Buskerud fylke er det i perioden 2010–2015 kursdeltakere som har fullført ABC-opplæring. I 2016 ble det registrert 200 nye deltakere under opplæring. Når det gjelder pårørendeskole er det i alt 18 kommuner i fylket som tilbyr dette, enten i regi av interkommunalt tilbud eller som eget opplegg.

I Omsorg 2020 er investeringsstilskuddet gjennom Husbanken et viktig virkemiddel for kommunene å søke på når det gjelder bygging/ renovering av sykehjem og omsorgsboliger. I Buskerud er det tett samarbeid mellom fylkesmannen og Husbanken og det blir bedt om uttalelse fra fylkesmannen i prosjekter.

Det har vært 8 forskjellige byggeprosjekter i fem kommuner som er blitt prioritert i 2017. I tillegg har det vært 9 prosjekter i fem kommuner som sto på venteliste fra 2016. Fylkesmannen har også gitt innspill til Husbanken når det gjelder kommuners søknader på velferdsteknologiske løsninger.

15 av 21 kommuner har en plan for økt bruk av velferdsteknologi. Gjennom tilskuddsforvaltning erfarer vi at alle kommunene i fylket jobber med strategier for dette.

En av forutsetningene for å få tilskudd var at flere kommuner samarbeidet, og at kommunene som var kommet langt skulle formidle sin kompetanse til de kommuner som var kommet kortere. Det ble gitt midler til regionene i fylket. Det var også stor variasjon på kommunene satsningsområde innen velferdsteknologi. Dette dreide seg bl.a. om utarbeidelse av interkommunale handlingsplaner på området, velferdsteknologien ABC, innføre lokaliseringsteknologi, medisindispensere og å utarbeide strategier for spredning. Fylkesmannen har i samarbeid med Vestregionen og kommunehelsesamarbeidet (bestående av 26 kommuner) og USHT arrangert en dagskonferanse med representanter fra alle kommunene og Vestre Viken. Det er også etablert et digitalisering- og velferdsteknologi nettverk med fylkesmannen, USHT, Høyskolen i Sørøst- Norge og kommunehelsesamarbeidet. Nettverket har og skal gjennomføre systematiske samlinger, der deltagere i ulike posisjoner og fagfelt inviteres. Det er mulig å tenke seg både regionale tematiske samlinger og felles samlinger, samt at eksisterende arenaer kan fylles med tema knyttet til digitalisering. Det er også gitt skjønnstilskudd til velferdsteknologiprojekter. Responssenterløsninger er også et fokusområde i noen kommuner innen velferdsteknologi.

I 2017 søkte 21 kommuner om til sammen 42,8 millioner kroner fra kompetanse- og innovasjonstilskuddet.

På innovasjonsprosjekter søkte kommunene i Buskerud på tilskudd for til sammen 31 prosjekter hvorav 13 prosjekter fikk tilskudd. Flere av prosjektene er samarbeidsprosjekter mellom flere kommuner, også på tvers av fylkesgrenser.

Mange kommuner er aktive søkere av tilskudd. Samtidig gir flere kommuner uttrykk for slitasje ved å erverve seg ekstra midler på denne måten.

Vi erfarer at enkelte kommuner er dyktige på å søke tilskudd mens andre kommuner ikke besitter tilstrekkelig søkekompetanse slik at det blir utformet «svakere»

søknader. Dette kan resultere i at enkelte kommuner blir gode til å innhente tilskuddsmidler, mens andre ikke erverver seg denne kompetansen og således blir tapere i utviklingsarbeid.

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.

765.60 Psykologer i kommunale helse og omsorgstjenester

Se tidligere besvarelse under "Flere kommuner har ansatt psykolog sammenlignet med 2015" . (fra kapittel 3.1.3.1.1.5 i TB)

765 60 Tjenestetilbudet til personer med langvarige og sammensatte behov og barn/unge med sammensatte behov

Fullmakten for 2017 var 8 740 000 kroner. Dette ble fordelt på 9 tiltak/prosjekter, hvor fire er videreføring og fem er nye tiltak. En av søknadene ble avslått, da den viste seg ikke å komme inn under ordningen. Det ble innvilget overføring av til sammen 906 570 kroner. Utbetaling videreføring var 8 074 753 kroner. seks tiltak var rettet mot «Samarbeidstiltak rettet mot barn og unge og deres familier», ett tiltak var «annet oppsøkende samhandlingsteam», ett var rettet mot «Annen modell der varig bolig med tilbud om tilpassede helse- og omsorgstjenester er målsetting» og ett var registrert som «Annet» og er rettet mot tiltak for å bo/beholve bolig for målgruppen.

765.62 Kommunalt rusarbeid

Fullmakten for 2017 var på 26 938 000 kroner. 18 av 21 kommuner mottar tilskudd. Til sammen innebærer dette at kommunene får lønnstilskudd til 42,5 stillinger. Innretningene det ble søkt om var:

- Oppsøkende flerfaglig behandlings- og oppfølgingsteam 7 kommuner
- Andre oppsøkende team 6 kommuner
- Erfaringskonsulent/brukermedvirker 7 kommuner
- Tidlig intervensjonstiltak 12 kommuner
- Boligrettede tjenester 8 kommuner
- Arbeidsrettede tiltak 3 kommuner
- Aktivitetstiltak 3 kommuner
- Lavterskel helsetiltak 6 kommuner
- Andre lavterskeltiltak 2 kommuner

Samlet vurdering av hvorvidt... (fra kapittel 7.3.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Se 3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jamfør "Opptappingsplan for rusfeltet 2016-2020".

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.

Tilskuddsmidlene for friskliv -2017 gikk til forskningsstøtte for de ti buskerudkommunene som deltar i Frisklivsstudien, kompetansebygging og nettverksarbeid for ansatte i alle frisklivssentralene, videreføring og nye kompetansetiltak i Ernæringsløft Buskerud og videreutvikling av tiltak i sentralene i Hole, Ringerike, Modum, Ål, Lier og Røyken/Hurum. Ernæringsfysiologer (spesialisthelsetjenesten) og fylkestannhelsetjenesten var involvert i planlegging og gjennomføring av fagdage.

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet... (fra kapittel 7.3.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

I Buskerud har 8 av fylkets 21 kommuner søkt om tilskudd til

styrking av habilitering og rehabilitering i forbindelse med opptrappingsplanens midler. 7 kommuner fikk innvilget sine søknader. Flere av søknadene reflekterer økt innsats for å etablere eller videreutvikle tilbud om hverdagsrehabilitering bl.a. til også til å omfatte brukere med psykiske lidelser og funksjonsnedsettelse. Søknadene viser også et økt fokus på å utarbeide, forbedre og implementere rutiner for å kvalitetssikre koordinerte tjenester til brukere med langvarige og sammensatte behov, i tillegg til å øke habiliterings- og rehabiliteringskompetansen til tjenesteyterne i kommunene.

De fleste kommunene i fylket har nå etablert team for hverdagsrehabilitering og vi ser en klar bevisstgjøring på tverrfaglig samarbeid og vekt på brukermedvirkning i kommunens tjenester. Gjennomgående i søknadene, og som også bekreftes via vår kommune kunnskap, poengteres sårbarheten i overgangen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten innenfor rehabilitering. I tillegg pekes det på de sårbare livsløpsoverganger for de som mottar tjenester innenfor habilitering og vansker med samarbeid mellom ulike etater. Det utføres mye godt arbeid i kommunene i tråd med opptrappingsplanens målsettinger, men det bærer fremdeles preg av manglende systematisk tilnærming i kommunene og varierende grad av forankring på ledelsesnivå.

Opptrappingsplanen har vært tema på Fylkesmannens nettverkssamling for koordinerende enheter, videreformidlet i møter med kommuneoverleger, og på Buskeruds helse- og omsorgskonferanse for ledere og sentrale fagpersoner i fylket. Fylkesmannen vil følge opp kommunene videre og informere om Opptrappingsplanen i relevante fora for å få flere søknader og økt satsing på dette tjenesteområdet.

Når ble siste analyse... (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Når ble siste analyse gjennomført?

2015

Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist... (fra kapittel 7.3.4.1.2 i TB)**Rapportere på**

Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?

Oppfølgingsplan utarbeidet og oppdatert i 2016.

Hvilke regionale tiltak... (fra kapittel 7.3.4.1.3 i TB)**Rapportere på**

Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Fylkesmannen har gjennomført følgende regionale tiltak:

- Teknisk arrangør og deltatt på Nødnett's samvirke prosjekt
- Deltar i LRS
- Deltar i SAMØV
- Medarrangør beredskapsdagen
- Gjennomført møter i FBR og ABU
- Gjennomført regional varslingsøvelse
- Fagsamling beredskapskoordinatorer
- Deltatt på siv/mil kontaktmøte
- Tlf møte, sammen med politiet, med kommunene om sikringstiltak
- Deltatt i U-dirs arbeid med sikkerhets og beredskapsarbeidet i utdanningssektoren
- Foredrag kommuner og andre

Andel hendelser av regionale hendelser... (fra kapittel 7.3.4.1.4 i TB)**Rapportere på**

Andel hendelser av regionale hendelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Ingen hendelser av regional betydning i 2017.

Andel regionale øvelser og embetsøvelser... (fra kapittel 7.3.4.1.5 i TB)**Rapportere på**

Andel regionale øvelser og embetsøvelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Embetsøvelse mars 2017.

Øvelse Bjørn 2017, evaluering under arbeid.

Status revisjon underliggende planverk... (fra kapittel 7.3.4.1.6 i TB)**Rapportere på**

Status revisjon underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak

- Status revisjon i embetets planverk – hva er gjennomført og hva gjenstår
- Status revisjon regionalt arbeid med underliggende planverk – hvilke tiltak er gjennomført

Oppstart av arbeid med underliggende planverk i samarbeid med Oslo og Akershus og Østfold, basert på maler mottatt høsten 2017.

Arbeid knyttet til det sivilt-militære... (fra kapittel 7.3.4.1.7 i TB)**Rapportere på**

Arbeid knyttet til det sivilt-militære samarbeidet i forbindelse med *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*: Hvilke deler av dette arbeidet har embetet deltatt i 2017.

Fylkesmannen har informert om øvelsene i møter med fylkesberedskapsrådet (FBR). Vi har deltatt på seminarer og møter i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om øvelsene. Under Trident Javelin var vi responselle. Vi har deltatt på møter med DSB og informert om øvelse Trident Juncture i møter med FBR og kommuner.

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel... (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap.

Vi har 85 verger under oppfølging i forhold til ikke godkjente eller innkomne regnskap fra 2016 og 2015.

Vergemålsordningen

Sum	Antall kontrollerte vergeregnskap	Antall mottatte vergeregnskap
16 %	228	1 414

Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)**Rapportere på**

Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.

Alle vergemålssaker opprettet etter gammel lov er gjennomgått og skal nå ha riktig status.

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere... (fra kapittel 7.3.4.3.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettskjøpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fri retts hjelp

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er ca. 4 uker. Restanse per 31.12.2017 ca. 100 saker.

Fritt rettsråd

Fylkesmannen behandlet 885 søknader om fritt rettsråd i 2017. Advokatene hadde kompetanse til å egeninnvilge fritt rettsråd i 799 saker. Fylkesmannen søknadsbehandlet 165 saker, hvorav 82 er innvilget, 33 avslått pga. inntekts-/ formuesoverskridelse og 50 avslått av andre grunner. I tillegg er det behandlet 422 tolkeoppgaver.

I én sak er det gitt økonomisk dispensasjon (inntil 20 000 kroner over grensen).

Fylkesmannen har utbetalt advokatsalær med ca. 6,5 millioner kroner og tolkeutgifter på ca. 470 000 kroner.

Oversikt over innvilgede saker fordelt på saksområde

1. Utlandingssaker § 11 (1) nr. 1, jf. spf § 5 (2) nr. 1 a: 83 saker, kr 381 869
2. Utlandingssaker § 11 (1) nr. 1, jf. spf § 5(2) nr. 1 b: 99 saker, kr 688 959
3. Klager i asylsaker § 11 (1) nr. 1, jf. spf § 5(2) nr. 1 c: 196 saker, kr 1 019 002
4. Andre utlandingssaker § 11 (3): 6 saker, kr 76 398
5. Barnevernsaker § 11 (1) nr. 2: 18 saker, kr 176 386
6. Andre barnevernsaker § 11 (3): 5 saker, kr 49 249
7. Erstatning for straffeforfølgning § 11 (1) nr. 3: 28 saker, kr 191 900
8. Voldsofre § 11 (1) nr. 4: 30 saker, kr 280 372
9. Vurdering av anmeldelse § 11 (1) nr. 6: 48 saker, kr 185 572
10. Skiftesaker § 11 (2) nr. 1 og 2, jf. spf § 5 (2) nr. 7 a10: 37 saker, kr 401 320
11. Barnefordeling § 11 (2) nr. 1, jf. spf § 5 (2) nr. 7 b: 84 saker, kr 701 728
12. Familie (både pkt. 1.2.11 og 1.2.12) § 11(2)nr 1 og 2: 27 saker, kr 450 915
13. Undersøkelse og behandling uten eget samtykke § 11 (1) nr. 8: 2 saker, kr 12 750
14. Personskadeerstatning § 11 (2) nr. 3: 7 saker, kr 103 105
15. Oppsigelse/utkastelse fra bolig § 11 (2) nr. 4: 26 saker, kr 183 970
16. Oppsigelse/avskjed i arbeidsforhold § 11 (2) nr. 5: 39 saker, kr 325 133
17. Andre saker om arbeidsforhold § 11 (3): 3 saker, kr 22 695
18. Voldsoffererstatning § 11 (2) nr. 6: 17 saker, kr 98 486
19. Klagesaker etter folketrygdloven § 21-12, § 11 (2) nr. 7: 124 saker, kr 1 098 263
20. Andre trygde- og pensjonssaker § 11 (3): 1 saker, kr. 1 913
21. Sosialsaker § 11 (3): 1 saker, kr 6 375
22. Andre saker (alle øvrige saker): 4 saker, kr 38 623

Sum 885 saker, salær advokater, 6 494 981 kroner (inkl. mva.)

Sum 422 saker, honorar tolker, 471 851 kroner (inkl. mva.)

Fri sakførsel

Fylkesmannen behandlet 19 søknader om fri sakførsel i 2017.

2 saker er innvilget, hvorav en skiftesak og en andre saker. 17 saker er avslått, hvorav en sak på grunn av inntekts-/formuesoverskridelse og 16 av andre grunner.

Dekning av honorar/salær til advokater i saker for kontrollkomisjonen er 587 577 kroner eks. mva.

Retts hjelp 1.1 - Søknader

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkommne søknader	1 158	1 136	22
Innvilgede søknader	887	885	2
Avslåtte søknader	100	83	17

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.3.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Totalt utbetalt på retts hjelpkapittelet i 2017 var 6 142 173 kroner (eks. mva.) hvorav 587 577 kroner gjelder honorar i saker for Kontrollkommissjonen, som ikke inngår i statistikkjemaet til Statens sivilrettsforvaltning. Til sammenligning ble det i 2016 utbetalt på retts hjelpskapittelet 7 817 852 kroner (eks. mva.), hvorav 586 620 kroner gjelder Kontrollkommissjonen.

Anslag for 2017 ble i september satt til ca. 6,3 mill. eks. mva. Årsutbetalingen på retts hjelpkapittelet er noe lavere enn anslaget. Nedgangen skyldes i hovedsak reduksjon i antall utlendingssaker i 2017. Utlendingssaker som gjelder utvisning har økt noe, mens det i saker for enslige mindreårige og særlig klager i asyl har vært en betydelig nedgang fra 2016. Tilsvarende er det også stor nedgang i utbetaling av honorar til tolker. I forhold til 2016 ser vi også nedgang særlig i saker om barnefordeling/samværsrett, svak nedgang i øvrige fritt rettsrådsaker.

Basert på gjeldende utvikling kan det forventes utbetalt ca. 6,5 millioner kroner (eks. mva.) i 2018 og påfølgende år. Dette er imidlertid avhengig av om det skjer regelendringer som vil påvirke utbetalingene. En eventuell økning i antall asylsøkere vil også kunne påvirke forbruket.

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.4.4.1 i TB)

Rapportere på

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Det ble behandlet 22 klagesaker på introduksjonsprogrammet i 2017. Av disse ble en opphevet, og 21 stadfestet. Etter tema fordeler klagen seg slik:

- Deltakelse i introduksjonsprogram - 6 klager
- Søknad om ekstra tid i introduksjonsprogram - 9 klager
- Endring i individuell plan - 1 klage
- Stans av program - 4 klager
- Trekk i stønad - 2 klager

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.4.4.2 i TB)

Rapportere på

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Det ble i 2017 behandlet en klage om fritak fra plikt til opplæring i norsk. Vedtaket ble omgjort.

Fylkesmannen skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.4.4.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

Vi avholdt én statsborgerseremoni i 2017. Av 585 inviterte deltok 124 (21 %).

Resultat- og økonomirapportering... (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)

Rapportere på

Resultat- og økonomirapportering på fagmidler på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

Fremmede organismer

Art/artsgruppe	Type tiltak	Omfanget av tiltaket	Navn område	Utdyping av, eller kommentar til, gjennomført tiltak	Sum brukt
Rynkerose	Bekjempelse	Ca 1 km strandlinje ryddet for rynkerose	Verket, Hurum	Klipping og sprøyting, fjerning, brenning, nedgraving. Følges opp i 2018.	39 000
Lupiner, russekål, kanadagullris, kjempebjørnekjeks, parkslirekne, kjempespringfrø	Bekjempelse	Ryddet på flere prioriterte lokaliteter	Nedre Eiker kommune	Nedre Eiker kommune har fått tilskudd til bekjempels av fremmede arter etter kommunal tiltaksplan mot fremmede arter.	36 000
					75 000

Det skal rapporteres på fylkesmannens... (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

Fylkesmannen i Buskerud har i flere år hatt en gruppe på tvers av avdelinger som har fokus på intern og ekstern samordning av tilsyn og forbedring/læring. I tillegg til at de statlige tilsynsmyndighetene er med, opplever vi det som svært nyttig å ha Kommunerevisjonen med. Gjennom styrkingen av det kommunale selvstyret i kommuneloven og endringer i tilsynsbestemmelsene legges det større vekt på samhandling med myndighetene og deres internkontroll og interne revisjoner før staten går inn med tilsyn.

Samordning av tilsyn er krevende. Det vil lette arbeidet dersom det etableres et felles digitalt verktøy for samordning av tilsyn der både stat og kommunerevisjon legger inn planlagte tilsyn. Nå publiseres planer, varsler og tilsynsrapporter på de ulike aktørenes nettsteder.

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

Gjennom 2016 og 2017 har vi fulgt Hole og Nedre Eiker tett. Begge kommunene ble etter oppfordring fra fylkesmannen med i et utviklingsnettverk i regi av KS. I dette nettverket deltok både politikere og administrasjonen, noe vi ser har vært fruktbart. Fylkesmannen har fulgt dette arbeidet tett med veiledning og deltagelse i nettverket. Temaer i nettverket har vært god økonomistyring, utarbeidelse av måleindikatorer, samarbeid mellom administrasjon og politikere m.m. Begge kommunene fremhever at arbeidet og oppfølgingen både gjennom arbeidet i nettverket og oppfølgingen i etterkant har vært svært nyttig.

I begge kommunene har vi avholdt møte med rådmann og økonomisjef vår og høst knyttet til oppfølging av kommunens arbeid med å oppnå økonomisk balanse. Månedrapporter og tertialrapporter følges opp. Negativt avvik følges spesielt opp.

I likhet med 2016 har vi også i 2017 fulgt Nedre Eiker tett. Dette har vært etterspurt og ønsket fra kommunens side. Vi har deltatt på kommunens budsjettsamling i juni og fulgt opp med enkeltmøte med kommunen ved behov. Fylkesmannen deltok på kommunestyremøtet i Nedre Eiker da budsjettet for 2018 ble behandlet.

For å forhindre kommuner å komme i ROBEK følger vi spesielt opp tertialrapporteringen. Ved negative avvik tar vi kontakt og vurderer i hvert enkelt tilfelle videre oppfølging. I oktober/november gjennomgår vi rådmennenes forslag til budsjett og økonomiplan. I 2016 resulterte dette i møte med alle 3 kommunene i Numedal, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal. Alle disse kommunene får store økonomiske utfordringer utover i økonomiplanperioden. I begynnelsen av 2017 ble dette fulgt opp med et møte med formannskapene i Numedalskommunene. Konklusjonene fra dette møtet var at kommunene ville klare seg selv og foreløpig ikke inngå forhandlinger om å danne en ny kommune.

Tildeling av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene knyttes opp til oppfølging av plan for å komme i økonomisk balanse. Imidlertid har Nedre Eiker spesielt store utfordringer knyttet til spesielt utsatte brukergrupper og tildeles derfor også skjønnsmidler til lokale forhold som ikke fanges opp gjennom inntektssystemet. I tillegg er kommunen en lavinntektskommune noe som også bidrar til at kommunen tildeles skjønnsmidler.

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling... (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)**Rapportere på**

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

Fylkesmennene skal stimulere til utvikling, fornying og innovasjon i kommunene gjennom bruk av skjønnsmidler og bidra til nettverksbygging og erfaringsoverføring mellom kommuner.

I 2017 har fylkesmannen fordelt 4 millioner kroner i skjønnsmidler til prosjekter med spesielt fokus på innovasjon og utviklingsarbeid i kommunene. Midlene er tildelt enkeltkommuner og regioner. I tillegg har fylkesmannen innvilget 400 000 kroner til arbeidet med digitalisering av vertikalbilder for kommunene i Buskerud.

Vi samarbeider med regionkoordinatorene for å legge til rette for nettverksbygging og erfaringsoverføring mellom kommuner. Vi avholdt møte med regionkoordinatorene i april for gjennomgang av prosjekter som det ble søkt midler til og oppfølging av forrige års prosjekter. Møtet er et ledd i nettverksbygging og erfaringsoverføring. Gevinsten er at regionene samarbeider på tvers og utveksler erfaringer fra hverandres prosjekter.

Både i 2016 og i 2017 ble arbeidet med velferdsteknologi løftet frem. I 2016 ble det fordelt 1,2 millioner kroner til dette prosjektet og i 2017 920 000 kroner.

Det skal rapporteres om antall lånesøknader... (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres om:

- Antall lånesøknader som godkjennes og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.
- Antall godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

Fylkesmannens praksis når det gjelder godkjenning av lån til ROBEK-kommuner er restriktiv. Så lenge kommunen har et oppsamlet regnskapsmessig merforbruk, vil det være nødvendig å holde investeringene på et lavt nivå. Kommuner i ROBEK må prioritere mellom prosjekter, eventuelt utsette investeringer til man har oppnådd balanse i driften.

Hole kommune

I 2017 godkjente Fylkesmannen lånoptak på i alt 30,023 millioner kroner, hvorav 7,6 millioner til rentable investeringer. I tillegg godkjente embetet lånoptak på 6 millioner kroner til startlån i Husbanken.

Nedre Eiker kommune

I 2017 godkjente Fylkesmannen låneopptak på i alt 27,128 millioner kroner til investeringer. I tillegg godkjente fylkesmannen låneopptak på 35 millioner kroner til startlån i Husbanken. Kommunen fikk også godkjent kassakredittlån på 200 millioner kroner i 2017.

Godkjente lån til IKS i 2017

- Hallingdal Renovasjon IKS – 19,5 millioner kroner
- Legevakten i Drammensregionen IKS – 1,2 millioner kroner
- IKA Kongsberg IKS - 43,2 millioner kroner

Fylkesmannen har godkjent syv søknader om garanti i 2017 på til sammen 385,339 millioner kroner, fordelt på følgende kommuner:

- Kongsberg - kirkelig fellesråd 7,5 millioner kroner
- Hemsedal - Totteskogen rulleskiløype 1,615 millioner kroner
- Modum - Drolsum Vassverk 1 million kroner
- Nedre Eiker - Solberg Sportsklubb 6,6 millioner kroner
- Røyken - Sydskogen og Torvbråten skoler 361,424 millioner kroner
- Drammen - kirkelig fellesråd 1 million kroner
- Drammen - kirkelig fellesråd 6,2 millioner kroner

Antall garantisøknader

Saksområde	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall garantisøknader	7	7	0	0

Kommunenes lånesøknader

Type søknad	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall lånesøknader	8	8	0	0

Fylkesmannen skal rapportere... (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført, herunder aktiviteter for å øke kvaliteten på KOSTRA-data.

Fylkesmannen sørger for videreformidling av økonomibestemmelsene og informasjon fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Informasjon om det økonomiske opplegget for kommunesektoren i statsbudsjettet blir vektlagt i stor grad fra kommunene. Fylkesmannen avholder informasjonsmøte samme dag som statsbudsjettet legges frem. Alle kommunene ved ordfører, rådmann og økonomisjef, regionale statsetater, KS og fylkeskommunen inviteres til møtet. Møtet blir også strømmet for de som ikke kan være til stede. Dette opplegget tilbyr vi årlig med stort oppmøte hver gang. Informasjonsmøtet er tidsbesparende for kommunene og samtidig en viktig møtearena. Informasjonen blir også oversendt samtlige kommuner i et utfyllende brev. Kommunene benytter vår skriftlige informasjon direkte inn i sine budsjett- og økonomiplandokumenter. Det har derfor stor betydning for kommunene at departementet gir oss informasjon i forkant av at statsbudsjettet legges frem, slik at vi er i stand til å bearbeide informasjonen til kommunene. At departementet også kan stille opp samme dag som statsbudsjettet legges frem, blir verdsatt av kommunene og er viktig for formidlingen av regjeringens politikk. Skriftlig informasjon om hovedpunktene i kommuneproposisjonen sendes ut når proposisjonen foreligger.

Vi bruker KOSTRA-data som utgangspunkt for all dialog med kommunene. Fokuset på riktig rapportering blir dermed stort. Vår erfaring er at ved aktiv bruk av foreløpige KOSTRA-tall, blir kommunene opptatt av kvaliteten på innrapporteringen. Vi utarbeider hvert år en tilstandsrapport for fylket som er basert på foreløpige KOSTRA-tall. Rapporten utgis i slutten av april måned. Kommunene bruker statistikken som vi utarbeider blant annet sine årsrapporter.

Embetet har gjennom flere år arbeidet med nettverksbygging for økonomimedarbeidere i fylket ved at vi arrangerer kurs med ulike, aktuelle temaer på økonomiområdet. I 2017 har dette arbeidet blitt nedprioritert, men fortsetter igjen i 2018.

Fylkesmannen har i 2017 fulgt opp arbeidet med oppfølging av kommunene som skal danne ny kommune 1. januar 2020. Felles kommunestyremøte for Drammen, Nedre Eiker og Svelvik ble gjennomført 16. august 2017. I tillegg har Fylkesmannen etter anmodning fra Svelvik og Nedre Eiker deltatt som observatør ved møter i fellesnemnda. Det har vært nyttig erfaring for dialogen videre med kommunene.

Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt gjennom blant annet deltagelse i regionalt økonomiforum - KS BTV (RØF), som ledes av KS. Forumet består av rådmenn, økonomisjefer og økonomirådgivere fra Fylkesmannen i Buskerud, Vestfold og Telemark. Arbeidet i RØF er forankret i KS BTVs styrende organer. Oppgavene til forumet er blant annet overordnet kommuneøkonomi, kompetanseheving, faglige oppdateringer og enkeltsaker. Dette arbeidet har ikke blitt prioritert i andre halvdel av 2017 fra KS. Fylkesmannen vil imidlertid fremheve at dette har vært et nyttig nettverk.

På økonomiområdet har fylkesmennene i Buskerud, Oslo og Akershus, Østfold, Vestfold, Telemark, Agder og Rogaland et godt nettverksamarbeid med faste møter. Hensikten er blant annet å skape faglig godt samarbeid på tvers av embetene, å hindre sårbarhet, og å sikre lik behandling av saker.

Kort om fordelingen av skjønnsmidler... (fra kapittel 7.3.6.5.2 i TB)

Rapportere på

Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

Skjønnsmidlene fordeles til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønntildelingen. Midlene fordeles to ganger per år. Som faktagrunnlag for første tildeling, tar vi, i tillegg til fylkesmannens lokalkunnskap om kommunene, også utgangspunkt i blant annet utgiftskorrigerte frie inntekter, skatt i prosent av landsgjennomsnittet og spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Ved andre tildeling tar vi utgangspunkt i kommunenes tilbakemelding om spesielt krevende forhold i løpet av året som ikke fanges opp gjennom inntektssystemet.

Av rammen på 37,6 millioner kroner i 2016 ble 4,4 millioner kroner innvilget til prosjekter. 2016 var det første året kommunene søkte og rapporterte i ISORD (Integrert søknads- og rapporteringsdatabase). Vår oppfatning så langt er at dette har fungert bra.

Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsyn som er gjennomført.

Fylkesmannen i Buskerud opplever at fokus på læring og forbedring er holdt høyt fra flere av våre oppdragsdirektorat og -departement.

Embetet har i flere år hatt en gruppe på tvers av avdelinger som har fokus på intern og ekstern samordning av tilsyn og forbedring/læring. I tillegg til at de statlige tilsynsmyndighetene er med, opplever vi det som svært nyttig å ha Kommunerevisjonen med. Gjennom styrkingen av det kommunale selvstyret i kommuneloven og endringer i tilsynsbestemmelsene der, er det et økt fokus på samhandling med myndighetene og deres internkontroll og interne revisjoner - før staten går inn med tilsyn. Vi opplever at vår faste samhandlingsarenaer bidrar til å holde dette fokuset høyt.

Samordning av tilsyn er likevel krevende. Det vil etter vår vurdering lette arbeidet dersom det forelå et felles digitalt verktøy for samordning av tilsyn, der både stat og kommunerevisjon kunne lagt inn planlagte tilsyn. Nå publiseres planer, varsler og tilsynsrapporter på de ulike aktørenes nettsteder. Samordning av tilsyn vil være et område vi vil se nærmere på hvordan vi vil tilnærme oss og hente ut synergie, når vi nå slår oss sammen til et større embete.

Embetet rapporterer hvor mange tilsyn... (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)**Rapportere på**

Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett samlet tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres om omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres om, omfatter ikke forundersøkelser, sjølvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.

- Opplæringsloven: 14 (5 stedlige og 9 skriftlige)
- Barnehageloven: 4 (stedlige)
- Krisesenterlov: 1

- Barnevernlov: 1
- Sosialtjenesten: 4
- Helse og omsorg: 9
- Spesialisthelsetjeneste: 4

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

Tema i saker om lovlighetskontroll

Habilitet var tema i 2 av sakene. Fylkesmannen behandlet en lovlighetskontroll der lukking av møte var tema.

Klager etter kommuneloven § 60 e fjerde ledd

Fylkesmannen har ikke mottatt noen klager etter § 60 e fjerde ledd.

Veiledning i kommunalrettslige temaer

Vi får en del spørsmål knyttet til habilitet. I tillegg hadde vi noe veiledning som gjelder kontrollutvalget.

Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid har vært mer aktuelt for kommunene det siste året. Blant annet har to kommuner som skal slå seg sammen fra 1. januar 2020 etablert administrativt vertskommunesamarbeid for visse type tjenester.

Mange av kommunene i Buskerud har omfattende interkommunale samarbeid. 11 av kommunene har under 5 000 innbyggere, og for å løse ulike tjenester til innbyggerne har de inngått interkommunale samarbeid på ulike tjenestoområder. Gjennom arbeidet med kommunereformen har Fylkesmannen vært opptatt av at de kommunene som ikke kan løse oppgavene uten gjennom omfattende interkommunale samarbeid burde slå seg sammen. Så langt virker det som om de små kommunene holder fast ved disse samarbeidene. Imidlertid er det signaler som tyder på at situasjonen vil endre seg. Vertskommunene uttrykker bekymring for økte kostnader når de bygger opp en tjeneste og de mindre kommunene trekker seg ut etter kort tid. Vertskommunene legger opp til at de samarbeidende kommunene må betale for tjenestene på linje med hva tjenesten koster.

Når det gjelder de kommunene som skal slå seg sammen (Drammen, Nedre Eiker og Svelvik og Asker, Røyken og Hurum), medfører dette utfordringer for kommunene

som ligger i randsonen. Fylkesmannen følger dette opp i tett dialog med kommunene.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	4	0	4
På eget initiativ	2	0	2

Fylkesmannen mottok 8 saker om lovlighetskontroll. En av sakene er ikke ferdigbehandlet. Det var også en sak som ble oversendt KMD og behandlet av settefylkesmann grunnet FMs involvering som avtalepartner i Buskerudbyen.

Fylkesmennene skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.6.9.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Fylkesmannen mottok 11 klager i saker der kommunene har avslått innsynskrav, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd. Kommunens vedtak ble stadfestet i 8 av sakene. Fylkesmannen tok klagen delvis til følge og ga merinnsyn i tre saker.

FMAV, FMBU, FMHO, FMMR... (fra kapittel 7.3.6.10.1 i TB)

Rapportere på

FMAV, FMBU, FMHO, FMMR, FMNO, FMOP, FMRO, FMST, FMTR, FMTE, FMVE som deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer der statlige innsigelser er samordnet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

I Buskerud var arbeidet organisert som et prosjekt med egen prosjektleder. Våren 2017 ble ansvaret for samordning lagt over til saksbehandlere på plan.

Forsøket omfattet alle innsigelser på alle plannivå. Fylkesmannen samordnet i tillegg alle statlige høringsuttalelser til kommuneplan og kommunedelplaner.

Innsigelsene som ikke er videresendt til kommunen er knyttet til en kommuneplan.

Samordning av statlige innsigelser

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultat
Antall planer på offentlig ettersyn hvor fylkesmannen har samordnet uttalelser med statlige innsigelser	16
Antall innsigelser som er fremmet	30
Antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene	4
Antall innsigelser som er avskåret	0

Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.11.1 i TB)

Rapportere på

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Se punkt 3.3.1.1.6.1 for redegjørelse for fristoverskridelsen. Når det gjelder det høye antallet hvor klageinstansen (Fylkesmannen) forlenget fristen i "særlige tilfeller", så ble dette gjort i en kort periode på grunn av underbemanning. Dette er ikke en gyldig grunn for forlengelse av fristen.

Til orientering så ble ti saker registrert under "avvisning" i SYSAM. Disse skulle ha blitt registrert under enten "byggesak" eller "plansak".

Vi har skjerpet inn registreringsrutinene i SYSAM fra 2018.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
161	24	95	49	5	26	2

Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.12.1 i TB)

Rapportere på

Fra og med 01.01.2017 skal alle embedene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis. Rapportering om ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall søknader som ikke er behandlet innen 12 uker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker der Fylkesmannen er klageinstans, på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall klager som ikke er behandlet innen 12 uker.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	25
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	101
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	15
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	3

Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte... (fra kapittel 7.3.6.13.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviserings tiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Nærmere retningslinjer kommer i eget rundskriv.

Embedet vurderer fortløpende om arbeidsprosesser og -flyter kan digitaliseres. I 2017 satte vi i drift flere elektroniske skjemaer, og vi har økt bruken av verktøy for elektronisk samhandling mellom ansatte og mellom embeder. Vi har økt bruken av verktøy for elektronisk sladding av dokumenter, noe som har vist seg svært ressursbesparende i behandling av innsynskrav. Dette arbeidet gjør oss for eksempel bedre i stand til å møte utfordringer ved økt turnover.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus sendte 25. januar 2018 innspill til arbeidet med gevinstrealiseringsplaner til Kommunal- og moderniseringsdepartementet på vegne av de tre embedene som skal slå seg sammen.

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.14.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres om lærlinger i årsrapporten.

Fylkesmannen i Buskerud har én kontorlaglærling som fullfører sin lærlingperiode våren 2018.

Kort beskrivelse av aktiviteten... (fra kapittel 7.3.7.1.1 i TB)**Rapportere på**

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Fylkesmannen i Buskerud gjennomførte én forstandersamtale i 2017. Embedet har ikke slettet noen trossamfunn, og det ble ikke registrert nye tros- eller livssynssamfunn i 2017.

Trossamfunn i Buskerud per 31.12.2017 (antall medlemmer i parentes)

- Afgha-neres kulturelle og Islamiske forening i Buskerud (374)
- Anjumane-Islah-Ul Lier (81)
- Anjuman-E-Islahul Muslimeen of Drammen Norway (264)
- Asselam Center (Det irakiske kultur og trossamfunn) (297)
- Betel Pinsemenighet (34)
- Buddhist Watpahbodhidhamm Drammen (394)
- Buskerud og Vestfold muslimsk trossamfunnet (1280)
- Den Allevitiske Trossamfunn i Norge (120)
- Den Apostoliske Kirke Elim, Solbergmoen (75)
- Den Eritreisk Ortodokse Menighet i Buskerud (409)
- Den Frie Evangeliske forsamling (163)
- Den Islamske Kurdiske Forening i Drammen (690)
- Det afghanske kultur og trossamfunn i Norge (35)
- Det albansk kultur og trossamfunn i Norge (2549)
- Det Islamske forbundet i Buskerud (946)

- Det Islamske Kultur Senter i Drammen (1391)
- Det Islamske Kultursenter i Nedre Eiker (393)
- Det Maulana Jalalludin Balkhi kulturell og islamske trossamfunnet i Norge (21)
- Det Tyrkiske Trossamfunn i Drammen og Omegn (1032)
- Drammen Hindu kultursenter (251)
- Drammen Kristne Senter (82)
- Drammen Moské (653)
- Drammen Tyrkiske Islamske Menighet (478)
- Filadelfia Pinsemenighet, Hønefoss (209)
- Filadelfiamenigheten Drammen (1002)
- Hallingdal Islamsk Senter (227)
- Hamwatan Islamsk og Kulturell forening (476)
- Hol- Ål Pinsemenighet (Betania) (96)
- Hurum Pinsemenighet (39)
- Hønefoss islamsk senter (159)
- Internasjonal Islamske senteret (91)
- International Evangelisering Ministry of Mount Zion (40)
- Islamic knowledge center (109)
- Islamsk Anatolia Bektashi Trossamfunn (69)
- JKB International Ministry (13)
- Kilden menighet (13)
- Kongsberg Bibelsenter (26)
- Kongsberg Islamsk Kultursenter (282)
- La Compassion Kirke (57)
- Lovsangsmenigheten The Tabernacle of David (12)
- Menigheten 24/7 (61)
- Minhaj Ul Quran Buskerud (217)
- Modum Pinsemenighet (76)
- Pinsekirken Betesda, Slemmestad (56)
- Pinsemenighet Betania (99)
- Pinsemenigheten Betel (42)
- Pinsemenigheten Salem (194)
- Pinsemenigheten Saron (51)
- Pinsemenigheten, Kristi Menighet Betel (64)
- På Rett Vei (99)
- Resalat Islamsk og Kulturelt Senter (RIKS) (518)
- Rukkedalen og Nes Pinsemenighet (113)
- Salem Pinsemenighet (13)
- Salem, Den frie evangeliske forsamling (68)
- Sanatan Mandir Sabha, Norway (1477)
- Sannhetens Ord Bibelsenter (111)
- Senterkirken Eiker (133)
- Sentrumkirken Ringerike (168)
- Siri Guru Nanak Niwas (1100)
- The Christian faith Gospel Church, Drammen (39)
- The Islamic Culture Society Buskerud & Vestfold (318)
- Visjonskirken (24)

Trossamfunn som ikke søkte, eller søkte for sent, om støtte i 2017

- Betania, Veggli og Uvdal
- Deliverance Ministries
- Geilo Frimenighet
- Guds Frie Menighet på Nakkerud
- Hindu Sanatan Mandir
- Pachamama Trossamfunn
- Pinsekirken Mjøndalen
- The Word of life global ministry
- Watan den Palestinske foreningen I Norge

Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.7.2.1 i TB)

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Fylkesmannen behandlet 106 saker om askespredning. 101 ble innvilget, 5 ble avslått. Vi behandlet ingen saker i de andre kategoriene.

Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.7.3.1 i TB)

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Fylkesmannen behandlet 3 søknader, og alle ble innvilget.

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven... (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

Rapportere på

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.

Valg av tilsynsobjekt og tema bygger på risikovurderinger basert på tilgjengelige data og statistikk, vår klagesaksbehandling og tilsyn, informasjon gjennom media, det vi kaller hendelser underveis gjennom året og kunnskap om kommunene. Vi har etablert en Access database der vi registrerer hendelser. I tillegg har dekningskravet til Utdanningsdirektoratet og temaene fastsatt gjennom felles nasjonalt tilsyn (FNT) betydning for valg av tilsynsobjekt og temaer. Analyse av informasjon om kommunene er et område vi jobber med.

På de felles nasjonale tilsynene valgte Fylkesmannen i Buskerud å føre tilsyn på temaene elevens utbytte av opplæringen på fire skoler og skolebasert vurdering på en av disse i tillegg. Vi opplever at disse tilsynene treffer rett inn i klasserommet. På grunn av poengkrav var det ikke mulig å oppnå mer enn fire poeng totalt per skole, selv om Skolebasert vurdering i seg selv er et stort tilsyn. Tilsynet ville utløst egne poeng om det hadde vært gjennomført på en annen skole.

Bakgrunnen for valg av tilsynsobjektene er ulike og har vært blant annet basert på skolestruktur, henvendelser fra publikum og henvendelser fra skoleeier selv. Vi har også vurdert det som hensiktsmessig som ledd i risikovurderinger å nå alle kommuner i fylket og alle skolestørrelser.

I 2017 valgte vi å gjennomføre stedlig tilsyn med fire kommuner i Hallingdal på temaene taushetsplikt (barnehageloven, § 20) og opplysningsplikt til barneverntjenesten (§ 22). Bakgrunnen for dette var informasjon og dokumentasjon som viste at barneverntjenesten i Hallingdal mottok spesielt få bekymringsmeldinger fra barnehagene i Hallingdal. I tillegg var det en av barnehagemyndighetene som selv ba om at embetet førte tilsyn med kommunen på temaet opplysningsplikt. Bakgrunnen for dette var at en bekymringsmelding fra en barnehage hadde blitt tatt opp og kritisert i kontrollutvalget i kommunen.

Tilsyn om gjennomføringen av valgfaget Trafikk ble gjennomført som skriftlig tilsyn ved Høvik skole og Lierbyen skole etter meldinger om feil bruk av myndighet fra Statens vegvesen.

Fylkesmannen gjennomførte etter en risikovurdering tilsyn med kommunenes årlige tilstandsrapport for grunnskolen. Tilsynet kontrollerte at tilstandsrapporten:

- drøftes av skoleeier/kommunestyret
- omtaler læringsresultater i grunnskolen
- omtaler læringsmiljø i grunnskolen
- omtaler på hvilken måte voksnes rettigheter ivaretas, jamfør opplæringsloven § 4A
- omtaler den spesialpedagogiske innsatsen, herunder spesialundervisning
- omtaler frafall i videregående skole/opplæring .

Embetet har gjennomført tilsyn med gjennomføring av Elevundersøkelsen. Tilsynet ble rettet mot syv skoler i seks kommuner. Tilsynsobjektene ble valgt ut på grunnlag av tallmateriale fra Grunnskolen Informasjonssystem (GSI). For syv skoler fant vi at det ikke var bestilt brukernavn til alle elevene. Resultatet av tilsynet ble at samtlige skoler endret sine rutiner til å bli i samsvar med opplæringsforskrift § 2.3.

Grunnet uforutsette sykefravær måtte embetet omprioritere ressurser høsten 2017 til særlig arbeid med nytt kapittel 9 A i opplæringsloven. Noe av tilsynet som opprinnelig var planlagt med på utdanningsområdet måtte derfor forskyves.

Rapportering på FNT – forvaltningskompetanse

Kontrollspørsmål																							
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

Gjennomførte tilsyn - Barnehage

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Hemsedal	Fokusområde: Meldeplikt til barneverntjenesten	taushetsplikt	4	Endelig rapport	0	0	0
Flå	Fokusområde: Meldeplikt til barneverntjenesten	taushetsplikt	4	Endelig rapport	0	0	0
Nes	Fokusområde: Meldeplikt til barneverntjenesten	taushetsplikt	4	Endelig rapport	0	0	0
Gol	Fokusområde: Meldeplikt til barneverntjenesten	taushetsplikt	4	Endelig rapport	0	0	0
			16		0	0	0

ROS: Lavt antall meldinger fra barnehagene i Hallingdal til tvj. Barnehager som melder om motstand fra øverste hold i kommunen vedrørende ansattes meldeplikt.

Gjennomførte tilsyn - Opplæring

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Hemsedal	Hemsedal barne- og ungdomsskole	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	0	0	0
Øvre Eiker	Røren skole	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	0	0	0
Flesberg	Flesberg	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen	skolebasert vurdering	4	Endelig rapport	5	2	0
Gol	Gol	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	2	0	0
Hurum kommune	Tofte skole	Egeninitiert	Svømmeundervisning		3	Endelig rapport	0	0	0
Drammen	Kjøsterud	Egeninitiert	Annet	Elevundersøkelsen	1	Endelig rapport	1	0	0
Hol	Geilo barne- og ungdomsskole	Egeninitiert	Annet	Elevundersøkelsen	1	Endelig rapport	1	0	0
Modum	Nordre Modum ungdomsskole	Egeninitiert	Annet	Elevundersøkelsen	1	Endelig rapport	1	0	0
Lier	Høvik skole	Egeninitiert	Annet	Elevundersøkelsen	1	Endelig rapport	1	0	0
Lier	Tranby skole	Egeninitiert	Annet	Elevundersøkelsen	1	Endelig rapport	1	0	0
Nore og Uvdal	Rødberg skole	Egeninitiert	Annet	Elevundersøkelsen	1	Endelig rapport	1	0	0
Lier	Lierbyen	Egeninitiert	Annet	Valgfag trafikk	1	Endelig rapport	0	0	0
Lier	Høvik	Egeninitiert	Annet	Valgfag trafikk	1	Endelig rapport	1	1	0
Nore og Uvdal		Egeninitiert	Annet	tilstandsrapporter	1	Endelig rapport	0	0	0
Buskerud fylkeskommune		Egeninitiert	Voksnes rett til opplæring		1	Endelig rapport	1	0	0
					29		15	3	0

Grunnet uforutsette sykefravær måtte noe planlagt tilsyn høsten 2017 omprioriteres til arbeid med nye kapittel 9 A i opplæringsloven.

Status tilsyn varslet i 2016, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 (Skole)

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
					0		0	0	0

Rapportering på FNT – skolebasert vurdering

Kontrollspørsmål									
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5		
Flesberg	Flesberg skole	23.01.2017	1	1	1	1	1		

Rapportering på FNT – skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Kontrollspørsmål																								
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Hemsedal	Hemsedal barne- og ungdomsskole	7.2.17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Øvre Eiker	Røren	3.2.17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gol	Gol skole	3.2.17	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Flesberg	Flesberg skole	23.1.17	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0

Status tilsyn varslet i 2016, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 (Barnehage)

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
			0		0	0	0

Rapportering fra egeninitierte tilsyn (foreløpige tilsynsrapporter)

Kommune	Barnehage/skole	Tilsynsystema	Korreksjonspunkt	Antall kontrollspørsmål i tilsynet

Rapportering på tilsyn med barnehagemyndighetens tilsyn og veiledning

Kontrollspørsmål																																
Kommune	Åpnet	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.2	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	4.2	4.3	4.4	4.5	4.7	4.8	4.9	4.11	4.12	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	

Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egnevalueringen... (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egnevalueringen av kompetanse på regelverksområdet, og særlig trekke fram styrker og utfordringer samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet.

Avdelingen vurderes å besitte god kompetanse innen pedagogikk, juss, økonomi og forvaltning. En styrke ved avdelingen er at vi har mange medarbeidere på barnehage- og grunnopplæringsfeltet som har lang erfaring fra Fylkesmannen og fagområdet. Medarbeiderne har lang erfaring og kompetanse på klage-, tilsyns- og veiledningsarbeid. Det gjør sårbarheten mindre selv om oppgaveporteføljen er stor og avdelingen liten. For å avhjelpe sårbarheten har vi også etablert faggrupper og arbeidsgrupper både innenfor hver sektor og på tvers.

2017 har likevel vært et år preget av skifter på personalsiden. Noe kan tilskrives naturlige omstendigheter som avgang til pensjon, mens noe må tilskrives omstillingsprosessen vi er inne i. Vi har også hatt en del uforutsigbarhet på personalsiden grunnet sykemeldinger. Vi har brukt mye tid på rekruttering. I 2017 har vi fått inn nye dyktige medarbeidere i avdelingen. Det er en styrke men krever samtidig at vi bruker tid på kompetanseheving, for eksempel på tilsynsmetodikk. Dette har igjen betydning for måloppnåelsen.

I 2017 har vi opprettholdt innsatsen på kompetanseheving i tverrfaglig samarbeid, barnekonvensjonen og involvering av barn i klage- og tilsynsarbeid. I innføringen av ny 9A har vi hatt særlig oppmerksomhet på ivaretagelse av barnets stemme. 9A-sakene håndteres i et eget team der alle sider ved saken belyses. Her er også avdelingsdirektør og fagsjef inne. Vi har rutiner for vår klagesakshåndtering og tilsynsarbeid som ligger fylkesmannsembetenes nyetablerte, felles databaseløsning Riskmanager. Vi tar også aktivt virksomhetsplanen i bruk for å sikre kvalitet i arbeidet. Vi søker også å oppnå kvalitet og enhetlig praksis i vårt arbeide gjennom kalibrering med de andre fylkesmannsembetene. En utfordring er møtet med stadig nye og utvidede oppgaver og reformer på sektorområdene, i en tid der det samtidig går ressurser og oppmerksomhet med til endringsprosesser.

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager... (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.

Fylkesmannen vurderer resultatoppnåelsen for vår klagesaksbehandling som god sett i lys av bemanning, kompetanse, metodikk og strategier. Innkomne klagesaker blir som regel avgjort innen en måned etter at de kommer inn. Der det går over en måned før saken blir avgjort, er vårt mål å sende ut et midlertidig svar så raskt som mulig etter at saken kommer inn, slik forvaltningsloven krever. Alle saker ble imidlertid avgjort innen tre måneder, og resultatkravet er således oppfylt.

Fylkesmannen har for 2017 ikke hatt tilfeller der klager henvender seg til embetet på nytt fordi kommunen eller fylkeskommunen ikke har fulgt opp vedtaket. Fylkesmannen har heller ikke registrert mediesaker om dette.

Avdelingen har organisert klagesaksarbeidet i 2017 slik at vedtak som hovedregel skrives av jurist. Avdelingen sikrer et tverrfaglig blikk på sakene ved diskusjon i fagmøter samt fortløpende drøftelser med pedagog eller medarbeidere med annen nødvendig kompetanse. Hvis det ikke er en jurist som skriver vedtaket, skal vedtaket alltid innom en jurist for kvalitetssikring.

Etter at nytt kapittel 9 A trådte i kraft 1. august 2017, ser vi en stor økning i antall henvendelser og saker som kommer inn. Vi hadde høsten 2017 ca 60 henvendelser. Store deler av tiden som har gått til klagesaksbehandling tidligere, går til å jobbe med saker og henvendelser etter kapittel 9 A.

Antallet klagesaker må også ses i sammenheng med at vi har en rekke relativt store saker som kommer inn og som krever mye ressurser, men som ikke munner ut i enkeltvedtak men derimot veiledning eller tilsyn. Vi ser at mange saker er en kombinasjon av 9 A og spesialundervisning. Vi ser at også et økt antall innsynsbegjæringer og anmodninger om fritak fra lovpålagt taushetsplikt er ressurskrevende. Saksmengden i 2017 vurderes å være tilsvarende 2016.

Vi har i 2017 i tillegg hatt 17 saker som dispensasjon fra vurdering med karakter. Dette arbeidet har tatt en del kapasitet, ikke bare ved saksbehandling, men også fordi det er en ny hjemmel som har krevet en del avklaringer rundt tolkningen av.

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	1	0	1	0	0
Utsatt skolestart, § 2-1 tredje ledd	1	1	0	0	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	1	0	0	1	0
Spesialundervisning, § 5-1	10	2	8	0	0
Skyss, § 7-1	16	6	8	2	0
Skoleplassering, § 8-1	25	3	13	9	0
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	1	0	1	0	0
Standpunkt i fag	37	0	11	26	0
Lokalt gitt muntlig eksamen	1	0	1	0	0
Sum	93	12	43	38	0

Antallet klager på standpunkt er likt forrige år, men det er flere saker som er stadfestet enn tidligere. Dette har antakelig sammenheng med konkret veiledning av skoler som har hatt mange klager.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	0				
Barnehageloven § 16	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	3	0	2	1	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak frå utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0				
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
	3	0	2	1	0

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	1	0	1	0	0
	1	0	1	0	0

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Klagebehandling - Spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	1	0	0	1	0
	1	0	0	1	0

Bestemmelsen om spesialpedagogisk hjelp ble flyttet til barnehageloven § 19a i 2016. Klagen er behandlet etter denne bestemmelsen.

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	7	1	6	0	0
	7	1	6	0	0

Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljø saker... (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljø saker til embedene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.

Fylkesmannen i Buskerud fikk fra 1. august til 31. desember 2017 meldt inn 11 saker som endte i enkeltvedtak til embedet som håndhevingsmyndighet. Vi kom frem til at aktivitetssplikten var brutt i seks av sakene. Ingen saker ble avvist.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i saker etter nytt kapittel 9 A har for embedet vært 22 kalenderdager. Antall dager fra en melding har kommet inn til vedtak er truffet varierer mellom 3 dager og 37 dager. I perioden fra meldingen kommer inn til vedtak går ut, sender vi brev til skolen og ber om redegjørelse og dokumentasjon, snakker med foreldre og skolen. I de fleste sakene har vi også en samtale med eleven. Brevet der vi ber om redegjørelse fra skolen, blir sendt ut så snart meldingen kommer inn. Vi ringer skolen eller kommunen parallelt med at brevet går ut. Skolen får normalt sett rundt en uke på seg for å svare på vår henvendelse. Deretter går vi gjennom innsendt informasjon og gjennomfører eventuell samtale med eleven før vi treffer vedtak i saken.

Vi ser en klar økning i saker. Det ble meldt svært få saker de første månedene etter at nytt kapittel 9 A trådte i kraft (kun en meldt sak i perioden 1. august - til 1. oktober), men mengden har økt jevnt og trutt frem mot 31. desember. Antallet som har kommet inn etter nyttår er jevnt høyt, med flere meldte saker hver uke.

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender... (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Fylkesmannen har ikke hatt saker på skole- eller barnehageområdet der klager har henvendt seg på nytt fordi skoleeier/barnehageeier/barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak... (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Rapporteringskravet er splittet i to (se 7.3.8.13) av tekniske grunner for å koble riktige tabeller til årsrapporteringen.

Se skjema nedenfor vedrørende bruk av kompetansemidler.

I tillegg kan det nevnes at kommunene er de som i stor del står for utvikling og gjennomføring av kompetanseutviklingstiltak ut mot barnehagene. Fylkesmannens arbeid er å bistå kommunene i deres arbeid ut i barnehagene på dette feltet.

For øvrig ønsker vi å informere om det arbeidet som gjøres på likestilling på barnehageområdet.

Fylkesmannen i Buskerud har over tid hatt fokus på likestilling og rekruttering av menn til barnehageyrket. Det er til sammen opprettet seks nettverk for menn i barnehage (Mib-nettverk) i fylket, bestående av til sammen 13 kommuner. Antall nettverk er redusert fra 2016, siden to av nettverkene har slått seg sammen. Nettverkene har gjennom flere år iverksatt ulike tiltak både på eget initiativ og i samarbeid med Fylkesmannen og andre for å rekruttere og beholde menn i yrket:

- lekeressurs
- likestillingskonferanser
- informasjon på ungdomsskoler og utdanningsmesser
- faglige og sosiale tiltak

Fylkesmannen og representanter fra nettverkene har i 2017 bidratt med innlegg på en nasjonal barnehagekonferanse i Trondheim om å rekruttere og beholde menn i barnehageyrket, med særlig vekt på hvordan vi som Fylkesmann jobber med lekeressurstiltaket.

Vi vil spesielt fremheve tiltaket "Lekeressurs i barnehagen" der ungdomsskolegutter arbeider i barnehager etter skoletid og/eller i ferier. Tiltaket gir oss en unik sjans til å informere og demonstrere barnehagen som arbeidsplass for unge i ungdomsskolen generelt og gutter spesielt. "Lekeressurs" kan på sikt bidra til økt likestilling mellom kjønn, økt rekruttering av menn og heve yrkets status. Fylkesmannen får svært positive tilbakemeldinger på tiltaket fra kommuner, barnehager, ansatte i barnehager og skoler, foreldre, elever og barn.

Kompetansetiltak tabell 1

Kompetansetiltak	Midler brukt	Antall deltakere totalt	Andel deltakere fra kommunale barnehager	Andel deltakere fra ikke-kommunale barnehager
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	776 000	98	49 %	51 %
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0	0 %	0 %
Kompetanseutviklingstiltak for samisk	0	0	0 %	0 %
Økonomisk tilrettelegging	1 250 000	50	38 %	62 %

Det har ikke vært arrangert kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere. Det har ikke vært arrangert kompetanseutviklingstiltak for samisk.

Kompetansetiltak tabell 2

	Kompetansemidler til kommuner og barnehager
Midler brukt	0
Andel barnehagemyndigheter som har fått midler	100 %
Andel kommunale barnehager som deltar i tiltak	100 %
Andel ikke-kommunale barnehager som deltar i tiltak	80 %
Andel barnehager deltatt på tema: pedagogisk ledelse	68 %
Andel barnehager deltatt på tema: språkmiljø	49 %
Andel barnehager deltatt på tema: realfag	0 %
Andel barnehager deltatt på tema: barn med særslite behov	11 %
Andel barnehager deltatt på tema: læringsmiljø	30 %
Andel barnehager deltatt på tema: dannings og kulturelt mangfold	48 %
Andel barnehager deltatt på tema: annet	1 %

Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene... (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene *Kompetanse for fremtidens barnehage* og *Kompetanse for kvalitet* og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.

Fylkesmannen har informert i flere samlinger med barnehagemyndighetene/kommunene om den reviderte strategien for «Kompetanse for fremtidens barnehage». I tillegg er informasjonen lagt ut på vår Facebookside. Barnehagemyndighetene er bedt om å videreformidle informasjonen fra denne strategien ut til egne barnehager. I tillegg planlegges det å tilby kommuner at representanter fra Fylkesmannen kommer på «styrermøter» for å informere om strategien. Fylkesmannen mener at dette er egnet til å gjøre strategien kjent for sektoren i Buskerud.

Embetet deltar på nettverksmøter med lederne i PPT-enhetene i Buskerud. I samråd med ledernetverket avtaler vi de konferanser og samlinger det er behov for for de ansatte. I 2017 har det blitt gjennomført etterutdanningstiltak innen systemrettet arbeid, herunder organisasjonsutvikling. I 2017 har vi lagt vekt på skoling i nytt kapittel 9 A. Dette har blitt gjennomført i samarbeid med mobbeombudet i Buskerud. Vi opplever at det er effektivt å arbeide ut mot PP-tjenesten om barnehage- og skolemiljø.

I skoleåret 2017/18 har det vært en ansatt i PPT som har benyttet seg av videreutdanningstiltak.

Fylkesmannen mener de tiltak som har blitt iverksatt har fungert etter forutsetningene og vi er godt fornøyd med de resultater som er oppnådd.

Kompetanse for kvalitet

Skoleåret 2017/18 er det 282 lærere som deltar i forskjellige videreutdanningsprogram. Ordningen oppleves som svært populær, både blant lærere og for kommunene. Det er i Buskerud etablert ett regionalt videreutdanningsstilbud i engelsk for kommunene i Hallingdal ved Høyskolen på vestlandet. Det regionale videreutdanningsstilbudet er utvidet for 2018 i fylket.

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad... (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnsopplæringsområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.

Fylkesmannen er i en kontinuerlig intern drøfting for å finne den rette innfallsvinkelen og de rette markørene for å konkludere med hvilke kommuner som har særlig lav kvalitet og kompetanse, og som på det grunnlaget skal få særskilt oppfølging. Dette er ikke enkle vurderinger.

Vi tar alltid utgangspunkt i det tallmateriale og statistikken som er kjent for oss på barnehage og grunnsopplæringsområdet. I tillegg søker vi å holde oversikt over innkomne henvendelser og klagesaker på de ulike områdene. Vi lager kommuneprofiler og har utarbeidet årlige tilstandsrapporter. Både media og dialogmøter med kommunene er også kilder til informasjon.

Her imøteser vi også Utdanningsdirektoratets forslag til system for områdeovervåkning og risiko- og sårbarhetsanalyser.

En utfordring er at det kan være de samme kommunene som går igjen og som har dårlige resultater på flere områder. Det kan være en utfordring at kommunene opplever en tretthet i virkemiddelbruk. Her er det viktig at Fylkesmannen er fintfølende med hensyn til virkemiddelbruk, slik at vi kan avpasse virkemiddelbruken til det som gir de beste resultater. Vår erfaring er at det da hjelper med nærhet og kjennskap til kommunene og vår mulighet til å kunne være tett på.

For grunnskolen har Fylkesmannen bidratt til veiledning og rekruttering til flere av tiltakene innen "Inkluderende barnehage- og skolemiljø" ut i fra tallmateriale sett opp mot henvendelser til Fylkesmannen. En kommune med lav kvalitet og kompetanse, og som ikke ønsket deltakelse i veilederkorpset, har takket ja til tilbud om ekstern skolevurdering etter bidrag fra Fylkesmannen.

Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt... (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Hva gjelder barnehage, har et særlig fokusområde i 2017 vært implementering av ny rammeplan. Vi har samarbeidet tett med lokal UH i vår region om dette arbeidet. Arbeidet har særlig foregått overfor barnehagemyndighetene for å sette disse i stand til å implementere rammeplanen i egen kommune og overfor egne barnehager. Samarbeidet med barnehagemyndighetene og implementeringsarbeidet i fylket fortsetter i 2018. Implementeringen av ny rammeplan for barnehagen har foregått som forventet.

Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring... (fra kapittel 7.3.8.10 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnsopplæringen, og særlig trekke fram resultater fra arbeidet med desentralisert ordning for kompetanseutvikling og oppfølgingsordningen.

Desentralisert ordning

Fylkesmannen i Buskerud har lagt mye ressurser i å jobbe med ny modell for kompetanseheving i skole, herunder desentralisert ordning og etablering av kompetansenettverk i 2017. Embetet hadde allerede et samarbeidsforum kalt Buskerudmodellen som vi kunne ta utgangspunkt i da vi begynte jobbingen. Forumet består av representanter fra kommunene og fylkeskommunen, KS, universiteter og høyskoler (UH) og Utdanningsforbundet. Buskerudmodellen har vært vant til å ha blick for hele læringsløpet - fra barnehage til fullført videregående opplæring. Buskerud valgte en modell som tar utgangspunkt i våre fire etablerte regioner (med noen rokkeringer og unntak). De fire regionene har inngått samarbeidsavtaler med UH med tanke på langsiktig kompetanseutvikling. Nettverkene bygger i ulik grad på planer som allerede var lagt og nye analyser av behov. 2017 er blitt et år til å høste erfaring.

Samarbeidsforumet Buskerudmodellen har til nå hatt desentralisert ordning på agendaen til drøft og informasjonsutveksling. Erfaringene vi har høstet i 2017 viser at vi kan benytte samarbeidsforumet Buskerudmodellen i enda større grad i 2018. Arbeidet med å skrive et mandat og fremdriftsplan for 2018 er i gang.

Det har vært viktig for oss å understreke viktigheten av at analysen av skoleeierens behov for kompetanseheving skal være kunnskapsbasert og basere seg på skolebasert kompetanseutvikling. Det har også vært viktig å understreke for skoleeierne at desentralisert ordning må ses i sammenheng med øvrige satsninger være seg på Fagfornyelsen, Læringsmiljø eller Videreutdanning.

Det har også vært et mål å få kommunene til å samhandle med UH, slik at UH kan bidra inn med kompetanseheving der kommunene har behov og at UH som et resultat av dette blir mer praksisnær i sin tilnærming.

Vi opplever at det har vært vellykket å ha vært tidlig i kontakt og dialog med UH i prosessen. Det har vært viktig å ha et samarbeidsforum vi har kunnet tenke høyt med underveis i prosessen. Vi ser likevel at det er rom for å benytte dette samarbeidsforumet enda mer aktivt i 2018 og blant annet gjennom et mandat å kunne synliggjøre den helhetlige tilnærmingen som ligger til grunn for ordningen.

Vi vurderer at vi har oppnådd målet i 2017.

Oppfølgingsordningen

Fylkesmannen har hatt fokus på og dialog med både Udir og kommunene om oppfølgingsordningen. Vi har hatt kommuner med i 2016 som vi fortsatt er i dialog med, men ingen i 2017. I 2017 har andre tiltak har vært mer aktuelle. En kommune har fått ekstern vurdering.

Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen... (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2016, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

Hos Fylkesmannen i Buskerud er det ingen ren landbruksavdeling, da denne er slått sammen med miljøvernavdelingen. Dette skjedde sommeren 2015.

På Landbruks- og miljøvernavdelingen arbeidet det totalt 32,9 årsverk per 31.12.2017. Av disse arbeider 13,3 årsverk med landbruk.

I tillegg har Fylkesmannen i Buskerud et halvt årsverk jurist på landbruksområde som er underlagt en annen avdeling (Kommunal-, justis- og beredskapsavdelingen), og embetet har ett årsverk i Fylkesmannens stab som i hovedsak arbeider med næringsutviklingsoppgaver på landbruksområdet.

På kommunal landbruksforvaltning er situasjonen følgende per 31.12.2017:

- Drammen: 0,5 årsverk
- Kongsberg: 2,5 årsverk
- Ringerike: 5,6 årsverk, dekker også Hole kommune
- Hole: 0 årsverk
- Flå: 0,9 årsverk
- Nes: 1,1 årsverk
- Gol: 2 årsverk
- Hemsedal: 2,1 årsverk
- Ål: 2,4 årsverk
- Hol: 2,3 årsverk
- Sigdal: 3,2 årsverk
- Krødsherad: 1,1 årsverk
- Modum: 2,8 årsverk
- Øvre Eiker: 3,5 årsverk, dekker også Nedre Eiker kommune
- Nedre Eiker: 0 årsverk
- Lier: 8 årsverk. Dekker også Drammen, Røyken og Hurum kommuner
- Røyken: 0 årsverk
- Hurum: 0 årsverk
- Flesberg: 0,85 årsverk
- Rollag: 1 årsverk
- Nore og Uvdal: 2,2 årsverk

Til sammen har kommunal landbruksforvaltning i Buskerud 42,05 årsverk per 31.12.2017. Tilsvarende bemanning per 21.12.2016 var 42,35 årsverk. Det er til sammen 16 kommunale landbrukskontor i Buskerud, fordelt på de 21 kommunene.

Årsverk i landbruksforvaltningen mm.

Betegnelsen på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos FM per 31.12.2017	13.3
Antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2017	42.1
Antall enheter/landbrukskontor i fylket per 31.12.2017	16.0

Rapporter på antall årsverk i avdeling... (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning.

Årsverk i reindriftsforvaltningen

Betegnelsen på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos FM per 31.12.2017	0.0

Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis... (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)

Rapportere på

Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

Ressurser avsatt til kontrollarbeid

Betegnelsen på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk avsatt til kontroll hos FM i 2017 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	0.7
Antall årsverk avsatt til kontroll hos FM i 2017 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2017 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	7.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2017 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.0

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett... (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)

Rapportere på

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

I 2017 er det i Buskerud ferdigstilt

- 7,5 km skogsbilveg nyanlegg (kostnad 9 060 000 kroner finansiert med 26 % tilskudd)
- 41,4 km ombygd skogsbilveg (kostnad 19 730 000 kroner finansiert med 38 % tilskudd)

I tillegg er det investert kr 6 651 000 i skogsbilvegnettet, fordelt med

- 855 000 kroner til ombygging av 6,5 km uten tilskudd
- 5 795 000 kroner i vedlikehold av 87,6 km skogsbilveg

Totalt er det investert hele 35,5 millioner kroner i skogsbilveg i Buskerud i 2017.

Embetet bevilget tilskudd til 44 skogsbilveganlegg i fylket (5,9 km nyanlegg og 55,4 km ombygging). Anleggene har en anslått kostnad på 30,3 millioner kroner og er tildelt 10,8 millioner i tilskudd. Det er tildelt i gjennomsnitt 39,3 % tilskudd på skogandelen av kostnaden i veeganleggene.

I Buskerud ser vi nå et investeringsløft innen skogsbilveg, og interessen for temaet er stor sammenlignet med tidligere år.

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart... (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)**Rapportere på**

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

I Buskerud har det i enkeltkommuner vært utfordringer med å få gjennomført kontinuerlig ajourhold av AR5. Fylkesmannen følger jevnlig opp disse kommunene. Fylkesmannen arbeider også med å få alle kommunene til å oppdatere arealtallene i landbruksregisteret gjennom å levere egenprodusert jordregister til landbruksregisteret.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Kommuner uten ajourføring/oppdatering	Antall kommuner som ikke har ajourført/oppdatert	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	19 %	4	21
Jordregister tilstand	33 %	7	21

6 kommuner har fått gjennomført periodisk ajourhold i 2017 og inkludert i kommuner som har ajourført.

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren... (fra kapittel 7.3.9.6 i TB)**Rapportere på**

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.

Klima var et av satsingsområdene i Fylkesmannens overordnede virksomhetsplan i 2017. Klima i ulike sammenhenger har vært tema på flere konferanser med kommunene, blant annet på vår todagers kommunesamling vinteren 2017.

Klima- og miljøtiltaksmidlene for 2017 ble i sin helhet disponert til ulike prosjekter i regi av NLR (Østafjells og Viken), kommuner, landbrukets faglag, og enkelte organisasjoner. Det ble gitt tilskudd til blant annet:

- fagdager innen jord og kompostering
- pollinering
- birøktkurs
- humlekurs
- enkelte økologiske forsøk.

Fylkesmannen har i samarbeid med Lier og Røyken kommune diskutert opplegg for klimakurs for landbruksforetak. Disse er etter planen tenkt gjennomført i 2018.

Fylkesmannen samarbeider med Fylkesmannen i Troms om et større arbeid innen klima og landbruk, der også enkelte kommuner vil bli invitert. Dette arbeidet fortsetter i 2018.

Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven... (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)**Rapportere på**

Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.

Naturmangfoldloven sjekkes ut i de saker på landbruksområdet der det er relevant. Vegsaker, nydyrkningsaker og relevante eiendomssaker blir alle vurdert ifht. naturmangfoldloven.

Verneplaner, frivillig skogvern, blir utarbeidet tett mellom skogfaglig kompetanse og naturfaglig kompetanse i vår felles landbruks- og miljøvernnavdeling.

Det pågår et større konsekvensutredningsarbeid ifm statlig plan for Ringeriksbane og ny E16 gjennom Hole og Ringerike kommune fram til Hønefoss. Dette er et svært krevende arbeid som gjennomføres som statlig plan. Fylkesmannen deltar på flere arenaer ifm dette arbeidet som styres av Fellesprosjektet i regi av samferdselsetatene.

Vi har ikke hatt energisaker til behandling i år som har hatt vesentlig betydning for landbruksinteresser.

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning... (fra kapittel 7.3.9.8 i TB)

Rapportere på

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

De fleste kommunene er positive til å bli kontrollert og gir uttrykk for at kontrollene hjelper dem med å forbedre rutineene sine og løfte kvaliteten på arbeidet de gjør. Sett fra Fylkesmannens side er kontrollresultatene tilfredsstillende. Det er avdekket få alvorlige feil og kommunene følger i hovedsak opp der Fylkesmannen påpeker avvik. I noen tilfeller har det vært behov for oppfølging etter kontrollen før avvikene kunne lukkes. Vi ser tegn til at kommunene har forbedret rutineene sine siden forrige kontrollrunde.

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt... (fra kapittel 7.3.9.9 i TB)

Rapportere på

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.

2017 har vært et normalt år med hensyn til klage- og dispensasjonssaker innenfor de ulike tilskuddsordningene. Det er relativt få klager. Nytt søknadssystem for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid innebar både nye søknadsfrister og nytt elektronisk søknadsskjema. Til tross for et godt informasjonsopplegg fra Landbruksdirektoratet, var det ikke alle søkerne som har fått med seg endringene. Det har ført til flere søknader om dispensasjon fra søknadsfristen enn vanlig.

Klage- og dispensasjonssaker

Betegnelse på rapporteringskrav	Klager medhold	Klager delvis medhold	Klager avslag	Klager under behandling	Dispensasjoner innvilgelse	Dispensasjoner avslag
Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	0	0	5	1	13	7
Avløsning ved sykdom og fødsel mv.	0	0	0	0	1	0
Tidligpensjon for jordbrukere	1	0	0	0	0	0
Regionale miljøtilskudd	0	0	2	0	1	1
SMIL	0	0	0	0	1	0
NMSK						

I tillegg kan vi nevne at det var én dispensasjonssak innenfor ordningen med tilskudd til veterinære reiser.

Rapporter i henhold til tabell... (fra kapittel 7.3.9.10 i TB)

Rapportere på

Rapporter i henhold til tabell:

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).
- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).

Ved søknadsomgangen i august 2016 var det 92 foretak som ble meldt med avvik i de maskinelle kontrollene. Kommunen fattet vedtak om avkorting i 68 av disse tilfellene. Ved søknadsomgangen i januar 2017 ble det meldt avvik på 40 foretak. Kommunen avkortet i 8 tilfeller. Lavere andel som ble avkortet i juni skyldes at de maskinelle kontrollene var mindre treffsikre mht feil, slik at foretak feilaktig ble oppført med avvik.

Fylkesmannen har fulgt opp kommunene så godt det har latt seg gjøre mht avkortinger i produksjonstilskuddet. I tilfeller der kommunen unnlot å melde inn avkorting til Fylkesmannen før hovedutbetalinga, stoppet Fylkesmannen søknadene. De kommunene dette gjaldt måtte da ta stilling til spørsmålet om avkorting ved sluttbehandling av saken for "manuell" utbetaling.

Avkortinger produksjonstilskudd

	Antall mottatte redegjørelser	Antall kommuner som skulle sendt redegjørelse	Antall kommuner som har sendt redegjørelse
Redegjørelse fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt til søker)	49	21	17
Redegjørelse fra kommunen i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse i PT4100B)	57	21	16

Rapporteringen baserer seg på søknadsomgangene i august 2016 og januar 2017, med henholdsvis utbetaling i februar 2017 og juni 2017.

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering... (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24 samarbeidet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Fylkesmannen i Buskerud har i flere år hatt en tverrgående gruppe som har fokus på utsatte barn og unge (0-24 samarbeidet) og samhandlingen sektorene imellom. Arbeidet er leder- og avdelingsforankret gjennom vår Overordnede virksomhetsplan.

I utsatte barn og unge gruppa og virksomhetsplanen til denne, har vi tatt inn fellesoppdragene fra de ulike departementene. Målsettingen har vært en helhetlig tilnærming til oppdragene. Dette arbeidet fortsetter i 2018.

Vi har hatt tre konkrete mål for arbeidet i 0-24 gruppa i 2017. Det ene målet har vært å være en pådriver for det tverrfaglige arbeidet der ute. Dette har vi fulgt opp gjennom fokus i 2017 på tverrfaglig og tverretattlig samhandling på våre møteareaner med myndighetene. Vår årlige ordfører og rådmannskonferanse, hadde bla læringsmiljø og læringspunkter etter Ida saken, Valdres saken og andre vanskelige sammensatte saker, som tema. Vår faste desembersamling med barnehage-, utdanning og barnevernmyndighetene hadde tverrfaglig og tverretattlig samarbeid som gjennomgående tema – også med helseperspektivet. Læringspunkter fra Barnevoldsutvalgets rapport om Svikt og Vik og viktigheten av å høre barn, var særlig i fokus. Likeledes viktigheten av barn under barnevernet sin skolegang og sammenhenger mellom og mangler ved spesialundervisning og skolemiljø. Arbeidet med å være pådriver for en tverrfaglig tilnærming rundt barns psykiske helse fortsetter i 2018. Utover dette har Fylkesmannen, Statped og RKT (Regional kompetansetjeneste for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi Helse Sør-Øst) startet opp planleggingen av et prosjekt om ADHD-lignende atferd i barnehagen. Det er Statped og RKT som har det faglige ansvaret for prosjektet. Målet med prosjektet er å øke kunnskap hos barnehagepersonale, PP-rådgivere og foreldre om tidlig identifisering av barn som viser ADHD-lignende atferd og hvordan tilrettelegge for disse barna i barnehagen og hjemme. I første omgang vil to kommuner starte opp dette arbeidet i januar 2018. Høsten 2018 vil flere kommuner følge på i prosjektet.

Kommunenes tverrfaglige arbeid - bla gjennom arbeidet med plan - har også vært løftet på embetsledelsens dialogmøter med ordfører og rådmenn.

I lys av sammensatte saker som kommer inn og som vi ser at det stadig blir mer av, har vi hatt intern gjennomgang av våre egne rutiner for samhandling i enkeltsaker på tvers av avdelingene. Arbeidet med å bryte ned barrierene for å jobbe tverrfaglig og helhetlig både internt og eksternt fortsetter også i 2018.

Videre har ytterligere implementering av barnekonvensjonen, både internt og eksternt, stått i høysete. Vi vurderer at tiltak vi har gjort for å gjøre barnekonvensjonen kjent, legge vekt på barnets rett til å bli hørt, og kompetanseheving på barnets beste vurderinger i saksbehandlingen, har båret frukter internt og eksternt. Dette arbeidet fortsetter i 2018.

Vi opplever også at det er fruktbart å løfte temaene rundt utsatte barn og unge til politisk nivå i kommuner og fylkeskommuner. Tett dialog med myndighetene gir etter vår erfaring uttelling og er derfor en ressursbruk som lar seg forsvare.

Vi er ikke alene om å erfare at det er krevende å jobbe tverrfaglig - både internt og eksternt. Vi har erfart at det er viktig å være tydelig på hvilke problemstillinger vi trenger å ha en helhetlig tilnærming til, at arbeidet er lederforankret og at det settes av ressurser. Vi erfarer også at det hjelper å bli kjent på tvers av profesjoner og bryte ned språklige barrierer for samhandling. Vi ser også at det er viktig at arbeidsprosessene åpner for en helhetlig tilnærming. Slike arbeidsprosesser må det holdes trykk på hele tiden skal vi få resultater. Vi mener å hatt trykk på dette i 2017 men arbeidet fortsetter i 2018.

Fylkesmannen skal også kort redegjøre... (fra kapittel 7.3.10.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal også kort redegjøre for områder der det er særlige utfordringer knyttet til tjenestetilbud for utsatte barn og unge.

Vi ser at det fortsatt er særlig utfordrende med de vanskelige og sammensatte sakene rundt barn som krever bistand fra flere tjenester. Det er særlig krevende når det for eksempel er barn under barnevernet som også trenger tjenester innen psykisk helse. Et dilemma barneverntjenestene stadig står i, er avveiningen av tvang eller ikke tvang og ulike instansers anbefalinger om hva som er til barnets beste. Vi har jobbet for å bedre egne interne rutiner for tverrfaglig samhandling. Det er fortsatt utfordrende at ulike sektorer har ulik tilnærming utfra ulikt regelverk. Vi oppfatter likevel ikke at regelverket i seg selv er til hinder for en helhetlig tilnærming.

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse... (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretattlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplærings situasjonen og skoleresultatene til barn og unge i barnevernet. Herunder bes det om en redegjørelse for status rundt embetets arbeid med informasjon og motivasjon til bruk av veilederen «Samarbeid mellom skole og barnevern – En veileder».

Fylkesmannen i Buskerud har informert både barnehage-, skole- og barnevernmyndighetene om veilederen på flere samlinger. På en av samlingene stilte Bufdir for å vise det digitale opplæringsprogrammet nærmere for begge målgrupper samlet. Vi opplever at veilederen er kjent.

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse... (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretattlige samarbeidsprosjektet med Arbeids- og velferdsdirektoratet med «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

Fylkesmannen deltar i styringsgruppe for prosjektet. Det har vært gjennomført fire styringsgruppemøter. I tillegg har vi sammen med styringsgruppen deltatt på nettverksamling på Gardemoen.

Siden oppstart i 2015 har 219 elever fått bistand. Hovedtyngden av elever er fra de to kommunene som har ansatt NAV-veileder, men veilederne bistår også elever som er bosatt i andre kommuner.

NAV-veilederne har opplevd godt samarbeid med eget NAV-kontor. Dette gjelder saker som har ført til søknader om kommunale ytelser både fra elever som er under videregående opplæring og elever som har avsluttet skolegang i løpet av skoleåret. Sistnevnte gruppe overføres NAV for videre oppfølging mot arbeid eller avklaring. Samarbeid med NAV-kontorer i andre kommuner fungerer tilfredsstillende.

NAV-veiledernes tilstedeværelse på skolen bidrar til rask avklaring for eleven og tydeligere henvisninger der det er behov for tjenester fra andre instanser. Det kan oppleves tryggere for eleven å få hjelp der den er. I tillegg unngår eleven unødvendig fravær ved å måtte oppsøke NAV-kontor i skoletiden. NAV-veileders tilstedeværelse sikrer at elever ved avbrudd blir fulgt opp.

Prosjektperioden går ut august 2018. Styringsgruppen har søkt om finansiering til å videreføre prosjektet ytterligere ett år til. Alle aktørene i Buskerud er positive til å

bidra med midler, men det er ikke avklart hvordan fordelingen eventuelt blir. NAV Buskerud har midler til satsning rettet mot ungdom i 2018. Denne satsningen ses i sammenheng med videre innsats og spredning av prosjektet ut i kommunene i Buskerud. Blant annet vurderer flere videregående skoler i fylket vurderer å opprette stillinger som NAV-veileder.

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Samlet er våre oppgaver større enn vi har ressurser til å løse, noe som har gjort det nødvendig å prioritere ressursbruken på alle fag- og departementsområder. Vi mener at vi likevel har klart å nå våre mål på de aller fleste områder på en tilfredsstillende måte.

Avlagt regnskap er i tråd med rapportering per tredje tertial. Vi har ingen vesentlige avvik på kapittel/post i årsregnskapet.

Justert for pensjonskostnader har samlet ressursbruk fra 2016 til 2017 økt med 5,2 millioner kroner på kapittel 0525, og gått ned med 0,9 millioner kroner på fagkapitlene. Økningen på kapittel 0525 kommer i all hovedsak fra økte lønnskostnader. Det er Klima- og miljødepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet som har de største økningene. Dette er i tråd med økt satsning på forurensningsområdet, barnevern og saksbehandling på helseområdet.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2017	Fagdep. 2017	Kapittel 0525, 2016	Fagdep. 2016
Arbeids- og sosialdepartementet	1 573	1 562	1 992	1 346
Barne- og likestillingsdepartementet	4 978	88	2 365	686
Helse- og omsorgsdepartementet	17 213	1 924	13 831	2 151
Justis- og beredskapsdepartementet	4 299	8 897	4 704	7 949
Klima- og miljødepartementet	13 130	2 135	8 875	2 051
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	33 544	226	30 692	581
Kunnskapsdepartementet	6 725	15 691	6 771	15 506
Landbruks- og matdepartementet	10 358	0	9 895	0
Andre	0	0	0	0
Sum	91 820	30 523	79 125	30 270

Endring fra 2016 til 2017 (fratrukket pensjonskostnader). Kapittel 0525: Totalt +5165, ASD -558, BLD +1687, HOD +1639, JD -299, KLD +3019, KD -645, KMD +784, LMD -461. Fagdepartement: Totalt -879, ASD +71, BLD -608, HOD -246, JD +268, KLD -122, KMD -390, KD +147.

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Embetet løste samfunnsoppdraget på en god måte i 2017. Til tross for store personalbevegelser og ekstra belastning i på grunn av omstillingsprosesser og nye oppgaver har vi gjennom gode prioriteringer, endringer i arbeidsmetoder og mer effektiv bruk av arbeidsverktøy nådd målene innenfor våre budsjettammer med få avvik.

Se årsregnskapet i kapittel 6 for detaljer om regnskapsresultatet.

4 Styring og kontroll i embetet

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Med utgangspunkt i tildelingsbrev og virksomhets- og økonomiinstruks planlegger Fylkesmannen i Buskerud sine aktiviteter gjennom avdelingenes virksomhetsplaner, overordnet virksomhetsplan (OVP) og årets budsjett. OVP og budsjettoppfølging er jevnlig temaer i ledermøter gjennom året.

Sammenslåingen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Østfold fra 1. januar 2019 medfører at planlegging på lengre sikt i 2018 begrenses seg til opprettelse av det nye embetet og de planer som legges i sammenslåingsprosessen.

Gjennomføringsprosesser og oppfølging er i stor grad organisert i linjen gjennom avdelinger og faggrupper, men også på tvers av avdelinger og sektorer. Sektorovergrepene prioriteringer er beskrevet i OVP og følges opp gjennom året.

4.1.1 Embetets risikostyring

Risikostyringen inngår som en del av embetets økonomi-, virksomhets- og resultatstyring. Overordnet strategisk risikoanalyse er en viktig del av overordnet virksomhetsplan (OVP). I OVP 2017 pekte vi på risiko knyttet til manglende ressurser, kompetanse, prioriteringer og anskaffelser og beskrev tiltak for å redusere disse risikoene.

Alle avdelinger utarbeider strategiske vurderinger som grunnlag for sine virksomhetsplaner. Risikovurderinger er en viktig del av dette arbeidet.

I 2017 tok vi i bruk Riskmanager kvalitetssystem modul for avviksrapportering og varsling og fornyet vår meldingskanal for rapportering av driftshendelser.

4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Vårt internkontrollsystem er basert på kravene i økonomiregelverket og styringsdokumentene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og består blant annet av virksomhetsplaner, delegasjonsreglement og interne rutiner.

Virksomhetsplanene (overordnet og avdelingenes) beskriver prioriteringer, ansvar og risiko knyttet til våre oppgaver i KMDs virksomhets- og økonomiinstruks (VØI) og i tildelingsbrevet (TB). Delegasjonsreglementet beskriver hvordan fylkesmannens myndighet er delegert til avdelingsdirektører og videre til fagsjefene.

I 2016 tok vi i bruk dokumentstyringsmodulen i RiskManager kvalitetssystem. Alle dokumenter for styring og kontroll i embetet legges inn i dokumentstyringsmodulen. I 2017 har vi økt bruken av embetets intranett som kanal for rutiner og retningslinjer

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Alle avdelinger står ovenfor store utfordringer når det gjelder ressurser og kompetanse. Dette var en realitet i 2017, og vil i enda større grad treffe embetet i 2018. Sammenslåingsprosessen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Østfold og etableringen av Fylkesmannens fellesadministrasjon krever ressurser alle steder i organisasjonen, noe som går på bekostning av ordinære oppgaver. I tillegg hadde vi i 2017 høyere turnover enn normalt, og vi regner med at det vil være tilfelle også i 2018. Høyere turnover gir også økte lønns- og personalkostnader. Vi må derfor i 2018 prioritere hardt for å få ressursene og kompetansen til å strekke til.

Saksbehandlingstid er et prioritert, felles innsatsområde i embetet. Innsatsen har gitt resultater på helseområdet, men høy turnover har hatt konsekvenser for ressursituasjonen på flere områder. Måltrettet innsats og prioritering av saksbehandlingstid medfører mindre ressurser til andre oppgaver, spesielt gjelder dette gjennomføring av kurs og konferanser for kommunene.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Embetet har relativt få eiendeler. Kjøp av alt inventar og IT-utstyr gjennomføres i administrasjonsstaben og finansieres gjennom embetets felles driftsbudsjett. IT-koordinator har god oversikt over maskinvare og en utskiftingsplan for embetets IT-utstyr. Det meste av inventaret ble fornyet i forbindelse med ombygginger og omorganisering i 2015/2016.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Vi jobber kontinuerlig for å sikre integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet i våre egne digitale tjenester. Implementeringen av RiskManager kvalitetssystem har gitt oss et grunnlag for systematiske risikovurderinger for våre digitale tjenester og å etablere og fase inn sikkerhetstiltak på en kostnadseffektiv måte.

Avviksrapporteringsmodulen i RiskManager ble tatt i bruk i 2017, og så langt er ett avvik på informasjonssikkerhetsområdet meldt inn og håndtert.

I forbindelse med sammenslåingen av Fylkesmannen i Buskerud, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Østfold ble det i 2017 opprettet et felles dokumenthåndteringsområde for de tre embetene i RiskManager.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

I november 2017 ble det sendt ut kompetansekartleggingskjema, med noen tilleggsspørsmål som gikk på ønske om arbeidssted og arbeidsreise, til alle ansatte. Dette ble gjort som en del av den forestående sammenslåingen av embetene. Responsen var bra og de fleste ansatte returnerte utfylt skjema.

Fylkesmannen i Buskerud er opptatt av mangfold og likestilling. I våre utlysningstekster oppfordres kvalifiserte søkere uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, nasjonalitet, seksuell orientering, kjønnsidentitet og etnisk bakgrunn til å søke. Blant ledelsen har vi balanse mellom kvinner og menn, 5 kvinner og 2 menn. Fagsjefene på neste ledernivå er 4 kvinner og 6 menn. Ved lønnsforhandlinger og lønnsfastsettelse er vi oppmerksom på likelønnsprinsippet. Vi viser for øvrig til tabellene i kapittel 2.3 for ytterligere oversikt over kjønnsbalansen.

Embetet deltar jevnlig på konferanser som arrangeres i regi av Arbeidslivssenteret Buskerud (NAV) og IA-samarbeidet. Partssammensatte møter med tillitsvalgte og hovedverneombudet gjennomføres regelmessig, og i henhold til regelverket.

5 Vurdering av framtidutsikter

5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Inneværende omstillingsprosess med sammenslåing av Fylkesmannen i Buskerud, med Fylkesmannen i Oslo Akershus, og Fylkesmannen i Østfold kan gi økt turnover blant de ansatte. På grunn av sammenslåingsprosessen er flere lederstillinger midlertidig bemannet. Manglende bemanning kan i perioder være et risikomoment for at samfunnsoppdraget ikke løses like godt og effektivt som det ellers ville gjort.

I 2017 har vi vært sterkt involvert i arbeidet med økologisk kompensasjonsarbeidet i forbindelse med utbyggingen av E16/Ringjerriksbanen og oppstart av verneprosess.

Store samferdselsprosjekter er planlagt i vår region, og dette vil være utfordrende med hensyn til kompetanse og kapasitet på saksbehandling. Massehåndtering i disse prosjektene er et tema som stadig får større oppmerksomhet, særlig på grunn av ny kunnskap særlig om marin forurensning.

I 2017 fikk fylkesmennene en ny rolle som håndhevingsmyndighet knyttet til elevenes skolemiljø. Vi ser at omfanget av saker som kommer til oss øker, og er mye større enn ressursene tilsier. Omfanget av saker som kommer inn på området lar seg ikke påvirke direkte på kort sikt, og kan få betydning for vår oppgaveløsning.

Vi ser en stadig økning av sammensatte og komplekse tverrfaglige saker. Disse utfordrer vår ressursbruk. Sammensatte tilsynssaker som treffer flere sektorer som barnevern, utdanning og helse (som "Ida-saken", "Valdres-saken" og tilsynssaken etter drapet på Sørlandssenteret) kan få stor betydning for ressursbruken dersom nye hendelser inntreffer. En utfordring er å vekte ressursbruk i etterkant av en hendelse opp mot ressurser som går til å heve kvaliteten i tjenestene og å forebygge at slike hendelser inntreffer. En annen utfordring er at tilsynsklager kan fortrengte planlagte tilsyn. Dette er et tema vi har fokus på i forbindelse med sammenslåing av embetene.

Som i 2016 er behandling av innsynsbegjæringer til tider svært omfattende og ressurskrevende. Dette gjelder spesielt henvendelser som ber om innsyn i hele saksområder for en angitt tidsperiode. Arbeidet med slike begjæringer er tidkrevende og vanskeliggjør behandling innen tidsfristene.

Vi vil fortsatt legge stor vekt på arbeidet med god økonomistyring i kommunene for å hindre kommuner i å komme i ROBEK. Oppfølging av kommunene gjennom året, spesielt knyttet til tertialrapporteringene, vil være en prioritert oppgave. Opplæring av lokalpolitikere i økonomiplanlegging bør prioriteres, spesielt i mindre kommuner som vil bli stilt overfor større utfordringer fremover. Politikernes ansvar for å legge til rette for økonomisk bærekraft bør synliggjøres.

I Buskerud er det behov for strukturendringer. 11 av kommunene har under 5000 innbyggere, og ingen av disse kommunene vil frivillig slå seg sammen med andre. Arbeidet med å legge til rette for at kommuner skal vurdere å slå seg sammen med andre kommuner vil være et langsiktig mål.

Forsøk med samordning av statlige innsigelser ble tilpasset slik at rutine omfattet alle plansaker med innsigelser og samordning av høringsuttalelser til alle kommuneplaner og kommunedelplaner. På slutten av året ble det besluttet at samordning av statlige innsigelser skal være en fast ordning fra 1. januar 2018.

5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Konsekvensene av de forhold som er pekt på i punkt 5.1 er faren for manglende måloppnåelse. Hvilke konsekvenser det har for de enkelte oppdragene våre vil avhenge av konkrete risikovurdering av hvilke områder som må opp- og nedprioriteres.

Stor aktivitet i samferdselsprosjekter utfordrer vår saksbehandlingskapasitet og kompetanse. Det blir stadig flere saker som ofte skal behandles hurtig da det er tidspress i slike store prosjekter.

Det er press på arealene særlig i søndre del av Buskerud. Fortettingen øker, og fører med seg økt støy- og luftproblematikk. Klimaendringer og særlig økt nedbør er utfordrende, noe som stiller store krav til embetet om å ha en helhetlig tilnærming til areal- og samfunnsplanlegging.

Dyrket mark er stadig under utbyggingspress. Kvaliteten på jorden og jordens ressurser er viktige for å sikre økt matproduksjon fremover. Skogplanting, økt plantetetthet etter ordinær hogst og gjødsling av skog er viktige klimatiltak for å sikre skogressurser og -produkter som blir viktige bidragsyttere inn i lavutslippssamfunnet og det grønne skiftet. Dette er et ansvar som hviler både på kommunale og statlige myndigheter.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Buskerud.pdf](#)

FYLKESMANNEN I BUSKERUD

Org. nr.: 946473111

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Fylkesmannen i Buskeruds årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at kr 310 725 855 er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Fylkesmannen i Buskeruds årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2017 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen. Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsen og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde

Vi kommuniserer med ledelsen og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 27.04.2018

Etter fullmakt

Erna Jørgensen Lea
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur